

Rijk van Nijmegen 2025

Verbinden en versterken van de kracht van het Rijk van Nijmegen

Rijk van Nijmegen 2025

Colofon

Uitgave van

Rabobank Rijk van Nijmegen
Rabobank Maas en Waal
Gemeente Nijmegen
Gemeente Beuningen
Gemeente Mook en Middelaar
Gemeente Heumen
Gemeente Druten
Gemeente Berg en Dal
Gemeente Wijchen

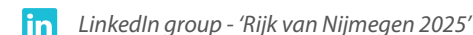
In samenwerking met

Adviesbureau BeBright, Utrecht

Rabobank

Voorwoord

Het Rijk van Nijmegen, een rijkdom aan potentie

Het Rijk van Nijmegen. Vroeger de speeltuin van de keizers – tegenwoordig een gebied met een enorme sociale en economische potentie. In het Rijk van Nijmegen wonen veel hoger opgeleiden.

Ook zijn hier veel kennis- en onderwijsinstellingen en ondernemingen gevestigd. Bovendien heeft onze regio een grote internationale aantrekkingskracht. Kortom: de groeikansen liggen voor het oprapen. Althans, zo lijkt het...

Helaas benutten we onze regionale potentie en kansen onvoldoende: onze economische groei blijft achter. Rijk van Nijmegen 2025 brengt daar verandering in. In dit traject bundelen zeven gemeenten en de Rabobank hun krachten voor een economische, sociale en duurzame ontwikkeling van onze regio. Dat doen we met financiële middelen, kennis en toegang tot een groot netwerk. We doen dit gezamenlijk. Gemeenten vanuit hun rol de burger in zijn kracht te laten om de potentie van de samenleving te kunnen benutten en Rabobank vanuit haar missie om een substantiële bijdrage te leveren aan het welzijn en de welvaart in het Rijk van Nijmegen. In dit magazine leest u hoe we dat samen aanpakken.

De community als unieke samenwerking

De zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen en de Rabobank hebben samen de economische en sociale kracht van onze regio in kaart gebracht. We hebben dialoogsessies gehouden met ongeveer vierhonderd inwoners, mensen uit de zorg, het onderwijs, de woonsector, het bedrijfsleven en gemeenten. In deze unieke samenwerking verzamelden we thema's en ideeën, die resulteerden in een concrete projectagenda met maar liefst 25 projecten op het gebied van 'Werk, Innovatie & Onderwijs', 'Wonen & Leefbaarheid', 'Zorg & Welzijn' en 'Duurzaamheid'.

De projecten van Rijk van Nijmegen 2025 worden geleid door communities: clubs van gelijkgestemde ondernemers, bestuurders, bankiers en inwoners die samen hun leef- en werkomgeving willen verbeteren. In de communities zit de energie, de kennis en de verrijking om onze regio de impulsen te geven die nodig zijn.

We gaan verder

De komende twee jaar gaan we met de eerste 25 projecten aan de slag om het Rijk van Nijmegen te versterken. Rijk van Nijmegen 2025 is een traject van, voor en door de regio. Ook u speelt een belangrijke rol in de toekomst van het Rijk van Nijmegen.

Dus: doet u met ons mee?

Antoine Driessen

Directievoorzitter Rabobank Rijk van Nijmegen

Paul Brouwer

Directievoorzitter Rabobank Maas en Waal

Hubert Bruls

Burgemeester van Nijmegen

Carol van Eert

Burgemeester van Beuningen

Willem Gradisen

Burgemeester van Mook en Middelaar

Paul Mengde

Burgemeester van Heumen

Luciën van Riswijk

Burgemeester van Druten

Mark Slinkman

Burgemeester van Berg en Dal

Hans Verheijen

Burgemeester van Wijchen

“ Er gebeurt veel in onze regio, maar sommige dingen blijven te kleinschalig. Die willen we in een grotere agenda krijgen door nieuwe verbindingen te maken. We gaan wat in onze regio al sterk is zichtbaar maken en sterker maken. ”

Ronald Migo - Stedelijk Netwerk Nijmegen

Inhoudsopgave

Wat doet Rijk van Nijmegen 2025?

6

Methode & aanpak

8

 Scan & toekomstperspectief - Regioscan

11

 Dialogoog & participatie - Kansen & projecten

19

 Agenda & aanjagers - Overzicht projectagenda voor de regio

27

 Gezamenlijke uitvoering projecten - Resultaten en vooruitblik

55

Bijlagen - Scan en toekomstperspectief 7 gemeenten

63

Wat doet Rijk van Nijmegen 2025?

Om de sociaal-economische potentie van het Rijk van Nijmegen te verzilveren, is het essentieel om de krachten in onze regio te versterken door deze te verbinden in een intensieve samenwerking tussen inwoners, bedrijven, instellingen en gemeenten.

Rijk van Nijmegen 2025 maakt die samenwerking mogelijk en stimuleert de uitvoering van projecten die onze regio sterker maken.

- Op regionaal niveau creëren we een cultuur van samenwerken, waarin communities over gemeentegrenzen heen samen maatschappelijke uitdagingen aanpakken. Het belang van relaties, partnerschappen en samenwerkingsverbanden is natuurlijk niet nieuw, maar neemt toe. Daarom stimuleren we dat de communities hun kennis en ervaringen delen op virtuele en fysieke 'marktplaatsen'.
- We stimuleren projecten met financiële middelen, kennis en toegang tot een groot netwerk. Ook werven we nieuwe projecten.

Onze ambitie

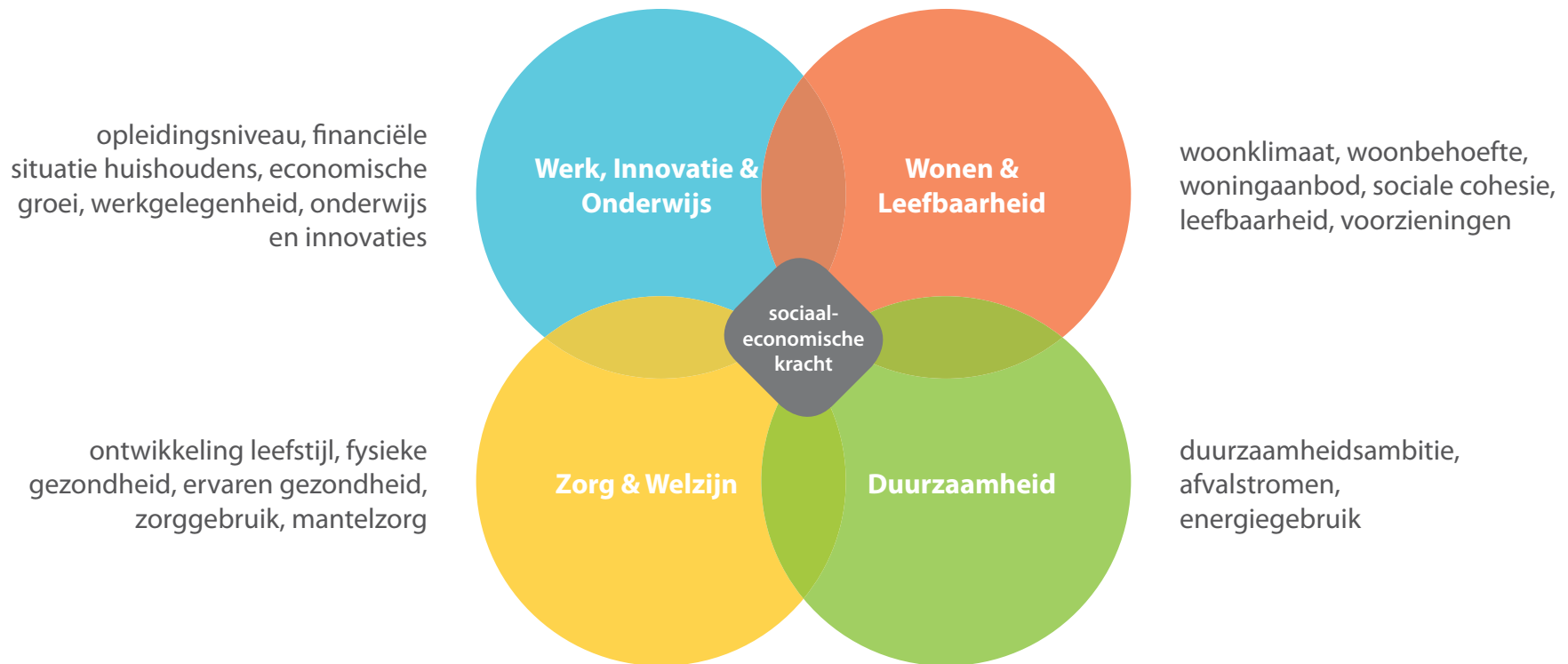
Alle inwoners, bedrijven en instellingen met een initiatief of project dat onze regio sterker maakt, kunnen meedoen in het samenwerkingsverband Rijk van Nijmegen 2025. Door elkaars krachten te versterken en te verbinden, ontstaan nieuwe coalities en verdienmodellen die gebaseerd zijn op wederkerigheid en duurzaamheid. Het is onze ambitie om een ecosysteem van communities te creëren, waarvan de leden elkaar steeds snel weten te vinden en daardoor een bijdrage leveren aan de groei van het bruto regionaal product en het bruto regionaal geluk in het Rijk van Nijmegen. Dit wordt zichtbaar door een toppositie in de ranking van economisch krachtige regio's te realiseren.

De kracht van het Rijk van Nijmegen in vier thema's

Wat verstaan we precies onder de sociaal-economische potentie van het Rijk van Nijmegen? En hoe versterken we die? Om die potentie in kaart te brengen, hebben we een scan gemaakt van de huidige en toekomstige maatschappelijke vraagstukken. Die vraagstukken hebben we verdeeld over vier thema's. De analyse laat zien welke kansen en uitdagingen er zijn én hoe die met elkaar samenhangen.

- Werk, Innovatie & Onderwijs
- Wonen & Leefbaarheid
- Zorg & Welzijn
- Duurzaamheid

“ Wij zien dat de regio veel kennis en potentieel heeft dankzij alle kennisinstellingen en het rijke MKB-leven. Tegelijkertijd constateren we dat de regio qua economische vooruitgang langzaam afdaalt ten opzichte van de landelijke benchmark. We willen samen met de gemeenten, ondernemers en inwoners de regio een sociaal-economische impuls geven en vragen daarvoor van betrokken partijen eigenaarschap. ”

Antoine Driessen – Directievoorzitter Rabobank Rijk van Nijmegen

Methode & aanpak

De projectgroep en de stuurgroep van het Rijk van Nijmegen 2025 hebben initiatieven geselecteerd die de sociaal-economische kracht van de regio kunnen versterken. De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de negen initiatiefnemers. In de stuurgroep hebben ruim veertig stakeholders en experts uit de regio deelgenomen. Op pagina 58 vindt u een overzicht van de leden van de projectgroep en de stuurgroep. Gezamenlijk hebben we als doelstelling bestaande initiatieven en projecten binnen Rijk van Nijmegen 2025 te versterken en verbinden.

“ We hebben voldoende koplopers: eigenwijze dwarsdenkende mensen die projecten starten en daarop focussen. We hebben nu behoefte aan verbinders. ”

Jan Rotmans – Hoogleraar Transitiekunde

Scan & toekomstperspectief

We hebben een analyse uitgevoerd op basis van beschikbare informatiebronnen, databases, interviews met twaalf experts uit de regio en bijeenkomsten met de project- en stuurgroep. Vervolgens hebben we de sociaal-economische kracht van de regio in kaart gebracht en verdeeld in vier thema's: 'Werk, Innovatie & Onderwijs', 'Wonen & Leefbaarheid', 'Zorg & Welzijn' en 'Duurzaamheid'. Op basis van het onderzoek hebben we kansen geformuleerd. Voor de regio en per gemeente zijn de resultaten van het onderzoek gepresenteerd in acht infographics. De infographics per gemeente vindt u in de bijlagen vanaf pagina 63.

Dialoog & participatie

Binnen elke gemeente zijn ondernemers, vertegenwoordigers van woon-, zorg- en onderwijsinstellingen, medewerkers van de gemeente en individuele inwoners de dialoog aangegaan om de kansen te toetsen en te verrijken. Deelnemers hebben met elkaar nagedacht over concrete projecten en hun betrokkenheid getoond. De dialoogsessies waren gerelateerd aan de vier sociaaleconomische thema's. De sessies werden begeleid door KEO (Kennis en Economisch Onderzoek Rabobank) en Ronald Migo. Zie pagina 59 voor de namen van betrokken personen.

Agenda & aanjagers

Met de stuurgroep en tijdens de dialoogsessies zijn een dertigtal impactvolle en haalbare kansen vertaald in concrete projecten. Daar zitten bestaande projecten bij, maar ook veel nieuwe initiatieven: groen en rijp door elkaar. Door clustering en een evaluatie op haalbaarheid en impact op de regionale kansen is een selectie van deze projecten ontstaan. Door middel van de veiling en in persoonlijke gesprekken zijn aan 25 projecten aanjagers en andere communityleden gekoppeld. Een overzicht van de projecten vindt u vanaf pagina 27. Tijdens de marktplaats op 27 september zullen we de projecten verder ontwikkelen en concretiseren. De marktplaats is een platform waar we kennis, netwerk en financiële middelen aan projecten koppelen.

Gezamenlijke uitvoering projecten

Rijk van Nijmegen 2025 voert de geselecteerde projecten gezamenlijk uit.

Bestaande projecten gaan we verrijken, verbinden en versterken. Nieuwe projecten gaan we in de markt zetten. Zo realiseren we samen een duurzame versterking van de sociaal-economische kracht van onze regio.

Scan & toekomstperspectief

De basis van het traject Rijk van Nijmegen 2025 wordt gevormd door een regionale en gemeentelijke analyse (zie voor de gemeente scans de bijlagen op pagina 63). Voor cijfers zijn beschikbare informatiebronnen en databases gebruikt, voor de kwalitatieve analyse zijn literatuuronderzoek, bijeenkomsten en interviews met twaalf experts uit de regio ingezet. Deze deskundigen zijn ingegaan op de vier sociaal-maatschappelijke thema's: 'Werk, Innovatie & Onderwijs', 'Wonen & Leefbaarheid', 'Zorg & Welzijn' en 'Duurzaamheid'. Hiermee is de huidige stand van zaken omtrent de sociaal-economische kracht van de regio en een doorkijk naar de toekomst in kaart gebracht.

Sociaal Economische Scan

Rijk van Nijmegen

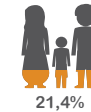
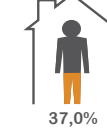
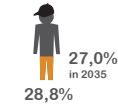
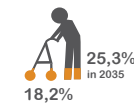
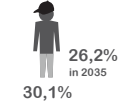
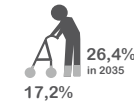
Rijk van Nijmegen
2025

Rijk van Nijmegen
Nederland

* Gewogen naar aantal inwoners. Werkelijke cijfers kunnen afwijken

Demografie

In het Rijk van Nijmegen wonen minder 65+ers dan in Nederland, maar dit aantal gaat sterk toenemen

Er wonen iets meer jongeren tussen 0 en 24 jaar dan landelijk gemiddeld, maar dit aantal zal gaan afnemen

Er zijn meer eenpersoons-huishoudens dan landelijk gemiddeld

Er wonen minder alloctonen dan landelijk gemiddeld, waarvan bijna de helft van Niet-Westerse komaf

Werk, innovatie & onderwijs

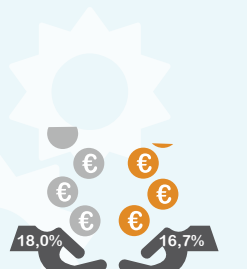
De werkloosheid ligt iets hoger dan landelijk gemiddeld

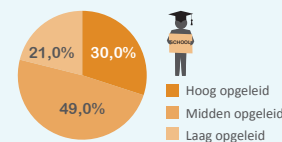
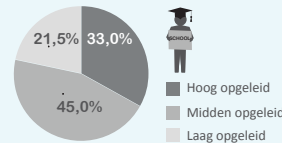
Inwoners hebben gemiddeld minder te besteden dan landelijk gemiddeld

De drie grootste werkgevers zijn gezondheidszorg, zakelijke dienstverlening en detail- en autohandel

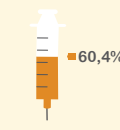
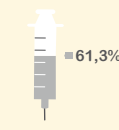

Er zijn meer uitkeringsontvangers (18,0%). Het aantal bijstandsgelateerde uitkeringen is hierbinnen groter dan landelijk gemiddeld

Er zijn meer hoogopgeleiden dan landelijk gemiddeld

Zorg en Welzijn

In het Rijk van Nijmegen hebben relatief meer mensen een chronische aandoening dan landelijk gemiddeld

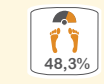
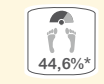
Relatief minder mensen hebben een goede ervaren gezondheid

In het Rijk van Nijmegen roken evenveel mensen als landelijk gemiddeld

Er voldoen meer mensen aan de bewegingsnorm

Er hebben relatief minder mensen overgewicht dan landelijk gemiddeld

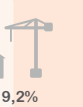

Er wordt vaker overmatig alcohol gebruikt

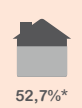
Wonen en leefbaarheid

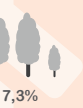
In het Rijk van Nijmegen ligt de gemiddelde vraagprijs lager dan landelijk gemiddeld

In het Rijk van Nijmegen wordt meer oppervlakte land gebruikt voor bebouwing dan landelijk gemiddeld

Er zijn minder koopwoningen dan landelijk gemiddeld

Er is meer natuur- en recreatieterrein dan landelijk gemiddeld

Het percentage sociale huurwoningen ligt iets lager dan landelijk gemiddeld

De leefbaarheid wordt gemiddeld zeer positief ervaren op de indicatoren samenstelling bevolking, sociale samenhang, publieke ruimte, veiligheid, niveau voorzieningen, woningvoorraad

De gemiddelde afstand tot belangrijke voorzieningen is groter dan landelijk gemiddeld. De snelweg is echter iets dichterbij

Afstand tot:

Treinstation

Huisarts

Sportaccommodatie

Ziekenhuis

Snelweg

Duurzaamheid

Er wordt minder fijn huishoudelijk afval geproduceerd in het Rijk van Nijmegen dan landelijk gemiddeld

Daarvan wordt gft, papier, glas en overig huishoudelijk afval meer gescheiden ingezameld dan landelijk gemiddeld

Sociaal Economische Scan Rijk van Nijmegen

Nader in beeld

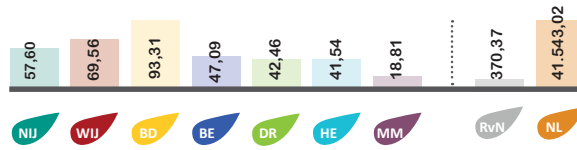

- NIJ Nijmegen
- WIJ Wijchen
- BD Berg en Dal
- BE Beuningen
- DR Druten
- HE Heumen
- MM Mook en Middelaar

- RvN Rijk van Nijmegen
- NL Nederland

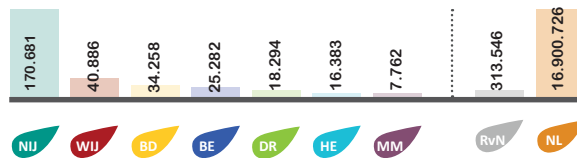

Oppervlakte in km²

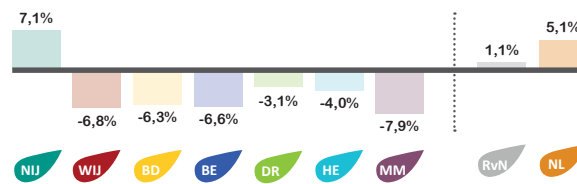
Berg en Dal is qua oppervlakte de grootste gemeente en het dunst bevolkt. Berg en Dal beslaat ongeveer een kwart van het Rijk van Nijmegen, Mook en Middelaar is de kleinste gemeente

Aantal inwoners per 1 januari 2015

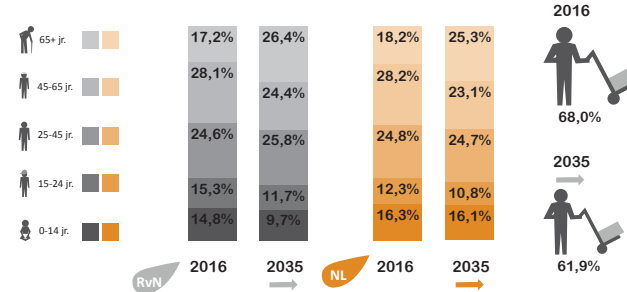
De gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben, op Nijmegen na, relatief weinig inwoners. Opgeteld woont in deze gemeenten bijna de helft van het totale aantal inwoners

Groeiprognose aantal inwoners 2035

De gemeenten laten, op Nijmegen na, t.o.v. Nederland sterke bevolkingskrimp zien. In totaal zal het Rijk van Nijmegen licht groeien

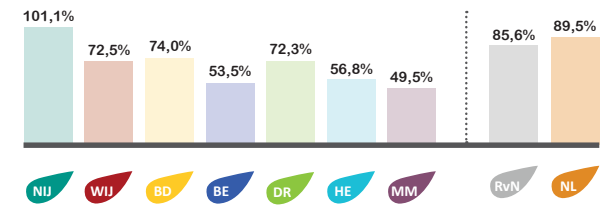
Aantal personen per leeftijdsgroep

De bevolking vergriest aanzienlijk. Gemiddeld wonen er minder jongeren, ook de toekomstige groep jongeren is aanzienlijk kleiner. De beroepsbevolking zal hierdoor ook sterk afnemen

Werkgelegenheidsfunctie

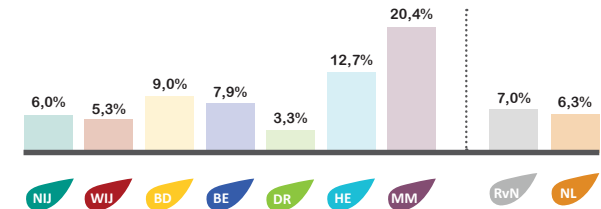
(% banen ten opzichte van de beroepsbevolking)

De meeste gemeenten in het Rijk van Nijmegen zijn primair 'woongebieden'. Nijmegen heeft een sterke werkgelegenheidsfunctie

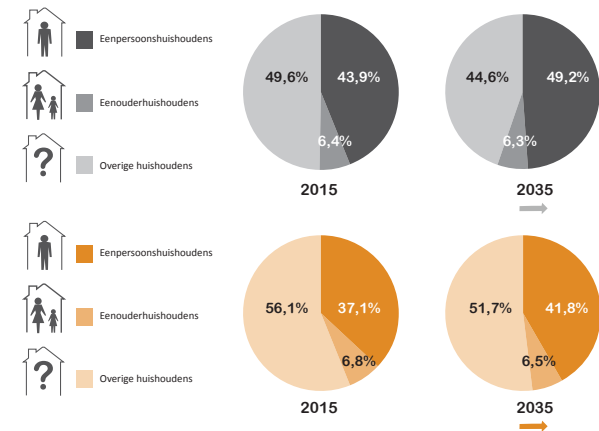
Werkgelegenheid in toerisme en recreatie

(% van totale werkgelegenheid)

Het aandeel van toerisme en recreatie in werkgelegenheid is relatief groot in het Rijk van Nijmegen. In de afgelopen 10 jaar is de werkgelegenheid in deze sector gemiddeld 9% gegroeid

Prognose huishoudens verdeling

Het aandeel eenpersoonshuishoudens ligt hoog t.o.v. Nederland. In 2035 is bijna de helft van de huishoudens in het Rijk van Nijmegen een eenpersoonshuishouden

De sociaal-economische scans per gemeente vindt u vanaf pagina 63.

Demografie van het Rijk van Nijmegen

Het Rijk van Nijmegen laat een gemiddeld Nederlands demografisch profiel zien. Net als in veel delen van Nederland vormen ontgroening (minder jongeren) en vergrijzing (meer ouderen) een uitdaging. Het demografisch profiel verschuift geleidelijk: in 2035 is 1 op de 4 mensen ouder dan 65 en zullen er 4% minder jongeren zijn.

Het gemiddelde opleidingsniveau ligt iets hoger dan gemiddeld in Nederland; 33% is hoogopgeleid t.o.v. 30% in Nederland. Bij de beroepsbevolking is dit effect versterkt (43% is hoogopgeleid in het Rijk van Nijmegen ten opzichte van 34% in Nederland).

Het aantal inwoners met een buitenlandse achtergrond ligt iets lager dan in Nederland: 18,3% tegenover 21,4% landelijk. Bijna de helft van deze groep is van niet-Westerse komaf, de meesten komen uit Turkije en Marokko.

Er is steeds meer werk in het Rijk van Nijmegen en de cijfers laten zien dat de arbeidsmarkt aan het herstellen is. De komende jaren zal het aantal vacatures voor banen toenemen, maar de relatief hoge werkloosheid zal waarschijnlijk nog aanblijven. De totale beroepsbevolking groeit iets en er is een steeds groter aanbod van hoogopgeleiden. Vooralsnog zijn de grootste werkgevers te vinden in de sectoren gezondheidszorg, toerisme, recreatie en bouw. Echter, de verwachting is dat het aantal banen in de topsectoren zorg en onderwijs in deze regio niet hard zal groeien.

Nieuwe bedrijven krijgen in enkele gemeenten extra de ruimte op de markt. Zo zijn er relatief veel startende ondernemers (10%) per jaar in Druten, Berg en Dal en Heumen.

Al met al is het Rijk van Nijmegen een koopkrachtig gebied. Het gemiddelde huishoudinkomen ligt hoger dan gemiddeld. Dit komt bijvoorbeeld doordat er veel tweeverdieners zijn.

Wat zeggen de experts?

Experts geven aan dat in het Rijk van Nijmegen een gebrek is aan focus en economische profilering van de regio. Er zijn goede universiteiten (Radboud en Wageningen) en hogescholen in de stad of in de buurt (ArtEZ, Hogeschool Dirksen, Hogeschool Schoevers, HAN en Wagner Group). De uitdaging ligt bij het vasthouden van deze hoger opgeleiden in de regio, met name in specifieke sectoren. Er is gebrek aan slagkracht. Gemeenten en bedrijven dienen samen te werken om eigen initiatief en ondernemerschap te stimuleren.

Onder bedrijven is een grote behoefte aan technische mensen met een lager en middelbaar geschoolde achtergrond. Dit kan de groeimogelijkheden van innovatieve bedrijven in bijvoorbeeld de maakindustrie belemmeren. Met name in de commerciële dienstverlening liggen kansen om economisch herstel van de regio te bewerkstelligen. Publiek-private samenwerkingen kunnen hier ook aan bijdragen.

Het Rijk van Nijmegen is een regio uitermate geschikt voor experimenten en pilots. Door hier sterker op in te zetten kan de innovatiekracht van de regio versterkt worden. Van belang is om deze kennis dan wel te verzilveren in nieuwe ondernemingen.

De regio moet wel oppassen met versnippering en gebrek aan overzicht van alle initiatieven en samenwerkingsverbanden, dit kan contraproductief werken.

Hoe mooi zou het zijn als iedere gemeente winkelvoorzieningen heeft met een herkenbare eigen signatuur?

Zo versterk je de eigen gemeente vanuit eigen kracht en versterk je tegelijkertijd de regio.

Sylvia Fleuren – wethouder gemeente Berg en Dal

Wonen & Leefbaarheid

In het Rijk van Nijmegen zien we een iets ander patroon dan in de rest van Nederland. Er zijn 11% meer koopwoningen en de vraagprijs is iets hoger dan in veel andere plaatsen in Nederland.

Binnen de regio werken betrokken partijen hard aan het afstemmen van vraag en aanbod in woningen.

Woningbouwprojecten worden ontwikkeld voor specifieke doelgroepen zoals mensen met lage inkomens en iets daarboven. Zo zorgen organisaties er samen voor dat iedereen een passend huis kan vinden. Inwoners van het Rijk van Nijmegen vinden het heel fijn om er te wonen en te leven. Ook vinden ze dat alle voorzieningen, zoals winkels, de dokter, scholen enz., goed te bereiken zijn.

In de meeste gemeenten verhuizen veel mensen binnen de gemeente zelf. Met name in Nijmegen ligt dit aandeel hoog (57% à 58%). In Mook en Middelaar is dit slechts 27%. Ook in Ubbergen en Heumen zijn dit er minder: in Ubbergen slechts 32% en in Heumen 36%. Naar Mook en Middelaar zijn veel mensen toe verhuisd die zelfs niet uit het Rijk van Nijmegen komen (47%). Ze komen vooral uit Noord-Limburg.

Wat zeggen de experts?

Het Rijk van Nijmegen biedt een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. De regio heeft sterke wortels in natuur, cultuur, openheid en zorg voor elkaar. Deze sterke punten zijn er al lang en zullen niet zomaar veranderen, waardoor mensen aangeven dat het hier fijn wonen is. Er zijn veel mensen die ooit zijn weggegaan en weer terugkomen. Ze zijn bijvoorbeeld hier geboren of hebben hier gestudeerd, en zijn teruggekomen omdat ze vinden dat het leven hier prettig is. Er zijn ook veel verenigingen, maar zij hebben het in de meeste gemeenten wel moeilijk.

De gemeenten rond de stad Nijmegen kunnen huisvesting bieden voor studenten. Door de veranderde regels rondom studiefinanciering is het op dit moment onduidelijk of de vraag naar studentenwoningen de komende jaren zal toe- of afnemen. Mogelijk kiezen studenten door het verplichte leenstelsel er vaker voor om bij hun ouders te blijven wonen.

In de hele regio moeten er meer huurhuizen komen voor de middenklasse (mensen die niet rijk, maar ook niet arm zijn). Best veel mensen bouwen zelf of laten zelf bouwen. Daardoor zijn er nieuwe manieren van wonen en samenwonen mogelijk.

“Rijk van Nijmegen 2025 geeft een impuls aan het toekomstbestendig maken van onze regio. Ik zie vooral mogelijkheden in het uitbouwen van de nu al aanwezige sterke kanten van stad en regio. Omdat deze regio sociaal-economisch als één geheel functioneert, is voor het welzijn van onze inwoners belangrijk dat gemeenten waar mogelijk samenwerken.”

Hans Driessen – wethouder gemeente Beuningen

Zorg & Welzijn

De leefstijl in het Rijk van Nijmegen is niet veel anders dan de rest van het land. De helft van de inwoners is te zwaar, 1 op de 3 voldoet niet aan de dagelijkse beweegnorm en veel mensen drinken (te) veel alcohol. De ervaren gezondheid en zeker de psychische gezondheid is goed. De inwoners maken relatief minder gebruik van bijvoorbeeld de huisarts, huishoudelijke hulp, verpleging en persoonlijke verzorging zonder verblijf dan de gemiddelde Nederlander.

De vergrijzing zorgt er wel voor dat het aantal ouderdomsziekten en het aantal chronische ziekten stijgend is. Nu al komen Parkinson en dementie 30% vaker voor, naar de toekomst toe zal dit nog eens met 145% toenemen. Vrijwilligerswerk of zorg voor een ziek familielid of vriend komt hier minder voor dan in andere delen van Gelderland.

Wat zeggen de experts?

De zorg wordt zeker in de stad Nijmegen ingevuld door een paar grote partijen. Het is moeilijk voor kleine, particuliere, innovatieve zorgaanbieders om hiertussen te komen. Het is belangrijk dat zij wel die kans krijgen, zonder dat er een versnippering ontstaat in het zorgaanbod en men het overzicht kwijtraakt.

In de kernen rondom de steden en grotere dorpen is het van belang om het zorg- en welzijnsaanbod aan te laten sluiten bij de vraag van de oudere inwoners.

Duurzaamheid

In het Rijk van Nijmegen wordt actief ingezet op duurzaamheid. De stad Nijmegen is, met een sterk betrokken regio, dan ook uitgeroepen tot European Green Capital 2018. Om goed om te gaan met het milieu wordt onder andere veel afval gescheiden. Eén huishouden zorgt voor slechts 127 kilo afval per persoon per jaar, aanzienlijk minder dan het landelijk gemiddelde (219 kilo per persoon). Iets meer dan de helft van al het afval wordt apart ingezameld. In veel andere gemeenten in Nederland is dit maar 44%. Het gebruik van de diftarsystematiek (hoe meer afval je meegeeft aan de vuilniswagen, des te meer je betaalt) zorgt ervoor dat mensen meer afval scheiden. Daarom kost het inzamelen en verwerken van afval minder geld.

Ook is er minder uitstoot van CO₂, doordat er minder energie wordt verbruikt dan in de meeste andere gemeenten in Nederland. Dit geldt voor bedrijven (27433 kg per gebouw tegenover 29667 kg landelijk) en voor personen (4115 kg per gebouw tegenover 4171 kg landelijk).

Wat zeggen de experts?

Nijmegen heeft een ambitie: "Energie neutraal in 2045". Maar de regio Rijk van Nijmegen wil pas in 2050 meer energie opwekken dan dat ze verbruikt. Dit doel mag van sommige mensen wel wat gewaagder en uitdagender. Hierbij is het belangrijk dat bedrijven en gemeenten er tijd en geld in willen steken, en er een consistent beleid en investeringsklimaat heerst. Het is ook goed als gemeenten nog meer kennis met elkaar delen en er nog meer enthousiaste mensen zijn.

Een circulaire economie, waarbij alles opnieuw wordt gebruikt en niets wordt weggegooid, zorgt ervoor dat mensen en bedrijven kunnen werken aan een duurzame samenleving. Er zijn al mooie voorbeelden, zoals de Duurzame Vierdaagsefeesten waar het plastic afval wordt hergebruikt in frietbakjes en de hitte die hierbij vrijkomt terug gaat als warmte naar de stad.

De regio is van oudsher sterk in menselijke verbindingen leggen (charitas) en solidariteit. Dit leidt tot een goede voedingsbodem voor sociaal ondernemerschap.

“ We leveren met ARN nu al onze restwarmte aan woningen in Waalsprong en Waalfront. Mijn advies aan de gemeente: ga met ons op zoek naar bedrijven die zich hier nieuw willen vestigen en die veel – schone – energie nodig hebben. Wij kunnen die leveren, zo benut je elkaars kracht! **”**

Gerard van Gorkum – ARN

“Belangrijke zaken stoppen niet bij de gemeentegrens. Waar het Rijk van Nijmegen in 2025 staat? Ik hoop op een innovatieve regio met veel werkgelegenheid en waar jongeren willen blijven wonen en werken. Een goede combinatie van welzijn en een groeiende economie: dat zou ik een heel mooi toekomstperspectief vinden.”

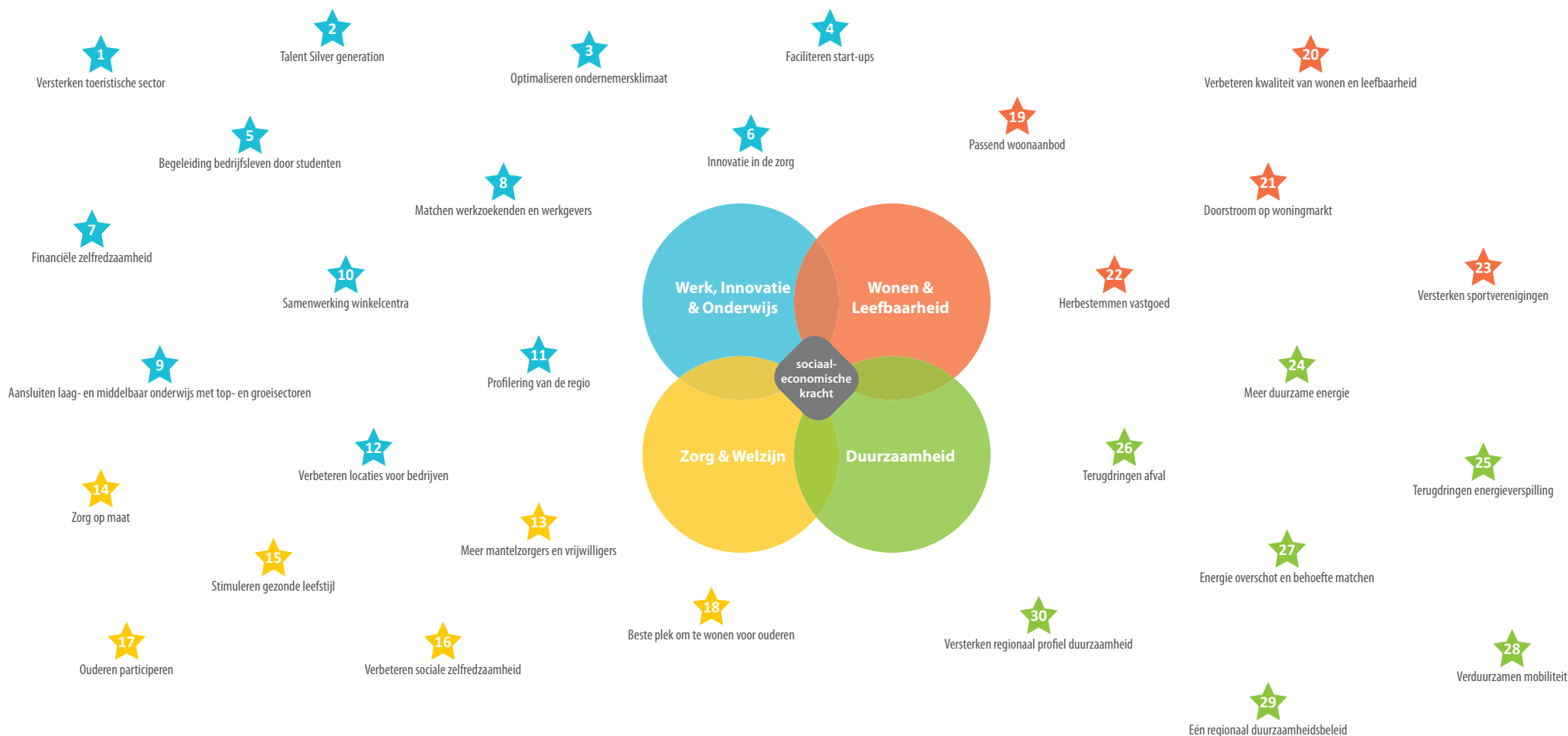
Antoine Driessen – Directievoorzitter Rabobank Rijk van Nijmegen

Dialogoog & participatie

Uit de regionale en gemeente scans zijn ruim 150 kansen en uitdagingen voor de regio naar voren gekomen. Op basis van de verwachte impact en haalbaarheid voor de regio hebben de projectgroep en de stuurgroep een selectie gemaakt van dertig kansen. Onder leiding van Ronald Migo en Dick Scherjon zijn we met inwoners van de zeven gemeenten over deze kansen in gesprek gegaan. De deelnemers hebben de kansen voorgelegd gekregen en zijn enthousiast aan de slag gegaan met de vraag of zij deze kansen herkennen en welke zij het meest vonden passen bij hun gemeente en regio. Daarnaast is hun gevraagd of zij aanvullende kansen zien. Tot slot hebben de deelnemers van de dialoogsessies en de stuurgroep leden nagedacht over projecten die invulling kunnen geven aan de kansen. Hier zijn ruim 140 projectideeën opgehaald.

Kansen & projecten

Van de ruim 140 projectideeën, groen en rijp door elkaar, is door middel van clustering en wederom een evaluatie van haalbaarheid en impact op de regionale kansen een selectie gemaakt. In totaal zijn 40 projecten aan de stuurgroep voorgelegd in de vorm van een veiling. Van deze 40 projecten heeft de stuurgroep er 25 projecten geadopteerd. De 25 projecten vormen nu de projectagenda voor 2016 van Rijk van Nijmegen 2025.

Deze projecten zijn soms groots en meeslepend, andere kennen een kleinere schaal. Daarnaast is er ook verschil in de fase waarin ze zich op dit moment bevinden. Een aantal is al gestart, maar veel projecten staan nog volledig in de steigers. Allemaal spelen ze in op één of meer van de kansen.

In het overzicht hierna staan dertig kansen met een toelichting en de gekoppelde projecten uit de agenda voor 2016. In een aantal gevallen zijn er meerdere projecten aan één kans

gekoppeld zijn. Op pagina 28 t/m 52 vindt u de uitgebreidere projectomschrijvingen op alfabetische volgorde.

Kansen zonder project en projecten zonder aanjager

Kansen die nog niet uitgegroeid zijn tot concreet project zullen in het vervolg onder de aandacht blijven. Ook projectideeën of initiatieven die op dit moment niet op de agenda staan, bijvoorbeeld doordat er nog geen aanjager voor is, kunnen in de toekomst een plek krijgen in Rijk van Nijmegen 2025.

Versterken van de toeristische sector door in te zetten op de recreatiemogelijkheden, cultuur en het benutten van groen en natuurterrein

Uit de scan blijkt dat de toeristische sector nu al veel werkgelegenheid biedt in de regio. RvN2025 wil deze sector versterken. Bijvoorbeeld door aandacht te geven aan vrijetijdsbesteding in het groen en door het promoten van het cultuuraanbod. Door de toeristische sector te versterken, vergroten we de werkgelegenheid.

Zorg voor toerisme

Talent van de silver generation behouden, zodat ouderen kunnen blijven (mee)werken

Het Rijk van Nijmegen is een prettige plek om te wonen. Samen willen we dat het een prettige leef-, woon- en werkomgeving voor alle leeftijdsgroepen blijft. De bevolking in het Rijk van Nijmegen wordt ouder. De werkloosheid bij mensen tussen de 45 en 67 is relatief groot. Het is belangrijk om te zorgen dat deze groep kan blijven werken, omdat deze mensen veel kennis en vaardigheden in huis hebben. Ook de mensen die al met pensioen zijn, kunnen nog veel doen. Zij hebben veel kennis en ervaring en kunnen anderen op allerlei manieren helpen in hun bedrijf of bij andere uitdagingen.

Optimaliseren van een regionaal ondernemersklimaat voor (internationale) werkgevers in toerisme, gezondheidszorg en logistiek

De scan laat zien dat nieuwe werkgelegenheid van groot belang is voor de toekomst van het Rijk van Nijmegen. Door het vestigingsklimaat voor bestaande en startende organisaties te optimaliseren, kan de regio meer werkgelegenheid creëren.

Logistieke expertise in regio Nijmegen

ONS - Ondernemende Nijmeegse Studenten

Faciliteren van start-ups en groeiers in zorg, ICT en andere topsectoren van de regio

Creëren van meer werkgelegenheid kan ook door in te zetten op innovatie. Bijvoorbeeld door innovatieve ideeën versneld om te vormen tot concrete, economisch haalbare projecten. Denk bijvoorbeeld aan initiatieven waar kennis, netwerken en mentoren samenkomen of een gerichte campusontwikkeling.

Startup Nijmegen

Teckle Innovatie

Begeleiden van starters, MKB en maatschappelijke instellingen door studenten waardoor bedrijfsleven en onderwijs meer integreren

Soms komen organisaties in zwaar weer terecht. Het gaat financieel moeilijk, of bepaalde uitdagingen zijn te groot om alleen op te lossen. Tegelijkertijd zien we dat de universiteit en hogescholen moeite hebben om aansluiting te vinden met het bedrijfsleven. Door de vraagstukken uit het bedrijfsleven te koppelen aan een leeromgeving voor studenten, kunnen studenten grote en kleine organisaties helpen. Daar wordt iedereen wijzer van.

Praktijkhuis voor ondernemers

Young in Business

Ontwikkelen en gebruiken van nieuwe ideeën in de zorg

De zorgsector is groot in het Rijk van Nijmegen. Het is van belang dat deze blijft vernieuwen en doelmatiger ingericht wordt, waarbij de patiënt centraal staat. Ondersteunende, nieuwe technologieën kunnen de ontwikkeling versnellen.

Radboud Health Accelerator

Duurzaam en Gezond aan tafel in Rijk van Nijmegen

Verbeteren financiële zelfredzaamheid

In het Rijk van Nijmegen willen we voorkomen dat er grote inkomensverschillen ontstaan door verkeerde financiële keuzes. Door de financiële zelfredzaamheid van inwoners te versterken, kunnen we ervoor zorgen dat meer mensen bewust met hun eigen geld omgaan en er van rond kunnen komen.

Financiële zelfredzaamheid in het Rijk van Nijmegen

Matchen van werkzoekenden en werkgevers in de regio en bij elkaar brengen van verschillende netwerken om arbeidsmobiliteit te vergroten

Om de arbeidsparticipatie en -mobiliteit te vergroten, moeten werkgevers en werkzoekenden in de regio elkaar kunnen vinden én versterken. Er zijn meerdere netwerken die mensen helpen bij het vinden van de juiste werkplek. Deze moeten we bij elkaar brengen. Hierbij hoort ook het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt voor jongeren, mensen met een beperking en vluchtelingen.

Werken in het Rijk van Nijmegen

IT Fits

Verbeteren aansluiting lager en middelbaar onderwijs met de top- en groeisectoren om studenten en werkzoekenden beter voor te bereiden op een veranderende arbeidsmarkt

Om studenten en werkzoekenden beter voor te bereiden op het werk van vandaag en morgen, is het essentieel dat het onderwijs goed aansluit op de arbeidsmarkt. Er is in het Rijk van Nijmegen relatief veel werkgelegenheid in de top- en aandachtssectoren (gezondheid, zorg en welzijn, milieu- en energietechnologie, logistiek, halfgeleiders en cultuur, mode, vormgeving en toerisme). Dat biedt kansen om bijvoorbeeld werkzoekenden via opleidingen daarvoor beter klaar te stomen. Opleiding en werk voor middelbaar technisch personeel is daarbij van groot belang.

Practice what you teach

Samenwerking winkelcentra om verblijftijd te verlengen en aantal bezoekers (omzet) te vergroten

Voor winkelcentra wordt het steeds moeilijker om zich te onderscheiden en voldoende klanten te trekken. Het is daarom van belang de winkelgebieden in de regio te vernieuwen en aan te passen aan de toekomst. Winkelcentra kunnen zich beter onderscheiden door samen te werken.

De nieuwe winkelstraat

De (ambities van de) regio profileren

Uit het onderzoek, de gesprekken en bijeenkomsten is duidelijk geworden dat er behoefte is aan een eenduidige boodschap van het Rijk van Nijmegen. De regio wil aan de rest van de wereld duidelijk maken wie zij is, wat er in de regio allemaal kan en dit ook actief uitdragen. Dit is ook een randvoorwaarde om een algemene focus in de regio te realiseren.

Rijk van Nijmegen, Rijk aan potentie

Summer Capital

Verbeteren van leefbaarheid en veiligheid van locaties voor bedrijven en andere organisaties

Een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en organisaties is mede afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijventerreinen. Een aantal van de bedrijventerreinen in de regio is verouderd en voldoet niet meer aan de eisen van de huidige 'werkers'. De aandacht gaat niet alleen uit naar bedrijventerreinen, maar ook naar werklocaties in het landelijke gebied, in de woonwijk (wijkeconomie met o.a. zzp'ers) en in de dorpskernen.

Smart Business Parc

Zorgen dat er genoeg mantelzorgers en vrijwilligers zijn en dat ze vooruit kunnen

Mensen zorgen al goed voor elkaar in het Rijk van Nijmegen. Maar met de verwachte toename aan zorgvraag en minder formele ondersteuning, is de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers harder nodig dan ooit. Het is belangrijk dat we deze groep mensen ondersteunen.

Zorgen dat er ook zorg is voor mensen met andere normen, waarden en gewoonten

Het aantal ouderen met een niet-Westerse achtergrond zal de komende jaren stijgen, ook in het Rijk van Nijmegen. Deze mensen hebben vaak andere wensen als het om zorg gaat. We brengen de verschillen in zorgvragen in kaart, zodat we het zorgaanbod daar beter op kunnen afstemmen.

Meer zorg op maat

Stimuleren van een gezonde leefstijl: meer beweging en gezond eten, minder overgewicht, minder roken en minder alcohol gebruiken

Nijmegen is op sommige plekken een stuk ongezonder dan de rest van Nederland. Mensen ervaren vaker een slechtere gezondheid, drinken veel alcohol en hebben ook iets vaker een chronische ziekte. In sommige delen van het Rijk van Nijmegen is dit nog sterker te zien. Voor een vitale regio is het van belang mensen te helpen om gezonder te gaan leven.

Verbeteren van de sociale zelfredzaamheid, zodat mensen meer sociale contacten hebben en meer dingen met anderen doen

Ouderen blijven langer zelfstandig thuis wonen. Daarom is het belangrijk dat ouderen ook sociaal zelfstandig blijven. In dit project helpen we ouderen in de regio om (hulp)vragen te stellen en anderen te ontmoeten.

Ouderen actief mee laten doen aan de samenleving

Een participerende samenleving is een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk meedoet en waarin mensen goed voor elkaar zorgen. In een vergrijzende regio zal het Rijk van Nijmegen moeten zorgen dat ouderen blijven meedraaien in de samenleving.

Zorgen dat de regio het Rijk van Nijmegen de beste plek is om te wonen en leven voor ouderen

Er wonen veel ouderen in het Rijk van Nijmegen. In 2035 zijn dit er nog meer dan nu: 26% van de inwoners is dan ouder dan 65. 86% van hen heeft een zorg- of hulpvraag, en een groot deel woont nog zelfstandig thuis. Door goed te kijken naar wat deze groep nodig heeft, kunnen we huizen, winkels, zorg en andere zaken daar goed op afstemmen.

Silver valley Rijk van Nijmegen

Creëren van een passend woon- en leefaandbod voor studenten, jongeren en expats

In het Rijk van Nijmegen is een tekort aan geschikte, betaalbare woningen voor net afgestudeerden, jongeren en kenniswerkers. Door dit aanbod te optimaliseren kan de regio deze doelgroepen aantrekken en binden. Zij zijn namelijk belangrijk voor de top- en groeisectoren, het starten van nieuwe bedrijven en ondernemingen en de leefbaarheid.

Woningen voor expats en kenniswerkers in het Rijk van Nijmegen

Verbeteren van de kwaliteit van wonen, het meedoen en de sfeer in de wijk

De kwaliteit van leven is erg goed in het Rijk van Nijmegen, in vergelijking met de rest van Nederland. Toch blijft het van belang voorzieningen en veiligheid op peil te houden. Zo kunnen we een vitale leefomgeving creëren en behouden.

All inclusive wijken in het Rijk van Nijmegen

Grijze-Pakken-Pizza-Party

Verbeteren van de doorstroom op de woningmarkt

Om te zorgen dat iedereen een passende woning kan vinden, is een goede doorstroom op de woningmarkt van groot belang. De regio moet zorgen dat starters kunnen instromen, en dat ouderen kunnen doorstromen naar aangepaste woningen. Ook zullen er voldoende goede huurwoningen moeten zijn voor mensen met een lager inkomen.

Herbestemmen (zakelijk) vastgoed voor de ontwikkeling van (toekomstbestendige) woningen

Om leegstand van zakelijk vastgoed en verloedering van de omgeving tegen te gaan, is het van belang dat deze locaties een nieuwe functie krijgen. De realisatie van – of transformatie naar woningen voor jongeren kan hier een oplossing zijn. Door jongeren – die zelf een steentje kunnen bijdragen – en commerciële vastgoedpartijen te betrekken kan de leegstand goed benut worden om nieuwe woningen te creëren.

Versterken van het sportverenigingsleven op het gebied van toegankelijkheid, samenwerking en financiële zelfredzaamheid

Sportverenigingen hebben het moeilijk. Het aantal leden loopt terug dus moet de contributie omhoog. Daardoor wordt sporten minder toegankelijk. Samenwerking tussen verschillende verenigingen blijkt ingewikkeld. In het Rijk van Nijmegen zullen we moeten zorgen dat de sportverenigingen beter toegankelijk worden, meer samenwerken en zichzelf beter financieel kunnen redden.

Meer duurzame energie opwekken

De regio Rijk van Nijmegen wil in 2050 energieneutraal zijn. In 2011 was slechts 11% van het totale energieverbruik duurzaam opgewekt. Daarnaast ligt de gemiddelde CO₂-uitstoot door particulieren van elektra en gas in het Rijk van Nijmegen boven het landelijk gemiddelde (4565 kg t.o.v. 4171 kg). Er valt nog veel winst te behalen in het opwekken van duurzame energie.

Zonnedaken Rijk van Nijmegen

Terugdringen energieverspilling

Het is belangrijk om verspilling van energie terug te dringen om de duurzaamheidsdoelstellingen van de regio te halen. Een eerste stap is de bewustwording bij mensen en bedrijven van deze verspilling en de impact die het terugdringen kan hebben.

Versneld naar een duurzame woonomgeving

Terugdringen hoeveelheid afval en verwaarden van afval- en grondstofstromen

In het kader van een duurzame regio zullen de inwoners en organisaties in het Rijk van Nijmegen moeten zorgen dat zij minder afval produceren en meer afval hergebruiken, bijvoorbeeld als grondstof. Momenteel produceren inwoners in onze regio gemiddeld 127 kilo afval per jaar. Ook wordt er per inwoner jaarlijks 219 kilo afval gescheiden ingezameld. Dit is al beter dan in de rest van Nederland (respectievelijk 219 en 170 kilo), maar dit getal willen we nog verder terugdringen. Onderzoek naar hergebruik van afval helpt daarbij.

Circulaire economie Rijk van Nijmegen

Verbinden van energie overschotten aan energiebehoeften

De regio kan efficiënter met energie omgaan als we organisaties met een energieoverschot koppelen aan woningen of bedrijven met een energievraag. Dit is met name interessant voor buurbedrijven. Meer inzicht in vraag en aanbod kan kansen inzichtelijk maken.

Verduurzamen van de mobiliteit

Ook met reizen kunnen we in onze regio energie besparen. Bijzonder aan de regio Arnhem- Nijmegen is de vervlechting van intra-regionale of (inter)nationale verkeersstromen op zowel de weg als op het spoor, in combinatie met het beperkt aantal rivierovergangen. Dit biedt economisch gezien kansen, maar we moeten ook de aansluiting goed borgen. Kansen liggen in het aanhaken bij projecten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

Opstellen van een consistent regionaal duurzaamheidsbeleid

Uit de scan blijkt dat er behoefte is aan een regionaal duurzaamheidsbeleid. Dit is een randvoorwaarde voor succes. In de regio liggen vele kansen voor cross-overs, het gezamenlijk met andere sectoren realiseren van groei en nieuwe producten, op het gebied van food (Wageningen UR), creatieve industrie en logistiek.

Versterken van het profiel van de regio op het gebied van energie en duurzaamheid

De regio kan nog meer verschil maken als het gaat om energie en goed omgaan met het milieu. Er is veel ambitie vanuit de regio om hier een voorbeeld in te zijn.

“ *Regionale economische samenwerking eindigt vaak in visievorming in plaats van uitvoering. Zo niet in het traject RvN2025. Na een gedegen onderzoeksfase zijn er concrete kansen en projecten benoemd, trekkers en aanhakers geselecteerd en zal het ook tot concrete uitvoer van de projecten komen.* ”

Paul Vereijken – Beleidsmedewerker gemeente Wijchen

Agenda & aanjagers

De selectie van veertig projecten hebben we tijdens een veiling voorgelegd aan de stuurgroep. Vervolgens hebben we aan 25 projecten aanjagers en andere communityleden gekoppeld. Op de volgende pagina's vindt u een overzicht van deze 25 projecten met omschrijving, doelstelling en de leden van de community.

All inclusive wijken in het Rijk van Nijmegen

Verbeteren van de kwaliteit van wonen, het meedoen en de sfeer in de wijk

Projectomschrijving

De all inclusive wijk initieert en ondersteunt collectief ondernemen en professioneel samenwerken in wijken en dorpen. Het is een concept, een netwerkorganisatie en een praktijk van ondernemende wijken. In het Rijk van Nijmegen komen er drie tot vier all inclusive wijken.

De bedoeling is het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen en het opzetten van nieuwe hulpstructuren voor een inclusieve wijk economie.

Beoogd effect

Ondernemende wijken, waardevolle economie en een inclusieve samenleving.

Waarom

Het speelveld van de markt werkt steeds minder goed. Dat merken we in de zorg, in het winkelcentrum, in het onderwijs,

op de arbeidsmarkt, aan het klimaat ... eigenlijk overal. De all inclusive wijk legt een nieuw speelveld neer: waardevol en inclusief, van en voor de gemeenschap. Dit nieuwe speelveld voorziet in drie behoeften:

1. Gemeenten willen taken en budget decentraliseren en burgers activeren.
2. Bedrijven en organisaties willen innoveren / transformeren.
3. Burgers willen maatwerk en hogere kwaliteit van leven en zijn in toenemende mate bereid vitale functies zelf ondernemend te organiseren.

Wat

Ontwikkeling van een viertal all inclusive wijken in de regio Nijmegen waar wordt gepioneerd met wijkbedrijven, wijkboekhouding, nieuwe businessmodellen en anders samenwerken. Door de focus in een wijk te verleggen naar 'samen' in plaats van 'ieder voor zich' ontstaat ruimte in een wijk of dorp voor nieuwe economisch-maatschappelijke arrangementen. Concrete thema's: positieve gezondheid, wonen, leefbaarheid, community based banking, energie, blue economy/circulaire economie, sociale innovatie.

Vervolgstappen

Lokale en nationale maatschappelijke oproep om netwerken daadwerkelijk te verbinden en financiering te organiseren.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan bij de programma's Werk en Ondernemen, Gezondheid, Duurzaamheid en Energie, Zorg en Welzijn, Wonen en Wijken en het programma Onderwijs.

Communityleden

Gemeente Beuningen, gemeente Nijmegen, wijken Nijmegen Oosterhout, Nijmegen Lent, Nijmegen Hengstdal en Nijmegen West, HAN, Radboud Universiteit Innovation, Nijmeegse woningcorporaties, TVN Zorgt, Evy van Hemmen-Geerdinck (Rabobank).

Provinciaal en landelijk: uitgebreid gecommitteerd netwerk van pioniers in de nieuwe economie, Alliander, Provincie Gelderland, VNG, RVO

Aanjager

Carla Onderdelinden (Transitiereizen)

Circulaire economie Rijk van Nijmegen

Projectomschrijving

ARN stelt met Dar, gemeente Nijmegen en gemeenschappelijke regeling MARN een uitvoeringsnotitie op over de circulaire economie in de regio. TNO heeft daar al eerder een onderzoek naar gedaan. In september 2016 wordt daarvoor een mini-symposium georganiseerd. Een van de uitvoeringsprojecten binnen dat kader wordt de Regionale Circulaire Scan, die we onder de vlag van NEC (Nijmeegs Energie Convenant) 3.0 uitvoeren met partijen die daarin een financiële en inhoudelijke bijdrage leveren. Metabolic zal dat vormgeven. Deze scan identificeert de belangrijkste productieketens vanuit circulariteit in de regio, in of tussen de ketens en de kansen die er zijn. In de regio zijn sterke sectoren als de maakindustrie, zorg, afval, repair en bouw

relevant.

Beoogd effect

Voorkomen van afval door optimaal gebruik te maken van afgedankte materialen en grondstoffen. Grondstoffen en materialen krijgen daarmee een nieuwe toepassing, een tweede of zelfs derde leven. Dit is goed voor de economie en voor het milieu.

Waarom

Het model van 'lineair' ondernemen is eindig en zal verschuiven van 'take-make and dispose' naar een productiesysteem in kringlopen die gesloten worden. Het economisch systeem dat hierdoor ontstaat (circulaire economie) gaat slimmer om met grondstoffen, belast het milieu minder, verlaagt kosten en positioneert bedrijven beter in de markt.

Wat

De regionale scan circulaire economie zal allereerst de belangrijke vraagstukken in kaart brengen. Vervolgens worden prioriteiten gesteld met betrekking tot concrete oplossingsrichtingen die vernieuwend zijn voor onze regio. Betrokken bedrijven en instellingen spelen hierin een

26

Terugdringen hoeveelheid afval en verwaarden van afval- en grondstofstromen

voortrekkersrol en kunnen daar hun verdienmodel op gaan maken.

Vervolgstappen

Bedrijven, kennisinstellingen en overheden de regionale circulaire scan laten uitvoeren waarna gezamenlijk concrete projecten uitgevoerd worden.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Momenteel loopt het beleidsprogramma Duurzaamheid en Energie waarop 'Power2Nijmegen' en "De Groene Hub" (uitvoering MIRT agenda regio Arnhem Nijmegen) bijdragen leveren. Binnen deze beleidsprogramma's past de 'regionale circulaire scan'.

Communityleden

ARN, Dar, MARN, Gemeente Nijmegen, Haskoning en Vincent Tappen (Rabobank).

Aanjager

Gerard van Gorkum (algemeen directeur afvalenergiecentrale ARN)

De Nieuwe Winkelstraat

10

Samenwerking winkelcentra om verblijftijd te verlengen en aantal bezoekers (omzet) te vergroten

Projectomschrijving

Onze winkelgebieden zijn het hart van de samenleving, een ontmoetingsplek, een belangrijke functie in het voorzieningenniveau. Toch hebben winkelgebieden het moeilijk. Ze moeten innoveren. Transformeren naar De Nieuwe Winkelstraat die zowel on- als offline optimaal aansluit bij de klant van vandaag en morgen. Deze transitie vraagt heel veel veerkracht, flexibiliteit en verandering van ondernemers, vastgoedeigenaren, overheid en ondernemersverenigingen. Dat gaat zeker niet vanzelf. Innoveren en transformeren vraagt om kennis, regie, samen presteren en nieuwe business modellen.

Beoogd effect

Sterke centrumgebieden en winkelcentra die grip hebben op hun toekomstig bestaan. Die zo georganiseerd zijn dat ze

(gezamenlijk) beter aansluiten bij de klantwensen van morgen (relevante bestemming), meer en nieuwe klanten trekken (traffic), hogere bestedingen afdingen (conversie), en loyalere klanten weten te creëren (binding).

Waarom

De consument komt en koopt graag in binnensteden en centra wanneer zij op de juiste manier wordt aangesproken en bediend. Dat is nu nog niet het geval, er is een gat tussen de wensen van de consument en het aanbod. Als de transitie van winkelgebieden naar deze Nieuwe Winkelstraat achterblijft, dan verslechtert het voorzieningenniveau, de werkgelegenheid, het imago, de ontmoetingsfunctie, het lokale MKB en de sociale cohesie van een plaats. Dit is niet nodig.

Wat

Ik Ondernem! organiseert regionaal een afstemming in de profilering (aanvullend i.p.v. concurrerend) en doorontwikkeling van de winkelgebieden. Er zijn per gebied lokale trajecten die de ondernemers, vastgoedeigenaren, overheden en overige stakeholders actiepunten bieden naar De Nieuwe Winkelstraat. Dit is landelijk geborgd binnen het platform De Nieuwe Winkelstraat (dnws.nl).

Vervolgstappen

Verder uitzetten van lokale trajecten, sneller en effectiever opvolging realiseren in de actiepunten, themabijeenkomsten voor stakeholders op lastige onderdelen, invullen van gezamenlijke investeringen en regie op verandering, gerichte ondersteuning op missende ervaring en expertise.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan bij het programma voor Werk en Ondernemen en bij lokale economische visies, regionale koopstromen, retailagenda/retaildeal, aanpak leegstand, transitie, pilot regelvrije zones.

Communityleden

Platform De Nieuwe Winkelstraat, Martin Visser (Rabobank), gemeenten, winkelcentrummanagers, ondernemers.

Aanjager

Rob Weiss (directeur Ik Ondernem! BV)

Duurzaam en Gezond aan tafel in Rijk van Nijmegen

Ontwikkelen en gebruiken van nieuwe ideeën in de zorg

Projectomschrijving

Het eten van groenten en fruit heeft een substantiële invloed op de gezondheid van mensen. Regionale samenwerking tussen landbouw en zorg is een kans om lokale streekproducten te verbinden naar grootkeukens van zorgorganisaties in het belang van de patiënt.

Beoogd effect

- Regionale impuls voor 30-50 duurzame ondernemers
- Verhoging kwaliteit zorgmaaltijden
- Kostenbesparing zorgaanbieders door reductie voedselverspilling (20% binnen 2 jaar)
- Kennisverhoging van duurzaam, regionaal, gezond eten en drinken bij zorgsector en ondernemers
- Vermindering van ondervoeding en versneld herstel bij oudere patiënten
- Structurele verbinding met het onderwijs middels

gastcolleges, stageplaatsen, afstudeeropdrachten en wetenschappelijk onderzoek

Waarom

Regionale samenwerking via kortere en duurzame voedselketens biedt de regionale producenten meer marktinfluens en grotere volumes. Voor de zorginstellingen zijn kostenbesparing en kwaliteitsverbetering van voeding essentieel in het streven naar verbeteren van haar bedrijfsvoering en verbeteren van het welzijn van patiënten en/of ouderen.

Wat

Productieproces en keten beter aan laten sluiten bij de vraag van patiënten/ouderen en daarmee bij het nieuwe inkoopbeleid van de zorg. Logistieke sector betrekken bij ontwikkeling van regionale distributie. Interventies in onderwijs ten behoeve van versnelling van samenwerking tussen agri-sector en zorgsector.

Vervolgstappen

Diverzio uit Wijchen gaat een nadere toelichting geven aan vertegenwoordigers uit de diverse regionale geledingen (overheid, ondernemers, onderwijs, zorgsector). Diverzio gaat in

op het concept, kansen van samenwerking, de uitvoering en de financiering.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Momenteel loopt het beleidsprogramma 'duurzaamheid' waaraan 'Power2Nijmegen' en 'De Groene Hub' (uitvoering MIRT agenda regio Arnhem Nijmegen) bijdragen leveren. Binnen deze beleidsprogramma's past 'Duurzaam en Gezond aan Tafel'.

Communityleden

Gemeenten, Foodbedrijven, Zorginstellingen, Ziekenhuizen, ARN, Dar, Gemeente Nijmegen, Antoine Driessen en Bjorn Claus (Rabobank), Onderwijsinstellingen (Radboud, HAN, ROC), Health Valley, ZLTO, Provincie

Aanjager

Koen Nouws Keij (directeur Diverzio)

Financiële zelfredzaamheid in het Rijk van Nijmegen

7

Verbeteren financiële zelfredzaamheid

Projectomschrijving

Door de financiële zelfredzaamheid te versterken kunnen we ervoor zorgen dat meer mensen bewust met hun eigen geld omgaan en er van rond kunnen komen.

Beoogd effect

Invulling geven aan de participatiesamenleving door het voorkomen van financiële problemen en het empoweren van financiële vaardigheden. Dit moet leiden tot financiële zelfredzaamheid.

Waarom

Financiële zelfredzaamheid betekent in de praktijk dat meer mensen bewust omgaan met geld en zelf hun financiële zaken kunnen regelen. Zo kan financiële uitbuiting worden voorkomen en wordt de financiële zelfstandigheid vergroot.

Wat

Rabobank wil met meerdere partijen om de tafel om jongeren en volwassenen bewustzijn bij te brengen over financiële vraagstukken. Middels gastlessen op scholen helpen ze jongeren snel financieel onafhankelijk te zijn. En daar waar bijvoorbeeld ouderen fysiek of mentaal beperkt zijn, worden cursussen aangeboden over online bankieren of het regelen van andere financiële zaken.

Vervolgstappen

Opschalen project en verbreden bereik.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Zorg en Welzijn.

Communityleden

Stichting Jobbzzmaatje (Stanley Neyndorff), Pluryn, NEC (Playing for Success), IMC weekendschool, Veilig thuis, De Politie, de Financiële Recherche, Notarissen, Rabobank.

Aanjager

Eugenie Stevens (manager Particulieren Rabobank)

Grijze-Pakken-Pizza-Party

“ Ze praten wel over ons als jongeren, maar ze praten niet met ons. ”

Jongeren uit Druten

Projectomschrijving

We praten steeds vaker over jongeren, in plaats van met jongeren. Daarom willen jongeren in de gemeente Druten in gesprek met de ‘grijze pakken’ van hun gemeente om samen na te denken over de uitdagingen, kansen en oplossingen rondom leefbaarheidsvraagstukken voor jongeren. Luciën van Riswijk (Burgemeester van Druten) is hiermee gestart en geeft het stokje graag door aan andere bestuurders en ondernemers.

Beoogd effect

De kloof tussen de gemeente en de jongeren die in de gemeente wonen verkleinen. Met de toenemende vergrijzing is het namelijk extra van belang om een aantrekkelijke gemeente te zijn voor jongeren. Gemeente Druten gaat daarom met haar jeugdige inwoners in gesprek om te horen wat hun behoeften zijn, waar zij tegenaanlopen en wat hun ideeën zijn als het gaat om werk, onderwijs en betaalbare woningen.

Waarom

Gemeenten zijn vaak bezig met het maken en uitvoeren van beleid vóór jeugd, maar doen dat niet altijd samen mét de jongeren uit de gemeente. Dat is jammer, want jongeren hebben vaak goede en creatieve ideeën over het verbeteren van de leefbaarheid in hun eigen omgeving.

Wat

Informeel bijeenkomsten onder het genot van een pizza waarin de Burgemeester en andere ‘grijze pakken’ uit de gemeente met jongeren in gesprek gaat over verschillende thema’s zoals werk, onderwijs en wonen.

Vervolgstappen

De gemeente Druten vindt het van belang om haar omwoners waar mogelijk actief te betrekken bij beleid en uitvoering. Dit doen we op verschillende manieren, waarvan de Grijze Pakken Pizza Party er één is. Deze bijeenkomsten gaan we in de toekomst zeker vaker organiseren. Luciën van Riswijk daagt andere bestuurders uit de regio uit om ook met jongeren in gesprek te gaan.

20

Verbeteren van de kwaliteit van wonen, het meedoen en de sfeer in de wijk

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Grijze-Pakken-Pizza-Party sluit aan op het gemeentelijk programma Zorg en Welzijn en meer specifiek het jeugdbeleid.

Communityleden

Jongeren uit Druten, Lex van Drongelen (rector Pax Christi), Bas Mol (lokale ondernemer), Ronald van Goethem (jongerencoach Druten), Iris van Berkel (jeugdbeleid gemeente Druten)

Aanjager

Luciën van Riswijk (Burgemeester Druten)

IT Fits

Projectomschrijving

Matchen van werkzoekenden en werkgevers in de regio en bij elkaar brengen van verschillende netwerken om arbeidsmobiliteit te vergroten

IT-fits is een creatief samenwerkingsverband tussen Nijmeegse ondernemers en studenten om tot niet alledaagse oplossingen van vraagstukken in de regio te komen. Door eerst een inventarisatie te maken van bedrijven en projecten die op de langere termijn werk kunnen bieden, kan worden bepaald of dit een realistisch doel is. Is dit het geval, dan kunnen initiatieven of 'spin offs' worden opgezet om (afstuderende) studenten al daadwerkelijk aan het werk te zetten en vervolgtrajecten verder uit te rollen. Niet alleen wordt zo de kennis behouden, maar ook nieuwe werkgelegenheid gecreëerd.

Beoogd effect

Behouden van IT-kennis in de regio door het verbinden van studenten aan bedrijven en projecten die ook op de langere termijn relevant zijn voor het Rijk van Nijmegen. Hierdoor

kan het Rijk van Nijmegen zich zowel regionaal, landelijk, als internationaal als pionier op IT gebied manifesteren, niet alleen door de opleidingen, maar ook door de werkgelegenheid.

Waarom

Er is een grote uitstroom van studenten en dus kennis in het algemeen, maar in het bijzonder van studenten van de technologische faculteiten uit Nijmegen naar bijvoorbeeld de Randstad. Regio Nijmegen is wat werkgelegenheid en groeimogelijkheden geen aantrekkelijke stad meer om te blijven.

Wat

IT-fits wil verbindingen tussen studenten en bedrijfsleven faciliteren door op de eerste plaats de zichtbaarheid, toegankelijkheid en kennis van beide partijen te vergroten. Daarnaast worden op basis van inventarisaties spin-offs opgezet om daadwerkelijke projecten te realiseren zodat voor beide partijen ook het nut van deze verbinding zichtbaar en ervaren wordt.

Vervolgstappen

- Inventarisatie van en onderzoek naar behoefte/

problematiek door zowel kennisinstellingen (RU, HAN) als ook bedrijven, banken, gemeente te benaderen

- Inventarisatie opmaken, tussenconclusie trekken
- Projectmatig kleine initiatieven en spin-offs opzetten
- Opschalen van de losse projecten naar een stevig programma met lange termijn
- Starten met verbinden en –laten- uitvoeren

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Nader onderzoeken hoe IT-fits in het totaal van het beleid een rol kan krijgen door deel te nemen aan de onderzoeksfase en vooral door mee te denken over de vervolgstappen op basis van de inventarisaties.

Communityleden

Laurien Renckens, Joyce Pennekamp, Rikus Wolbers, Paul Bleumink, Martijn van Latum.

Aanjager

Bert Blonk (Blonk training, coaching & advies)

Logistieke expertise in regio Nijmegen

LOGISTIEK
EXPERTISE CENTRUM
Regio Nijmegen

3

Projectomschrijving

Door verdere professionalisering van het bestaande netwerk (Logistiek Expertisecentrum Nijmegen) kunnen we een zelfstandig en duurzaam businessmodel creëren.

Beoogd effect

Verdere regionale ontwikkeling en versteviging van de logistiek in haar volle breedte in de regio Nijmegen.

Waarom

Logistiek, als economische activiteit, biedt grote ontwikkelkansen voor de regio Nijmegen. Alleen worden deze kansen op dit moment onvoldoende benut.

Wat

1. Acquisitie van nieuwe logistieke activiteiten;
2. Kennisdeling en ontwikkeling;
3. Creëren van logistieke meerwaarde;
4. Infrastructuur en duurzaamheid;
5. Profileren en imago sector

Vervolgstappen

Het LEC Regio Nijmegen heeft 3 projecten geformuleerd die de komende 2 jaar worden uitgevoerd:

- Profileren logistieke sector
- Kennisontwikkeling
- Ontwikkelen van een virtuele logistieke praktijkhal

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen en is onderdeel van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

Communityleden

Gemeenten, Provincie, Hogeschool Arnhem-Nijmegen, UTS Verkroost Nijmegen BV, Huisman Group, MICODO, Alpha International, Iseo Consult, Combipact, 123solutions, ROC, Cowpunks, Absolute Advocaten, Look o Look, Chain Logistics Nijmegen, Cornelissen groep, CEVA, HM Verploegen Nijmegen, Quantore, Luke Meijers (Rabobank).

Aanjager

Gerard Jansen (projectleider LEC)

Optimaliseren van een regionaal ondernemersklimaat voor (internationale) werkgevers in toerisme, gezondheidszorg en logistiek

Meer zorg op maat

14

Zorgen dat er ook zorg is voor mensen met andere normen, waarden en gewoonten

Projectomschrijving

Ontwikkeling van een gepast zorgaanbod met meer aandacht voor de invloed van cultuur en sociaal-economische achtergrond en de behoefte van cliënten. Rijk van Nijmegen 2025 vormt een netwerk van niet- Nederlandse medewerkers om een zo groot mogelijke groep niet-Nederlanders te bereiken. Met dit netwerk brengen we de zorgvragen in kaart van mensen uit de informele culturele netwerken. Op basis daarvan ontwikkelen we een passend zorgaanbod.

Beoogd effect

- Beschikbaarheid van zorg voor mensen met diverse normen, waarden en gewoonten, waaronder niet-Nederlanders
- Ontwikkeling van gepast zorgaanbod met meer aandacht voor de invloed van cultuur en sociaal economische achtergrond.

Waarom

Het huidige zorgaanbod is niet altijd afgestemd op de invloed van cultuur en sociaal-economische achtergrond en de behoefte van cliënten met een niet-Nederlandse achtergrond.

Wat

Opbouwen van een netwerk van niet-Nederlandse medewerkers om een gepast zorgaanbod te ontwikkelen met meer aandacht voor de invloed van cultuur en sociaal economische achtergrond.

Vervolgstappen

- Oproep wordt gedaan aan alle leden van de stuurgroep de Kracht van Rijk van Nijmegen 2025 om een niet-Nederlandse medewerker, die ook actief is binnen zijn/haar eigen culturele netwerk, beschikbaar te stellen om een platform mee te vormen.
- Via de leden van het platform worden informele leiders uit hun eigen culturele netwerk uitgenodigd om het netwerk verder op te bouwen.

- Het netwerk wordt in kaart gebracht en daarnaast worden de behoeften van mensen uit de informele culturele netwerken in kaart gebracht.
- De projectgroep gaat op basis van de behoeften de zorgvragen in kaart brengen en een zorgaanbod formuleren voor niet-Nederlanders.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Zorg en Welzijn en is onderdeel van Veur Mekäör 'Zorg en welzijn dichtbij' en het beleidskader WMO en Jeugd 2015-2018.

Communityleden

Driestroom, Zahet, Qader Shafiq, Bureau Wijland, NG Intercultureel advies, Han Engberts (Rabobank), Marian Zonderland (Rabobank).

Aanjager

Wim Muilenburg (bestuurder Driestroom)

ONS Ondernemende Nijmeegse Studenten

Optimaliseren van een regionaal ondernemersklimaat voor (internationale) werkgevers in toerisme, gezondheidszorg en logistiek

Projectomschrijving

ONS is een ondernemersplatform opgericht door en voor studenten. Studentorganisaties zetten samen met Startup Nijmegen en Rabobank evenementen op die de Nijmeegse student prikkelen voor het ondernemerschap. Door ondernemende studenten samen te brengen met studenten die met een idee spelen hoopt ONS een momentum te creëren waardoor de potentie van ieder idee naar boven komt.

Beoogd effect

Door het ondernemersklimaat in Nijmegen – ook bij de jongere generatie – te stimuleren, kan Nijmegen een nieuwe interessante ‘ondernemers capital’ worden.

Waarom

Momenteel zien de ONS stuurgroep leden dat er te weinig ondernomen wordt onder de Nijmeegse studenten. Wel hebben studenten hier ideeën over. Wij zien een kans in het delen van ondernemerservaring om studenten het ondernemerschap te laten verkennen tijdens hun studietijd.

Wat

ONS organiseert evenementen waarbij we de Nijmeegse student inspireren voor het ondernemerschap. We bieden een netwerk en platform om samen na te denken over ideeën. Studenten krijgen hiermee een beeld van wat er nodig is om een ondernemer te zijn en op welke manieren dit succesvol kan uitpakken.

Vervolgstappen

In de toekomst zal ONS zich naast inspirerende evenementen ook toeleggen op actieve evenementen zoals pressurecookers of projectmatige evenementen. Ondernemen leer je namelijk alleen door te doen. In samenwerking met Nijmeegse ondernemers willen we studenten prikkelen om het ondernemersklimaat in Nijmegen te versterken.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan bij het programma Onderwijs.

Communityleden

Stichting Start Up Mix Nijmegen, AIESEC, Bedrijfskundewinkel, Synergy, Studievereniging Adeo, Startup Nijmegen, Bart van de Burgt (Rabobank).

Aanjager

ONS kent geen persoonlijke aanjager. De stuurgroep heeft een voorzitter, echter wisselt deze ieder jaar samen met het overgrote deel van de stuurgroep. ONS is te bereiken via de website www.ondernemenbijons.nl

Practice what you teach

Projectomschrijving

Verbeteren van de aansluiting tussen het bedrijfsleven en onderwijs door mensen uit het bedrijfsleven en onderwijs samen te brengen. Dit kan bijvoorbeeld door mensen uit het bedrijfsleven te laten lesgeven in het onderwijs of door leerkrachten/docenten en leerlingen/studenten te laten participeren in de praktijk van het bedrijfsleven.

Beoogd effect

De contacten tussen bedrijfsleven en onderwijs (instellingen) leiden tot betere communicatie over lesprogramma's, beter opgeleide jongeren en flexibelere opleidingen. De kans om succesvol te kunnen zijn op de arbeidsmarkt wordt hiermee vergroot. Dit leidt uiteindelijk tot een betere aansluiting van onderwijs op de top- en groeisectoren in de regio. Jongeren worden beter voorbereid op het werk van de toekomst wat een positief effect heeft op jeugdwerkloosheid.

Waarom

Er is relatief veel werkgelegenheid in de top- en aandachtsectoren (gezondheid, zorg en welzijn, milieu- en energietechnologie, logistiek, halfgeleiders en cultuur, mode, vormgeving en toerisme). Dat biedt kansen om jongeren via opleidingen beter op de arbeidsmarkt voor te bereiden.

Wat

In dit project worden scholieren/studenten en werkenden uitgerust met de kennis en expertise voor een betere aansluiting op een veranderende arbeidsmarkt.

Binnen het Rijk van Nijmegen moeten werkgevers, opleiders, leerlingen en studenten dan ook samen komen. Dit kan bijvoorbeeld via een (vrijblijvend) netwerk. Er zal een grote database beschikbaar moeten komen met alle werkgevers en deskundige mensen die hen bij elkaar kunnen brengen.

Vervolgstappen

Mensen uit het bedrijfsleven moeten in staat worden gesteld tot het vervullen van de functie docent. Tevens moeten leerkrachten/docenten en leerlingen/studenten vaker

op bezoek kunnen gaan bij ondernemers en bedrijven, bijvoorbeeld door eerder en vaker de mogelijkheid te krijgen tot het lopen van 'snuffelstages' en het realiseren van projecten.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Dit project sluit aan bij het programma Onderwijs.

Communityleden

Wordt nog nader geconcretiseerd.

Aanjager

Paul Brouwer (directeur Rabobank Maas & Waal)

Verbeteren aansluiting lager en middelbaar onderwijs met de top- en groeisectoren om studenten en werkzoekenden beter voor te bereiden op een veranderende arbeidsmarkt

Praktijkhuis voor ondernemers

Projectomschrijving

Het Praktijkhuis zorgt dat ondernemers in het kleinbedrijf, starters en maatschappelijke en charitatieve instellingen ondersteund worden door studenten en docenten van de HAN bij hun vragen en onderzoeksopdrachten. Het Praktijkhuis is een samenwerkingsverband van de Faculteit Economie en Management van de Hogeschool Arnhem Nijmegen, waarbij we verbinding zoeken met externe partners om een sterk ondernemersklimaat in het Rijk van Nijmegen te creëren.

Beoogd effect

Kennisontwikkeling voor de ondernemer en voor het onderwijs. Versterken van het ondernemerschap op tal van bedrijfskundige vragen waarvoor de MKB'er geen specialismen in huis heeft.

Waarom

Voor de ondernemer: oplossing van het vraagstuk en daarmee

succesvoller ondernemen. Goede praktijkgerichte opdrachten voor studenten uit tal van bedrijfskundige, commerciële en bedrijfseconomische opleidingen.

Wat

Ontvangst van de ondernemer in het Praktijkhuis waar in een intakegesprek afspraken worden gemaakt. Voor de onderliggende vragen worden studenten gezocht die samen met de ondernemer in het Praktijkhuis aan het werk gaan om het vraagstuk op te lossen.

Vervolgstappen

- Samenbrengen van starters en kleinbedrijf ondernemers vanuit specifieke branches ten behoeve van kennisdeling.
- Opschaling naar kennis over branche ontwikkelingen in het Rijk van Nijmegen leidend tot mogelijke structurele verbeteringen voor starters en het kleinbedrijf.
- Verdiepen van kennis en inzichten over ondernemerschap van starters en kleinbedrijf dat weer gebruikt kan worden in onderwijs.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen.

Begeleiden van starters, MKB en maatschappelijke instellingen door studenten waardoor bedrijfsleven en onderwijs meer integreren

Met de Gemeente Nijmegen en het OndernemersKlankBord (OKB) is een samenwerkingsovereenkomst gesloten gericht op ondersteuning vanuit Het Praktijkhuis van BBZ aanvragende ondernemers (zgn. De Gelderse Zaak).

Communityleden

Marjolijn van de Zandschulp - gemeente Nijmegen, Henny van Benthem - MediaMail, Alexander Thijssen - Startup Nijmegen, Wim Muilenburg - Driestroom, Christianne Bongers - ACE, Wessel Meijer - Radboud Universiteit, Ivo Nas - Bestuurlijk Overleg Studentenverenigingen, Danny Verpoorten - Q Accounts en belastingadviseurs, Martin Visser en Arnold Wijbenga - Rabobank Rijk van Nijmegen, Gerard van Gorkum - Afvalenergiecentrale ARN, Siv van Hegelsom - Codebreakers

Aanjager

Evert Lensink (projectcoördinator Faculteit Economie en Management HAN)

Radboud Health Accelerator

6

Ontwikkelen en gebruiken van nieuwe ideeën in de zorg

Projectomschrijving

Een ecosysteem waar Radboud Universiteit en Radboudumc samen met het (corporate) bedrijfsleven en financiers excelleren op het gebied van Life Sciences & Health (LS&H) en innovaties in de LS&H naar de markt brengen.

Beoogd effect

Een excellent health innovatie ecosysteem neerzetten, waarbij nieuwe business centraal staat. Dit is gebaseerd op de veronderstelling dat elke stakeholder binnen dit ecosysteem op basis van wederzijds belang toegevoegde waarde ophaalt en levert (kennis/netwerk/middelen).

Waarom

Binnen de universiteit ontstaan veel aanzetten voor zorginnovaties, zowel op het vlak van e-health, als medisch, technologisch, farmaceutisch en diagnostisch van aard. De uitdaging is om deze innovaties te vermarkten naar toepasbare producten.

Wat

Nadere samenwerking tussen de academische- en marktpartijen om te komen tot de meest relevante zorginnovaties en om de ontwikkeling daarvan gezamenlijk ter hand te nemen en te financieren.

Vervolgstappen

Het is de ambitie dit initiatief op te schalen naar een landelijk LS&H ecosysteem. Op basis van een succes op regionaal niveau, kunnen we samenwerking met andere Nederlandse initiatieven overwegen, dan wel onze manier van samenwerken op nationaal niveau voortzetten.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen.

Communityleden

Radboud Universiteit, Radboudumc, Antoine Driessen (Rabobank), HAN en vertegenwoordigers van relevante Multinationals.

Aanjager

Dirkjan Masman (directeur Valorisatie Radboudumc)

Rijk van Nijmegen, rijk aan potentie

De (ambities van de) regio profileren

Projectomschrijving

Het Rijk van Nijmegen is een krachtige regio met veel potentie. Door onze regio te 'branden' en eenduidig te profileren, kunnen we een sterk verhaal en een sterk beeld naar buiten brengen.

Beoogd effect

De beweging creëren die we nodig hebben om de unieke aspecten van de regio tot zijn recht te laten komen, de zichtbaarheid van de regio te vergroten en ervoor te zorgen dat de inwoners van het Rijk van Nijmegen zich met elkaar verbonden voelen.

Waarom

Nijmegen is een levendige omgeving met een rijke geschiedenis. De parels van het Rijk liggen nog te veel verborgen, terwijl de fans van het Rijk de inwoners zijn van morgen. Momenteel staat de regio laag op de sociaal-economische ranglijst terwijl er enorm veel potentie is om dit te verbeteren. Het realiseren van een algemene focus en onderscheidende positionering zullen helpen het Rijk van

Nijmegen 2025 door te laten groeien. Door de hele regio te profileren als één label staan we sterk.

Wat

Het project beoogt de trots op de regio zichtbaarder te maken en inwoners te betrekken bij het beter op de kaart zetten van de regio. Bovendien brengt het alle projecten binnen Rijk van Nijmegen 2025 onder één label als een soort van community.

Vervolgstappen

- Ontwikkelen van een herpositionering
- Ontwikkelen van een merkstrategie
- Ontwikkelen van een passende identiteit
- Vormgeven van de identiteit in creatieve en visuele uitingen
- Communiceren van de identiteit.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen.

Communityleden

Codebreakers, Gemeenten, Rogier Kersten (Rabobank), RBT KAN, Evenementenorganisaties.

Aanjager

Siv van Hegelsom (executive director Codebreakers)

Silver valley Rijk van Nijmegen

18

Zorgen dat de regio Rijk van Nijmegen de beste plek is om te wonen en leven voor ouderen

Projectomschrijving

We willen allemaal gezond en prettig oud worden. Daarom gaan we aan de slag om het dagelijks leven van ouderen te vergemakkelijken. Ondanks fysieke of mentale beperkingen, zouden alle ouderen nog zoveel mogelijk zelf moeten kunnen doen.

Beoogd effect

Creëren van een aanbod en klimaat waarmee de regio Rijk van Nijmegen de beste plek is voor ouderen die actief willen blijven in de samenleving.

Waarom

Er wonen veel ouderen in het Rijk van Nijmegen. In 2035 zijn dit er nog meer dan nu: 26% van de inwoners is dan ouder dan 65. Dit is een stijging van 65%. Ouderen willen vaker en langer zelfstandig thuis blijven wonen. Ons maatschappelijk beleid en opvattingen zijn hier ook op gebaseerd. Dit betekent dat er steeds minder formele ondersteuning vanuit bijvoorbeeld

zorginstellingen beschikbaar is voor hen die dat wel nodig hebben. Het gevolg zal zijn dat we steeds vaker te maken zullen hebben met verwarde en kwetsbare ouderen op straat, in het park of in de supermarkt.

Wat

We beginnen daarom met een kleinschalig project waarin meerdere partijen samenwerken aan een 'ouder-vriendelijke supermarkt'. Samen met ouderen, en andere stakeholders ontwikkelen we een concept met sociale én technologische interventies die de betreffende supermarkt en buurt vriendelijker maken voor de kwetsbare ouderen.

Vervolgstappen

Mogelijk aansluiting zoeken bij een bestaande kleine supermarkt die hiermee een proef wil draaien.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Met de gemeente overleggen we hoe de aanpak van een "dementievriendelijke samenleving" en vergelijkbare

programma's ondersteunend kunnen zijn voor dit project. Ervaringen die opgedaan zijn in Japan, waar zeer veel ouderen wonen, zullen ook gebruikt worden.

Communityleden

Carol van Eert (gemeente Beuningen), Sylvia Fleuren (wethouder gemeente Berg en Dal) en Siv van Hegelsom (Codebreakers), zorgpartijen en supermarkt, Vincent Tappen (Rabobank).

Aanjager

Toke Piket (bestuurder De Waalboog)

Smart Business Parc

12

Verbeteren van leefbaarheid en veiligheid van locaties voor bedrijven en andere organisaties

Projectomschrijving

Bedrijventerrein Bijsterhuizen realiseert een LoRa netwerk volgens het Smart Business Parcs concept. Met dit netwerk wordt een laagdrempelig digital open source netwerk gefaciliteerd voor slimme sensoren. Van dit netwerk kan iedere ondernemer en de overheid op Bijsterhuizen gratis gebruikmaken om de mobiliteit, het beheer en de veiligheid te verbeteren.

Beoogd effect

Verbetering van het beheer, efficiëntie en veiligheid van het bedrijventerrein. De basisgedachte is "Als je het niet meet, kun je het niet verbeteren". Daarnaast is het een stimulans bij gevestigde ondernemers en overheid om zich te verdiepen in de innovatieve mogelijkheden van een dergelijk netwerk.

Waarom

Dit is een project om de ondernemers en overheid op Bijsterhuizen te voorzien van een netwerk die oplossingen

mogelijk maakt om hun bedrijfsvoering o.a. efficiënter, veiliger en het beheer eenvoudiger te maken en de bedreigingen om te zetten in kansen.

Wat

De realisatie van een Smart Business Parc Bijsterhuizen door de inzet van een open-source vrij te gebruiken netwerk voor slimme sensoren.

Vervolgstappen

1. Realisatie netwerk
2. Challenger days, het concretiseren van de verschillende behoeftes (problemanalyse)
3. Hackathon, het presenteren van het probleem en de ontwikkeling van de sensoroplossing.
4. Ontwikkeling prototype
5. Borging door middel van innovatiewerkgroep Bijsterhuizen

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen en het programma Veiligheid.

Communityleden

Stichting Smart Business Parcs NL, Bestuurlijk overleg studentenverenigingen, Radboud University, HAN CvVO, Gemeente Wijchen, Gemeente Berg en Dal, Gemeente Beuningen Gemeente Nijmegen, Luke Meijers (Rabobank), Novio Tech Campus, Afvalenergiecentrale ARN

Aanjager

Pieter Bergshoeff (voorzitter Bedrijven Vereniging Bijsterhuizen)

StartUp Nijmegen

Faciliteren van start-ups en groeiers in zorg, ICT en andere topsectoren van de regio

Projectomschrijving

We streven naar een ecosysteem waar kennis en netwerken samenkomen om innovatieve ideeën sneller om te zetten tot concrete, economisch haalbare projecten en succesvolle ondernemingen. De focus ligt niet alleen op hightechbedrijven met werkgelegenheid voor hoogopgeleiden, maar juist ook op bedrijven met personeel op mbo-niveau. We gaan voor een gezond StartUp ecosysteem in het Rijk van Nijmegen.

Beoogd effect

Meer succesvolle StartUps, omdat ondernemende kwaliteiten zijn aan te leren. Daarbij worden kennis en kunde gedeeld door peer groups, partners, aanjagers, acceleratoren, onderwijsinstellingen en ervaren ondernemers.

Waarom

Van de niet begeleide starter sneuvelt er binnen 5 jaar 89%, indien wel gecoacht faalt slechts 11%, volgens onderzoek van Rijksuniversiteit Groningen 2015. Het Rijk van Nijmegen kan en moet een aanzuigende werking hebben op ondernemende starters. Met investeren in nieuwe bedrijven creëren we meer werkgelegenheid.

Wat

StartUp Nijmegen organiseert een permanent acceleratieprogramma en een boostprogramma "BAM! Focus op Groei". We bieden één-op-één coaching aan, organiseren evenementen en ondernemers krijgen toegang tot het netwerk van partners en gevestigde ondernemers.

Vervolgstappen

Samen met alle gemeentes, onderwijsinstututen en ondernemers meer bekendheid geven om zo ook meer (potentiële) starters aan StartUp Nijmegen te verbinden.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

StartUp Nijmegen sluit aan bij het programma Werk en Ondernemen en is een onderdeel van het Start Eco beleid van de Gemeente Nijmegen.

Communityleden

Gemeente Nijmegen, Boudewijn Smits (Rabobank), 17 Partners, SAR, YIB (CVVO/HAN/FEM).

Aanjager

Dick Bos (aanjager StartUp Nijmegen)

Summer Capital

11

De (ambities van de) regio profileren

Projectomschrijving

Met een nieuwe bijzondere propositie voor Nijmegen proberen we toeristen te trekken. Dit doen we met citymarketing van onderop, samen met zo'n tachtig partners in het Rijk van Nijmegen. Summer Capital is een titel die de stad zich aanmeet en ook waar kan maken.

Beoogd effect

Meer toeristen uit binnen- en buitenland die voor vakantie of stedentrip naar het Rijk van Nijmegen gaan. Daarnaast willen we bevorderen dat Nijmegenaren trots zijn op hun stad (citymaking).

Waarom

Amsterdam bezijkt bijna onder het aantal toeristen en wil graag dat andere steden zich meer profileren op de toeristenmarkt. Nijmegen heeft unieke kwaliteiten die nog te weinig vermarkt worden. Denk aan het hoge aantal evenementen gecombineerd met de bijzondere mix aan

natuurgebieden rondom de stad, de stranden en sinds kort ook het eiland en Spiegelwaal inclusief zwemwater hartje stad.

Wat

Middels social media zenden we uit dat Nijmegen de place to be is gedurende de zomer. Summer Capital heeft de enige Engelstalige website over Nijmegen die toegankelijk is voor buitenlandse toeristen. De campagne wordt offline ondersteund met grote borden van Summer Capital bij evenementen. Via guerrilla-marketing proberen we landelijke publiciteit te zoeken. Budget om de campagne via billboards in de Randstad, nationale Tv- en radio-zendtijd een boost te geven is nog niet beschikbaar.

Vervolgstappen

Versterking van de ondersteuningsstructuur in het Rijk van Nijmegen, aanvragen van voldoende middelen voor een grootschaligere uitrol van de campagne in Randstad en buitenland en het inbedden in de officiële citymarketing van Nijmegen.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen.

Communityleden

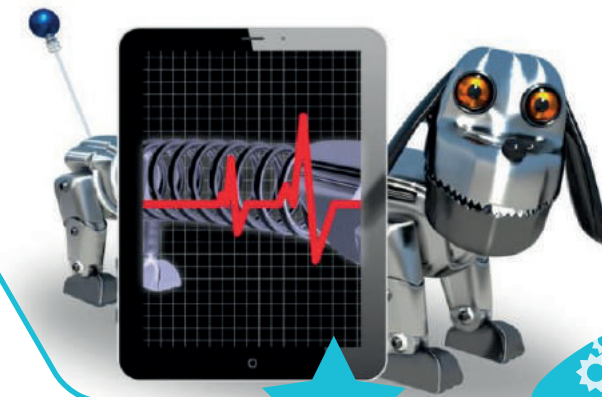
RBT Kan, Monique Winkelman (Rabobank), Vierdaagsefeesten en zo'n 80 partijen in het Rijk van Nijmegen die een ondersteuningsverklaring hebben ondertekend. Daarbij gaat het om culturele instellingen, evenementen en hotels.

Aanjager

Jan van der Meer (adviseur Over Morgen)

Teckle Innovatie

4

Faciliteren van start-ups en groeiers in zorg, ICT en andere topsectoren van de regio

Projectomschrijving

Innovatieservice Teckle is er voor kansrijke starters én ervaren ondernemers met een innovatief idee. Teckle is de innovatieve neus van het Rijk van Nijmegen. Teckle is daarbij een sparringpartner, financier, verzekeraar en netwerker. Expertises die nodig zijn om verder te groeien. Dit maakt Teckle waardevol bij het realiseren van innovatieve ideeën.

Teckle is actief in diverse bedrijfssectoren en kent daarmee geen hokjes of voorkeuren. De innovatie staat centraal.

Beoogd effect

Het klimaat voor innovatief ondernemerschap stimuleren en ondersteunen om zo de werkgelegenheid te vergroten.

Waarom

Innovatie is voor Nederland en het Rijk van Nijmegen van essentieel belang. Niet alleen blijft onze toppositie in de wereld behouden, maar door innovatie kunnen belangrijke sectoren in de maatschappij zich verder ontwikkelen.

Wat

Innovatieve ondernemers in het Rijk van Nijmegen zien niet alleen het belang van innovatie in hun eigen bedrijfsvoering en klantbediening. Ze delen hun kennis en ervaringen en stimuleren hun klanten en afnemers ook zelf te zoeken naar mogelijkheden tot vernieuwing en verduurzaming. Rabobank wil met meerdere partijen in gesprek om het klimaat voor innovatie te verbeteren. Dit onder andere door het organiseren van de Herman Wijffels Innovatieprijs, een zorgcongres, het Teckle Innovatie Café en Money Meets Ideas (een platform waarbij private investeerders ondernemers ontmoeten die op zoek zijn naar risicodragend kapitaal en expertise).

Vervolgstappen

Van Teckle een open community in het Rijk van Nijmegen maken.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen en Business Generator Health & High Tech.

Communityleden

Rabobank Rijk van Nijmegen, lokale innovatieve ondernemers, Novio Tech Campus, Start Up Nijmegen, Science Meets Business, Business Generator Health & High Tech.

Aanjager

Boudewijn Smits (manager MKB Rabobank)

Versneld naar een duurzame woonomgeving

Terugdringen energieverspilling

Projectomschrijving

In het Rijk van Nijmegen staan meer dan 100.000 woningen. Met dit project willen we een versnelling aanbrengen in het verduurzamen van deze woningvoorraad. Naast de vele initiatieven die er al zijn, willen we toewerken naar een vliegwiel waarin we kennis, kunde, geld, denk- en werkkraft verenigen.

Beoogd effect

De totale woningvoorraad in het Rijk van Nijmegen energieneutraal voor 2045.

Waarom

Perspectieven op het waarom zijn onder meer:

- beoogde positieve milieueffecten
- creëren van een positieve economische impuls met bijbehorende arbeidsmarkteffecten
- aanjagen van innovatieve concepten om de duurzaamheidsopgave te organiseren en financieren

- betaalbaarheid van het wonen positief beïnvloeden
- verbinden van diverse sectoren in de regio aan een groot maatschappelijk doel

Wat

Woningeigenaren, bouwbedrijven, installatiebedrijven, financiële instellingen samen met partners uit onderwijs en openbaar bestuur werken toe naar de oprichting van de Rijk van Nijmegen Esco (N.E.C.) van waaruit burgers ontzorgd kunnen worden op thema's van het reduceren van energie en het produceren van duurzame energie.

Vervolgstappen

In het najaar starten we met de eerste bijeenkomsten om de haalbaarheid van dit initiatief af te tasten en te beoordelen. Mocht uit die haalbaarheidsanalyse blijken dat het een levensvatbaar idee is, dan wordt een doorstap gemaakt naar het ontwerpen van de beoogde Esco (Energy Service Company).

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Sluit aan bij het programma Duurzaamheid en Energie en de gemeentelijke ambitie om in 2045 klimaatneutraal te zijn. Past

in de afspraken die in Parijs zijn gemaakt en kan mogelijkterwijs inzetten op financiering vanuit de Provincie en Europa.

Communityleden

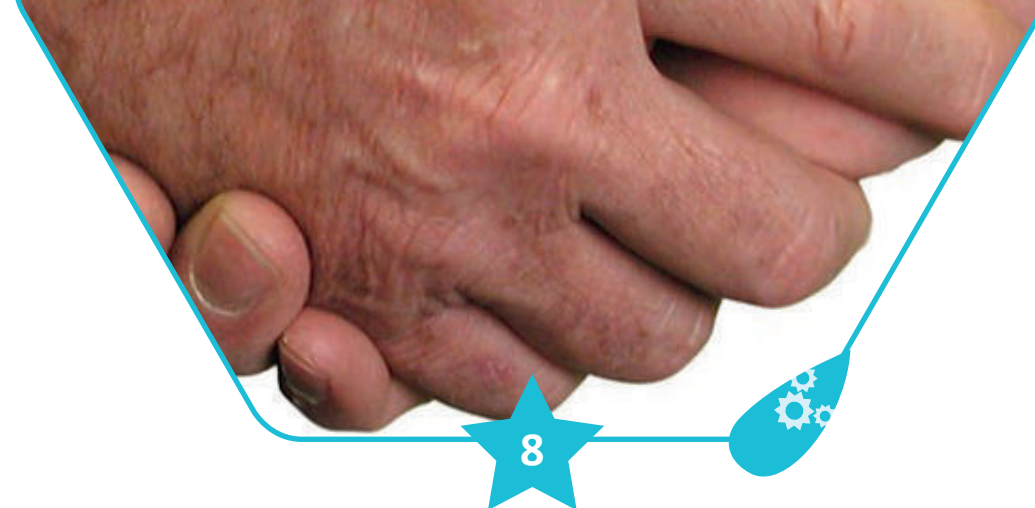
De Radboud Universiteit Nijmegen, Klokbouw, Romijnders, Portaal, De Gemeenschap, Antoine Driessen (Rabobank), Gemeente Nijmegen, Huismerkenergie, Werkbedrijf Rijk van Nijmegen, en onder voorbehoud Provincie Gelderland en Alliander.

Aanjager

Paul van Roosmalen (directeur woningbouwstichting De Gemeenschap)

Werken in het Rijk van Nijmegen

Projectomschrijving

Matchen van werkzoekenden en werkgevers in de regio en bij elkaar brengen van verschillende netwerken om arbeidsmobiliteit te vergroten

Het belang voor het Rijk van Nijmegen is een goed functionerende regionale arbeidsmarkt, waar werkzoekenden snel tot een nieuwe baan komen. Rijk van Nijmegen heeft een financieel, strategisch en sociaal-maatschappelijk belang bij een hogere arbeidsparticipatie. Een grotere arbeidsmobiliteit van werknemers is daarbij essentieel. Als we met elkaar meer mensen langer aan het werk willen helpen en houden, moeten we anders denken over de duurzame inzetbaarheid van werknemers. Door bundeling van krachten en kennis wordt duurzame arbeidsparticipatie in de regio mogelijk.

Beoogd effect

- Transparantie regionale arbeidsmarkt
- Werkgevers weten elkaar te vinden
- Vermindering instroom UWV

- Verhoging van arbeidsparticipatie in de regio
- Verhoging van (intersectorale) arbeidsmobiliteit
- Verhogen van de efficiency door intercollegiale uitwisseling van werknemers.

Waarom

Om de arbeidsparticipatie en -mobiliteit te vergroten moet er een goed functionerende faciliteit komen waar werkgevers en werkzoekenden elkaar kunnen vinden én versterken. Een 'place to be' als het gaat om werk. Met behulp van het project wordt de afstand van werkzoekenden tot de arbeidsmarkt verkleind en de arbeidsmobiliteit vergroot.

Wat

1. Bij elkaar brengen van werkzoekenden en werkgevers in de regio.
2. Stapelen van initiatieven, inspireren, aanjagen "nieuw denken"
3. Bundelen van krachten, concrete verbindingen leggen

Vervolgstappen

1. Onderzoeken van een mogelijk fysieke ontmoetingspunt (bolwerk van arbeid) waar werkgevers en werkzoekenden elkaar ontmoeten en samenwerkingspartners de verbinding maken.

2. Ronde tafel met samenwerkingspartners (bolwerk van arbeid).
3. Organiseren van bijeenkomsten waar werkgevers elkaar ontmoeten om kennis en vacatures/klussen/werkervaringsplaatsen met elkaar uit te wisselen.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen.

Communityleden

Partners Bolwerk van Arbeid – Plury, Vrijwilligers Centrale Nijmegen, Annemiek Simonis (Rabobank), Werkbedrijf, StartUp, Talis, gemeente Nijmegen, MediaMail en Startup Nijmegen

Aanjager

Mariëtte Schapers en Christianne Bongers (bestuurder arbeidsmobiliteitscentrum (ACE) Nijmegen/Arnhem)

Woningen voor expats en kenniswerkers in het Rijk van Nijmegen

Projectomschrijving

In totaal hebben zo'n 1100 jonge internationale kenniswerkers, expats, pas afgestudeerden, promovendi en post-docs behoefte aan woonruimte. De gereguleerde sociale sector biedt hierin geen soelaas, omdat de systematiek geen rekening houdt met tijdelijk verblijvende buitenlanders. Daarom helpen we deze groep aan woonruimte.

Beoogd effect

Verbetering van het huisvestingsaanbod voor deze doelgroepen draagt bij aan het vestigingsklimaat in het Rijk van Nijmegen en de positie van Radboudumc, Radboud University en grote internationale bedrijven zoals Heinz en NXP.

Waarom

Uit onderzoek blijkt dat er in Nijmegen een witte vlek is rondom het huisvestingsaanbod voor jonge internationale kenniswerkers. Zo'n 1100 personen komen vanuit het buitenland naar regio Rijk van Nijmegen om te werken bij een van de kennisorganisaties of internationale bedrijven waarvoor minimaal een academische opleiding vereist is. Zij worden wereldwijd geworven en voegen grote waarde aan de regio toe.

Wat

Oprichten van een netwerk van gemeenten, kennisorganisaties, marktpartijen, woningcorporaties en provincie die dit project gezamenlijk realiseren en knappe koppen naar regio Rijk van Nijmegen halen.

Vervolgstappen

Een netwerk organiseren om gezamenlijk in de woonbehoefte te voorzien.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Wonen en Wijken.

Communityleden

Radboudumc, Radboud University, Heinz, NXP, Woningcorporatie Talis, Gemeente Wijchen, Rabobank en Numaga vastgoed.

Aanjager

Wessel Meijer (senior Policy Advisor Internationalisation at Radboud University Nijmegen)

Creëren van een passend woon- en leefaanbod voor studenten, jongeren en expats

19

Young in Business

Projectomschrijving

De community Young in Business richt zich op studenten die zelfstandig ondernemerschap overwegen of reeds voor zichzelf begonnen zijn. In samenwerking met regionale business partners en maatschappelijke partners worden de studenten hierin begeleid.

Beoogd effect

De behoefte, en kans in de Kracht van Rijk van Nijmegen op dit gebied vervullen en levert op:

1. Aanwakken van de latente ondernemersambitie bij de doelgroep (studenten van de HAN en alumni tot 3 jaar na hun afstuderen);
2. Vergroten van de succeskans van HAN startups.

Waarom

Circa 10% van de HAN studenten heeft de intentie om tijdens of na zijn/haar studie een onderneming te starten. Studies tonen aan dat hun succeskans aanzienlijk toeneemt als zij zich in de beginfase laten begeleiden.

Wat

Het HAN Young in Business-programma biedt studentondernemers een pakket aan faciliteiten en activiteiten waarmee ze hun kennis, vaardigheden en netwerk kunnen ontwikkelen. Diensten waar je als deelnemer aan het programma gebruik van kan maken zijn: de Startersdesk, de Ondernemerstest, coaching door ervaren ondernemers, masterclasses, advies door geselecteerde Business Partners, Minor Ondernemen & Innovatie, etc.

Vervolgstappen

Het vergroten van kennis en netwerk door het aanhaken van regionale business partners en maatschappelijk partners.

Begeleiden van starters, MKB en maatschappelijke instellingen door studenten waardoor bedrijfsleven en onderwijs meer integreren

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen en het programma Onderwijs.

Communityleden

HAN, Arnold Wijbenga (Rabobank).

Aanjager

Joost Broeren (projectleider Business Development en Startersbegeleiding HAN)

Zonnedaken Rijk van Nijmegen

24
Meer duurzame energie opwekken

Projectomschrijving

In het kader van de energietransitie (SER energieakkoord, Gelders Energie Akkoord) is het van groot belang dat we niet alleen energie besparen, maar ook voldoende duurzame energie opwekken. Zonnedaken kunnen daarbij helpen. Tevens zijn er veel partijen die het realiseren van zonnepalen op daken van A tot Z kunnen begeleiden (van o.a. installateurs tot energiecoöperaties).

Beoogd effect

Zonaanbieders en dakeigenaren bijeenbrengen en de concrete mogelijkheden voor het realiseren van zonnepanelen op daken in de regio Rijk van Nijmegen activeren. Het doel? Minimaal 100.000 zonnepanelen op Rijk van Nijmeegse daken in 2025.

Waarom

Veel bedrijven hebben daken die uitermate geschikt zijn voor het plaatsen van zonnepanelen. Maar om allerlei redenen

worden deze daken nog onvoldoende benut.

Wat

We organiseren een bijeenkomst waarbij de zonaanbieders en grote dakeigenaren uit de regio worden uitgenodigd. Om de bijeenkomst uitstraling te geven betrekken we hierbij bekende personen uit de regio en maken we er een leuk en aantrekkelijk aangekleed programma van.

Dakeigenaren wordt een gedegen aanbod gedaan door deskundigen met drie opties:

- Gebruik zelf de energie
- Verkoop de opgewekte duurzame energie
- Verleas het dak voor opwekking duurzame energie (bijv. lokale coöperatie)

Zonaanbieders en vragers (o.a. dakbezitters/-huurders) worden gematched. Indien gewenst kan hierna een quickscan en businessplan van het dak worden gemaakt.

Vervolgstappen

We leggen de afspraken goed vast, kijken waar vervolg aan

wordt gegeven, halen op welke matches succesvol zijn en waar precies de behoeften liggen. Hiermee wordt ook geborgd dat dakeigenaren goed en op tijd worden bediend met offertes e.d.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan bij het programma Duurzaamheid en Energie en diverse gemeentelijke programma's op het gebied van een energieneutraal Rijk van Nijmegen.

Communityleden

De Gelderse Natuur en Milieufederatie, Local, gemeente Nijmegen, Power2Nijmegen, Antoine Driessen (Rabobank).

Aanjager

Volkert Vintges (directeur Gelderse Milieufederatie)

Zorg voor toerisme

Projectomschrijving

Het Rijk van Nijmegen biedt toeristen een rijk aanbod van natuur, cultuur en recreatiemogelijkheden. Het grote zorgaanbod in de regio biedt kansen voor het aantrekken van aanvullende doelgroepen, die tijdens hun verblijf specifieke zorg nodig hebben.

Beoogd effect

Meer toeristen, meer bestedingen en meer werkgelegenheid in de regio door het aanbieden van verblijfsaccommodatie met zorg.

Waarom

Zowel de zorg- als de toeristische sector zijn belangrijke werkgevers in het Rijk van Nijmegen. Door combinatie van beide in een gericht aanbod voor specifieke doelgroepen kan aan zorgbehoevenden een aantrekkelijk pakket worden geboden én de economische vitaliteit van de regio worden versterkt.

Wat

Verstrekking van verblijfsaccommodaties, zorgaanbieders, cultuur- en recreatiepartijen ontwikkelen gezamenlijk een aantrekkelijk aanbod voor kortere en langere vakanties van verschillende doelgroepen van zorgbehoevenden en hun begeleiders.

Vervolgstappen

Na oriëntatie op de mogelijkheden met geïnteresseerde toeristische ondernemers en zorgaanbieders uitwerken van concrete pakketten en promotiecampagnes voor geselecteerde doelgroepen.

Aansluiting bij gemeentelijk beleidsprogramma

Het project sluit aan op het programma Werk en Ondernemen en is onderdeel van de Kadernota Toerisme en de Economische beleidsvisie van de gemeente Berg en Dal.

Communityleden

Diverse aanbieders verblijfsaccommodatie en (thuis)zorg, RBT KAN, Stichting Toerisme & Recreatie Groesbeek, Bianca Zomerhuis (Rabobank).

Aanjager

Sylvia Fleuren (wethouder Economie en Toerisme gemeente Berg en Dal)

Versterken van de toeristische sector door in te zetten op de recreatiemogelijkheden, cultuur en het benutten van groen en natuurterrein

“ *We maken sterker wat al sterk is. We maken meer zichtbaar wat er reeds geïnitieerd is en verbinden die thema's met mensen en partijen die waarden zullen toevoegen.* ”

Ronald Migo – Stedelijk netwerk Nijmegen

Gezamenlijke uitvoering projecten

Wat hebben we bereikt en hoe gaan we nu verder? In deze fase blikken we terug op wat tot nu toe bereikt is en kijken we vooruit hoe we de projecten verder kunnen brengen.

De resultaten tot nu toe op een rij

Nu de eerste fase van Rijk van Nijmegen 2025 afgerond is, stellen we onszelf de vraag: wat heeft het traject tot nu toe opgeleverd? Hieronder zetten we de belangrijkste resultaten op een rij:

- De eerste mijlpaal is de gezamenlijke projectagenda (zie pagina 27). Deze agenda is samengesteld door inwoners, ondernemers, bestuurders én politici.
- In de eerste fase hebben we een scan per gemeente uitgevoerd. Deze scan geeft inzicht in de krachten van en kansen voor het Rijk van Nijmegen. Ook heeft de scan als basis gediend voor de dialoogsessies.

- In elke gemeente hebben we dialoogsessies gehouden met inwoners en ondernemers. Zij gaven aan wat zij belangrijk vinden voor onze regio en welke kansen zij zien. Zo hebben we niet alleen inzicht gekregen in de belangrijkste behoeften, maar ook draagvlak en betrokkenheid bij de projecten gecreëerd.
- Deze dialoogsessies hebben geleid tot 25 projecten voor Rijk van Nijmegen 2025. Tijdens een veiling hebben we die verdeeld in de stuurgroep. De stuurgroep is een prachtig platform gebleken met een gevarieerde samenstelling van bestuurders, inwoners, ondernemers en politici die hun netwerken inzetten om deze projecten in de komende twee jaar te realiseren.

“Regionaal en collectief zijn er grotere resultaten te behalen dan als individuele gemeenten. Ik zie mogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme, differentiatie in retail per deelgebied en het koppelen van sociale initiatieven. Ik hoop op een solide regionale samenwerking op meerdere gebieden, waardoor de kwetsbaarheid van individuele gemeenten op terreinen afneemt.”

Pepijn Baneke – wethouder gemeente Mook en Middelaar

Vooruitblik

Rijk van Nijmegen 2025 heeft een lange termijn horizon met als ambitie een toppositie in de ranking van economisch krachtige regio's. Door een ecosysteem van communities te creëren waarin inwoners, ondernemers en instellingen zelf initiatief nemen, krijgt dit traject een duurzaam karakter. In 2016 en 2017 zullen de 25 projecten een tastbaar resultaat opleveren dat bijdraagt aan dit ecosysteem en de versterking van de regio.

De betrokkenheid vanuit de samenleving wordt gecontinueerd zodat nieuwe projecten worden opgehaald en nieuwe communities ontstaan. Een jaarlijks terugkerende marktplaats speelt hierin een belangrijke rol. Er wordt een communityleider gezocht die verantwoordelijk is voor verdere ontwikkeling en

profilering van Rijk van Nijmegen 2025 en aanspreekpunt is voor de initiatiefnemers van de projecten en communities en hen begeleidt.

De initiatiefnemers Rabobank en de 7 gemeenten van het Rijk van Nijmegen zullen in 2016 een vorm uitwerken om de uitvoering en continuïteit van het traject te borgen. Ook in relatie tot andere regionale initiatieven. In de tijdsbalk hieronder leest u hoe dit vervolg er uitziet.

Een visioen van het Rijk van Nijmegen in 2025

Wat zou het mooi zijn...

Wat zou het mooi zijn, als we in 2025 een regio hebben met een economie die weer tot de top 10 van Nederland behoort. Een regio waar het Rijk van Nijmegen de 'Green Capital' van Europa blijft. Waar het onderwijs floreert en aansluit op de behoeften van de arbeidsmarkt. Waar nieuwe innovaties leiden tot meer arbeidsparticipatie en minder werkloosheid. Waar onze regio een logistieke hotspot is tussen de randstad en het Ruhrgebied.

Waar ouderen in hun eigen woningen en wijken van hun oude dag kunnen genieten, omdat er genoeg voorzieningen zijn. Waar studenten en startende bedrijven hun ambities kunnen waarmaken. Waar mensen langer gezond leven en bewegen. Waar natuurschoon en recreatie hand in hand gaan.

Wat zou het mooi zijn als Het Rijk van Nijmegen wordt gezien als een regio die sterk gericht is op welvaart én welzijn. Als een regio waarop inwoners en ondernemers trots zijn, omdat alle partijen intensief samenwerken.

Wat zou het mooi zijn als we samen kunnen zeggen; 'ik was er in 2016 bij – toen we begonnen te bouwen aan het Rijk van Nijmegen 2025'.

Met dank aan

Initiatiefnemers

Rabobank Rijk van Nijmegen
Rabobank Maas en Maal
Gemeente Berg en Dal
Gemeente Beuningen
Gemeente Druten
Gemeente Heumen
Gemeente Mook en Middelaar
Gemeente Nijmegen
Gemeente Wijchen

Projectgroep

Pepijn Baneke (Gemeente Mook en Middelaar)
Manoeska Berkers (Gemeente Druten)
Ellis Boerkamp (BeBright)
Vivian Dekkers (BeBright)
Anke Driessen (Rabobank Maas en Waal)
Antoine Driessen (Rabobank Rijk van Nijmegen)
Han Engberts (Rabobank Rijk van Nijmegen)
Sylvia Fleuren (Gemeente Berg en Dal)
Daan Geven (Gemeente Nijmegen)
Stef van der Graaf (Gemeente Berg en Dal)
Rene Joosten (Gemeente Heumen)
Yasmine Kandil (Gemeente Druten)
Rogier Kersten (Rabobank Rijk van Nijmegen)
Ronald Migo (Stedelijk Netwerk Nijmegen)
Henk Palm (Gemeente Beuningen)
Bas Rademacher (Gemeente Mook en Middelaar)
Anneke Slofstra (Rabobank Rijk van Nijmegen)
Paul Vereijken (Gemeente Wijchen)
Martin Visser (Rabobank Rijk van Nijmegen)

Stuurgroep

Pepijn Baneke (Gemeente Mook en Middelaar), Jaap te Boekhorst (Rabobank Maas en Waal), Pieter de Boer (VNO-NCW Arnhem Nijmegen), Ellis Boerkamp (BeBright), Dick Bos (Startup Nijmegen), Joost Bouman (Regionaal Nijmeegs Centrum voor Technologie), Henk van den Broek (Pluryn), Paul Brouwer (Rabobank Maas en Waal), Ben Dankbaar (Radboud Universiteit), Chris Doornik (Health Valley Netherlands), Marian Draaisma (Pluryn), Antoine Driessen (Rabobank Rijk van Nijmegen), Hans Driessen (Gemeente Beuningen), Carol van Eert (Gemeente Beuningen), Sef van Elk (Gemeente Druten), Atanur Erkaslan (Stichting Zahet, TOV), Sylvia Fleuren (Gemeente Berg en Dal), Antoine Fraaij (Radboud Universiteit), Erny Frowijn (Ronald McDonald Huis Nijmegen), Eric van Gaalen (Economisch Collectief Nijmegen), Gerard van Gorkum (ARN), Walter Hamers (Woningcorporatie Talis), Siv van Hegelsom (Codebreakers), Michiel Heijmans (Yoast), Erwin Hoes (Hoes Errogas/vz CAR), Ina Hol (Werkbedrijf Rijk van Nijmegen), Gerard Hubbers (SIENN), Nancy Jacobs (Ledenraad Rabobank), Mitchell Kappetein (Jongerenpanel Rabobank Rijk van Nijmegen), Rifat Karahan (Numaga Vastgoed), Loes Kater (HAN CvVO), Henk Keijman (Maaswaal College), Maerten Kurdela (Van Bergen Accountants en Belastingadviseurs), Frans Laarakker (Stichting Primair Onderwijs Groesbeek), Eric Laurant (Gemeente Heumen), Wiel Lenders (Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945), Simon de Luij (Modderkolk), Marcel Michon (Buck Consultants International), Ronald Migo (Stedelijk Netwerk Nijmegen), Wim Muilenburg (Driestroom), Ivo Nas (Bestuurlijk Overleg Studentenverenigingen), Toke Piket (De Waalboog), Lucien van Riswijk (Gemeente Druten), Mariëtte de Rover (ACE netwerk Nijmegen/Arnhem), Agnes Schaap (Gemeente Wijchen), Paul van der Scheur (Groesbeekse OndernemersVereniging), Turgay Tankir (Gemeente Nijmegen), Floris Tas (Special Olympics), Yolande Ulenaers (Scholengroep Rijk van Nijmegen), Danny Verpoorten (Q Accounts en belastingadviseurs, ledenraad Rabobank), Martin Visser (Rabobank Rijk van Nijmegen), Hans Vos (ZZG), Teddy Vrijmoet (Nijmeegse Vierdaagse), Arend-Jan Weijsters (Valkhof Museum), Rikus Wolbers (Novio Tech Campus), Marjolijn van de Zandschulp (Gemeente Nijmegen),

Deelnemers dialoogsessies

Ronald Aalders, Rob Albersnagel, Jan Alderhout, Claudia Algra, Harrie Arends, Renée Arntz van Dijk, Elke Arts, Vincent Arts, Joyce Arts, Karin Arts, Maartje Arts, Frits Baghus, Ramon Barends, Marian Bax, Hanneke Beers, Maurice Beers, Floor Beijer-Verwaaij, Yvonne van der Bend, Johannes van den Bent, Cornelië van den Bergh, Iris van Berkel, Anoeke Besselink, Huub Biezemans, Max Blaauwbroek, Paul Bleumink, Bert Blonk, Bert Bloo, Christianne Bongers, Maaïke Borsboom, Julian Bos, Dick Bos, Huub Bosch, Peter Boschitsch, Ger van Boxem, Maaïke Braam, Helmi Bredie, Els Bremer, Cathy van den Brink, Erna van den Brink, Stan Brinkhoff, Peter Brock, Miep Broens, Janneke Broers, Margo Bromont, Anna Brons, Lisette Bros, Jonathan de Bruijne, Babette de Bruin, Ron Budde, Jan van der Burgt, Bart van de Burgt, Lisa Busink, Jos van Campen, Hanneke Cartigny, Bram Christiaens, Peerke Claassen, Thea Claus, Jerry Croes, Mieke Daalderop, Cécile Daanen, Cilia Daemen, Karen van Dam, Jan van Delft, Willy Derks, Marianne van Dijk, Jan van Dijk, Levi van Dijk, Irene van Dongen, Chris Doomernik, Susan Doorenbos, Sanne van der Drift, Lex van Drongelen, Dennis van Duijnhoven, Marc Ebbers, Ingeborg Eelman, Frank Eetgerink, Martijn Eijkenboom, Suzanne van Emden, Frank Engelbart, Bas Enklaar, Chris Ernste, Cees Faber, Yuri Fisscher, Wesley Franken, Michiel Friederichs, Sibert van Gaal, Henry van Galen, Titus Gelsing, Maria Gerrits, Sjaak Gerrits, Peter Giesberts, Ronald van Goethem, Henk Grootveld, Matthijs de Gruijter, Marcel van Haalen, Jacqueline Haarman, Gerdien Halfman, Bram van Haren, Rudy van Haren, Alexandra van Harreveld, Jeroen ten Have, Odette van Hees, Siv van Hegelsom, Piet Heisen, Martijn Hekkenberg, Lissy van Hemert, Dory Hendriks, Rosalie Hensen, Ton Herings, Esther Hermans, Rik Hermens, Dennis Hijmans, Clemens Hoedjes, Herm Hofmeijer, Arthur Hofstad, Jan Willem 't Hooft, Hanneke van Hoogen, Erwin Hoogeveen, Alphons Horrevorts, Ton ter Horst, Henny ten Hout, Björn Houtman, Giovanna van Ijzendoorn, Cees van Ingen, Lars Jacobs, Esther Jacobs, Nancy Jacobs, Douwe de Jager, Johan Jansen, Jack Jansen, Ria Jansen-Vullers, Hans Janssen, Carla Janssen, Elly Janssen, Rob Janssen, Rob Jeurissen, Harwil de Jonge, Maarten Jongerius, Joop Jongerius, Sidan Kanan, Yasmine Kandil, Mitchell Kappetein, Herman Katteler, Harrie Keereweer, Henk Keijman, Anita Keita-Bevers, Johnny Kerkhof, Harm Kersten, Marga van Kesteren, Jan van Kesteren, Richard van Kesteren, Frans Keuten, Ruud Klein Hemmink, Eufride Klein Rouweler, Marian Klievink, Furkan Kocaker, Bert Koeneman, Twan Kohlen, Paul Kokke, Daniëlla Krijt, Evelien Krikke, Erna Kroese, Bert Lagerweij, Martien Lamers, Willemien Lamers, Martijn van Latum, Daphne Laukens, Bo Lentjes, Noëlle Leufkens, Jeannine Liebrand, Ad van Lieshout, Henny van Lin, Gerard van der Linden, Jos van der Lint, Ger Loeffen, Willem Jan van Lokven, Marco Lourens, Thjo Lucassen, Simon de Luij, Celia Marcia, Pieter van Megen, Ger Megens, Alex de Meijer, Renee Meijerink, Maaïke Meilink, Hans van Mil, Ingrid Molegraaf, Loeki Moller, Wim Muilenburg, Hans Mulder, Karla Mulder, Ger Mulders, Marc van Nijnatten, Chantal Nillesen, Martien Nillesen, Johan Noppe, Carla Onderdelinden, Mirjam van Ooijen, Kim Overbeek, Henk Pak, Joke Pak, Rosanne Pak, Frederique Peelen, Gerrie Peer, Astrid Peerenboom, Karin Penedo-Cumplido, Joyce Pennekamp, Silvy Peperzak, Eef Peters, Marco Peters, Noor Peters, Marianne Peters-Theunissen, Piet Philipsen, Susanne Plass, Mark Poos, Jasper Pors, Dhr. en Mevr. Reitsma, Laurien Renckens, Wilma Rikken, Theo Roelofs, Siemen Rongen, Paul van Roosmalen, Saskia van Rossum-Janssen, Aaron Rubens, Karam Sadiq, Karin Sanders, Simone van Santen de Hoog, Mieke Schaminee, Inge Schats, Paul van de Scheur, Sil Schippers, Maike Schober, Jan Scholtens, Petra Schulze-Goecking, Richard Smits, Conrad Sommerdijk, Miek Spapens, Stephan Spieker, Jos Spierings, Ton van Stokkum, Aleksandr Stommels, Christa Straatman, Gerard Strikker, Paul Suttmüller, Mariëlle van Swaay, Paul van Swam, Turgay Tankir, Bjorn Teeuwen, Björn Thannhauser, Carien Timmerman-de Boer, Stefan van Tol, Lee Tonnaer, Huub Tromp, Rémon Tromp, Stijn Tromp, Edward Troost, Jan van Uden, Ronald Valenteijn, Maurice Vandewall, Maureen Vaneker, Ronald Veerbeek, Marie-José van der Velden, Kim Vereijken, Els Verhaert-Bax, Peter Verhoeven, Jan Verriet, Jan Vissers, Sylvia de Vito, Koen Vliet, Wim Voet, Klaus Voor 't Hekke, Bas de Vree, Fer Vrijmoet, René Waas, Lilian Weemen, Ton Weemen, David Westen, Joan van Wettum, Gerard Wientjes, Peter Wijers, Arthur Wilbers, René Willems, Ron Willems, Martin Willemse, Wim Wink, Monique Winkelman, Roel Winter, Rikus Wolbers, Daan van de Wollenberg, Pim van Zanen, Mona van Zelst, Jun Qing Zhang, Valerie Zillessen, Gonda van der Zwaag, Tanja Zwaag-Albers, Henk Zwartbol en een aantal deelnemers dat de voorkeur heeft om anoniem te blijven.

In samenwerking met

Interviews

Voor de scan zijn een twaalfstal experts geïnterviewd over hun visie op de sociaal-economische kracht voor het Rijk van Nijmegen.

- **Joost Bouman** - *Directeur Regionaal Nijmeegs Centrum voor Technologie*
- **Carol van Eert** - *Burgemeester Gemeente Beuningen*
- **Atanur Erkaslan** - *Directeur Stichting Zahet (ook voorzitter TOV)*
- **Gerard van Gorkum** - *Algemeen directeur Afvalenergiecentrale ARN*
- **Walter Hamers** - *Voorzitter Woningcorporatie Talis*
- **Ina Hol** - *Directeur Werkbedrijf Rijk van Nijmegen*
- **Jan Jonker** - *Hoogleraar Duurzaam Ondernemen Radboud Universiteit*
- **Rifat Karahan** - *Directeur Numaga Vastgoed*
- **Joris Knobens** - *Hoogleraar regionale economie Radboud Universiteit*
- **Wim Muilenburg** - *Bestuurder Driestroom*
- **Nils Roemen** - *Deeleconomieën*
- **Rikus Wolbers** - *Directeur Novio Tech Campus*

Geraadpleegde Bronnen

- Alzheimer Nederland (2013) Prognose dementie
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2013-2016)
- CBS/Bewerking Bureau Economisch Onderzoek Provincie Gelderland (2011) Prognose bevolkingsontwikkeling 2015-2035 Provincie Gelderland/Primos prognose ABF Research Delft
- Provinciale Werkgelegenheidsenquête Gelderland (2015) Werkgevers per sector
- Provincie Gelderland (2013) Monitor Wonen-Zorg
- Gemeente Nijmegen (2016) Stads- en Wijkmonitor
- GGD Gelderland-Zuid (2012) Gezondheidsmonitor
- HuizenZoeker (2015) Vraagprijs woningen
- Klimaatmonitor (2013) Rijkswaterstaat Afvalmonitor
- Kinderen in Tel (2014) Jeugd
- Leefbaarometer (2012) Ervaren leefbaarheid
- Netbeheer NL (2014) Energie in beeld
- NIVEL (2013) VAAM Zorgregistraties eerste lijn
- Statistisch Zakboek Gelderland (2015)
- Sterk Bestuur in Gelderland/ VNG (2015) Verbinden, vernieuwen, versterken. Eindrapport van de adviescommissie

Projectbegeleiding

Het gehele traject is begeleid door strategie- en innovatiebureau BeBright

- Ellis Boerkamp
- Vivian Dekkers
- Romy Smith

bebright
accelerating innovation

De dialoogsessies zijn mede tot stand gekomen door ondersteuning van KEO (Kennis en Economisch Onderzoek van de Rabobank) in samenwerking met Dick Scherjon en Ronald Bauer.

Kennis en Economisch Onderzoek

“ We hebben de dialoogsessies als zeer positief ervaren. Alle deelnemers hebben op gelijkwaardige wijze hun waardevolle input kunnen leveren. ”

Agnes Schaap – wethouder gemeente Wijchen

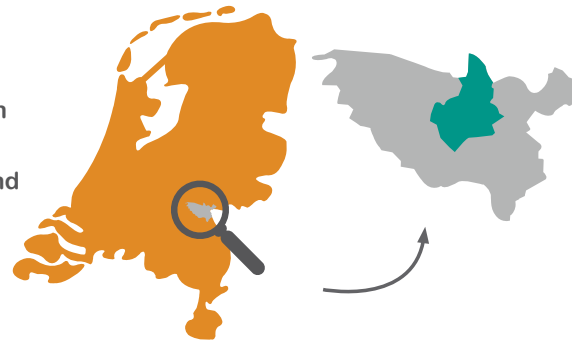
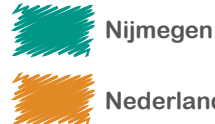
Bijlagen

Om een beter beeld van de regio te krijgen, is van alle gemeenten een scan gemaakt op de vier thema's: 'Werk, Innovatie en Onderwijs', 'Zorg en Welzijn', 'Wonen en Leefbaarheid' en 'Duurzaamheid'. Op basis van data analyse, literatuuronderzoek, gesprekken met de stuurgroep en inwoners tijdens de dialoogsessies zijn hieruit de sterke en zwakke punten per gemeenten benoemd. Daar waar overlap ontstond, zijn deze samengevoegd tot regionale kansen. Daar waar minder overlap is ontstaan, zijn de kansen door de gemeenten individueel opgepakt.

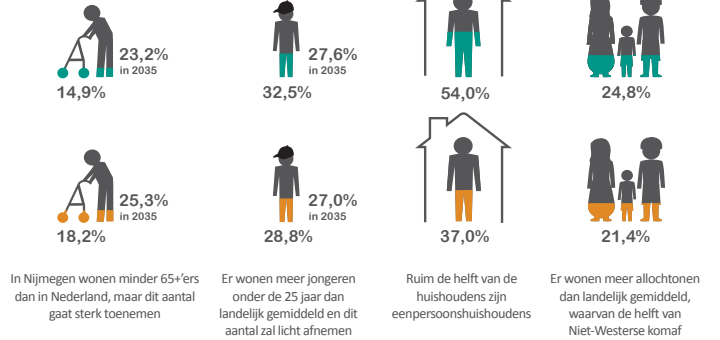
Sociaal Economische Scan Nijmegen

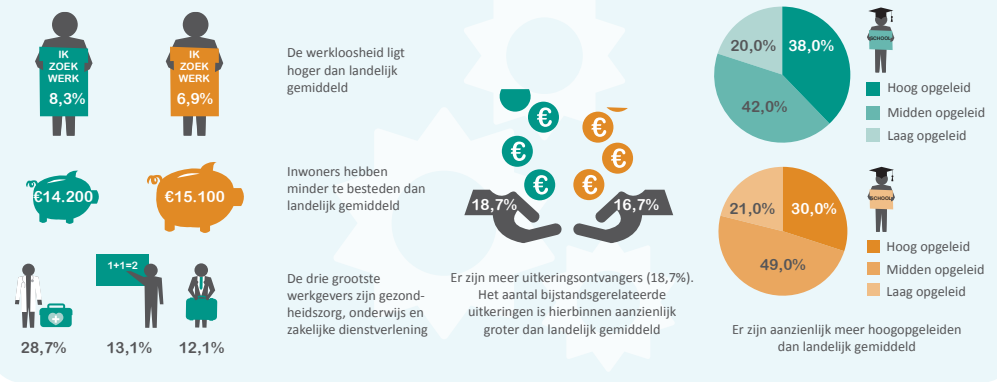
Rijk van Nijmegen
2025

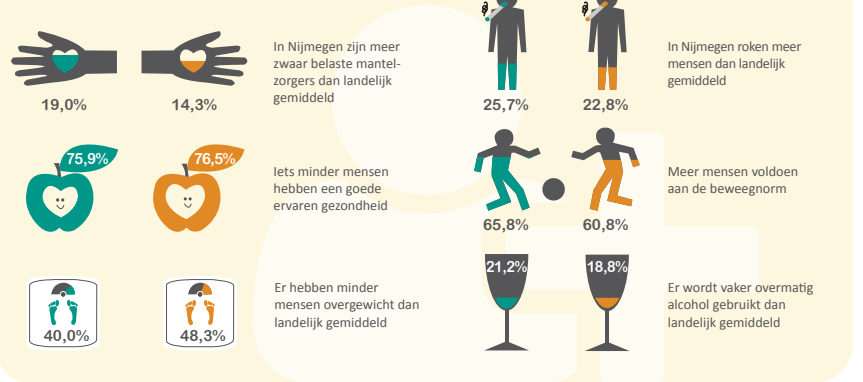
Demografie

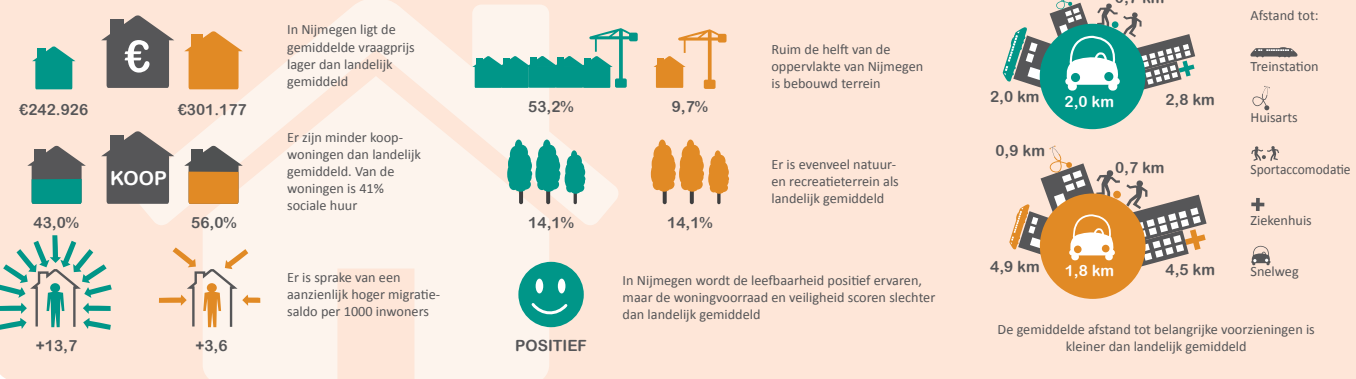
Werk, innovatie & onderwijs

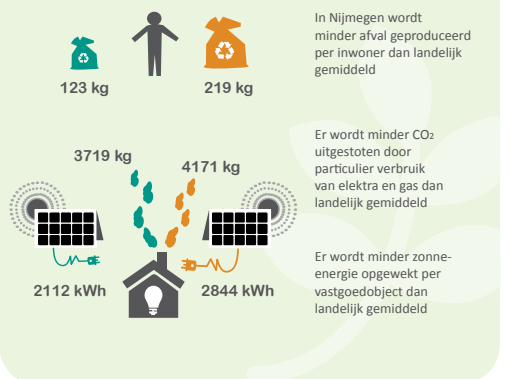
Zorg en Welzijn

Wonen en leefbaarheid

Duurzaamheid

Demografie

Nijmegen is een middelgrote studentenstad, waarvan 52% van de inwoners vrouw is. Bij de groep van 20 tot 24 jaar is het zelfs 60%. Als stad heeft Nijmegen ook stadse uitdagingen. Hiermee laat het vaak een tegenovergesteld beeld in cijfers zien ten opzichte van de omliggende gemeenten. Zo is de bevolking relatief jong: 33% van de inwoners is jonger dan 25 jaar en slechts 15% is ouder dan 65. Een groot deel van deze jongeren zijn studenten. In de stad wonen 17.100 studenten (waarvan 15.700 ook in Nijmegen studeren). Toch zal ook in Nijmegen de komende twintig jaar de vergrijzing (meer ouderen) zichtbaar zijn: in 2035 is 23% ouder dan 65 jaar en zullen er 15% minder jongeren zijn. De totale bevolking groeit met 7,1% tot ongeveer 180.000 mensen.

Nijmegen kenmerkt zich net als andere steden door veel eenpersoonshuishoudens (54%, waarvan ongeveer een kwart studentenhuishoudens zijn) en weinig huishoudens met kinderen (24%). Landelijk is dit respectievelijk 37% en 34%. De studenten bepalen een groot deel van de cijfers, maar ook een groot deel van de ouderen woont alleen. 1 op de 3 65-plussers is alleenstaand en boven de 80 gaat dit zelfs naar 1 op de 2. Het aantal mensen met een buitenlandse achtergrond ligt iets hoger dan gemiddeld in Nederland: 24,8% tegenover 21,4% landelijk. Hiervan is ongeveer de helft van niet-Westerse komaf, met als belangrijkste geboortelanden Turkije en Marokko.

Tussen Nijmegen en de regio wordt er wel over en weer verhuisd, maar de meeste mensen die vertrekken uit Nijmegen verhuizen naar gemeenten buiten de regio. En ook de meeste vestigers komen van buiten de regio.

Werk, innovatie & onderwijs

In verhouding met de totale Nederlandse bevolking wonen in Nijmegen veel hoogopgeleiden en iets minder laagopgeleiden. Jaarlijks hebben de inwoners van Nijmegen een gemiddeld te besteden budget van € 14.200. Dit ligt ruim onder het landelijk gemiddelde van € 15.100. Net zoals in andere steden wonen in Nijmegen de meeste mensen met een laag inkomen ten opzichte van de regio. Zowel het opleidingsniveau als het gemiddelde besteedbare inkomen worden beïnvloed door het grote aantal studenten in de stad. Tegelijkertijd neemt ook het aantal ouderen dat op de armoedegrens leeft toe.

Na een daling in de periode 2011-2014 (-2,7%) is het aantal banen in 2015 licht gestegen (+0,8%). Er is voor het eerst sinds jaren een daling van werkloosheid (van 8,8% naar 8,3%). Sectoren die herstel laten zien, zijn de bouw, groothandel en detailhandel en vervoer. Laagopgeleiden vormen hierbinnen de grootste groep werklozen. Van de mensen die een uitkering ontvangen, krijgt een hoog percentage bijstand (vergeleken met het landelijk gemiddelde).

De grootste werkgevers in Nijmegen zijn te vinden in de gezondheidszorg, onderwijs en zakelijke dienstverlening. De laatste jaren ziet Nijmegen een enorme groei van het aantal zelfstandigen (zzp'ers) en ondernemers. Ten behoeve van vernieuwing en innovatie wordt campusontwikkeling gestimuleerd.

Het leegstandspercentage voor winkels nam in 2015 wat af (8,8% in januari 2016, 10,6% in januari 2015). Het aantal hotelovernachtingen is sterk gestegen. Het winkelaanbod in Nijmegen is voor negen gemeenten aan de zuidkant van de Waal belangrijk. Daarnaast komt ook een deel van de bewoners van de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard voor niet-dagelijkse boodschappen naar Nijmegen.

Wonen & leefbaarheid

Net als in andere steden zijn in Nijmegen relatief weinig koopwoningen (43%). De gemiddelde vraagprijs ligt met € 242.926 onder het landelijk gemiddelde van € 301.177. De beschikbaarheid van sociale woningbouw ligt hoger dan landelijk gemiddeld (41% in Nijmegen ten opzichte van 32% van de landelijke woningmarkt). De afgelopen jaren werden er meer nieuwbouwwoningen opgeleverd dan in de jaren daarvoor, met name in Nijmegen-Noord. De markt voor koopwoningen trekt, na het dieptepunt in 2013, flink aan. Het percentage betaalbare huurwoningen, dat bewoond wordt door mensen met een hoger inkomen, is afgenomen. Wel is er nog steeds krapte op de huurmarkt.

Nijmegen is een compacte gemeente: er is net zoals in andere steden veel bebouwing en minder natuur- en recreatieterrein per inwoner dan het Nederlands gemiddelde. Voorzieningen zoals het treinstation, huisarts, ziekenhuis en sportaccommodaties liggen een stuk dichterbij dan (gemiddeld) voor andere Nederlanders. Nijmegen kent een aantrekkelijk woonklimaat, waarbij er in bepaalde wijken concentraties van lage en hoge inkomens voorkomen. Nijmegen ziet de laatste jaren vooral positieve wijkontwikkelingen, hoewel er zo'n dertig grotere en kleinere gebieden zijn met leefbaarheidsrisico's. Nijmegen-West is duidelijk in opkomst, Nijmegen-Noord krijgt steeds meer betekenis voor de stad.

Nijmegen heeft geen echte achterstandswijken meer, al zijn er binnen een aantal wijken nog wel diverse kwetsbare buurten. In vergelijking met heel Nederland scoort Nijmegen gemiddeld op leefbaarheid, de kwaliteit van de sociale omgeving en de zelfredzaamheid van de bewoners. Inwoners van Nijmegen geven hogere rapportcijfers voor de leefbaarheid en veiligheid van de woonbuurt dan de inwoners van andere studentensteden. De woningvoorraad is wel een aandachtspunt, met name voor bepaalde doelgroepen. Net als in andere steden scoort Nijmegen voor jongeren niet zo hoog. Er zijn meer werkloze jongeren, meer jongeren die aanraking komen met justitie, meer jongeren met een achterstand op school, meer vroegtijdig schoolverlaters, meer meldingen van kindermishandeling, meer kinderen in jeugdzorg, en iets meer tienermoeders in vergelijking met de rest van het Rijk van Nijmegen. Veel van deze scores lijken op die in vergelijkbare steden. Belangrijke problemen van een aantal jaar geleden - de slechte bereikbaarheid en de criminaliteit - zijn aanzienlijk kleiner geworden.

Zorg & welzijn

Mede door de lage gemiddelde leeftijd hebben de inwoners van Nijmegen minder vaak dan gemiddeld een chronische aandoening (58,0% ten opzichte van 60,4% landelijk gemiddeld). De mensen ervaren hun gezondheid in het algemeen als iets minder goed dan de gemiddelde Nederlander en Nijmegen telt veel zwaarbelaste mantelzorgers. Ruim de helft van de Nijmegenaren zet zich op een of andere manier voor anderen in (mantelzorg of andere hulp of inzet voor verenigingen, organisaties of de buurt). De afgelopen twee jaar is dit percentage (52%) ongeveer gelijk gebleven.

Bij 5% van de huishoudens is er sprake van een sterke stapeling van zorgvragen. Behoeftes aan zorg en ondersteuning op meer vlakken komt relatief veel voor bij eenoudergezinnen, niet-westerse huishoudens en huishoudens in huurwoningen en in kwetsbare buurten. De laatste jaren is het aantal meldingen van overlast door verwarde personen toegenomen.

Ouderdomsziekten en multimorbiditeit (meer ziektes tegelijkertijd) komen minder vaak voor en de zorgvraag bij bijvoorbeeld huisartsen ligt dan ook lager. De prognoses voor 2040 laten, mede door de vergrijzing, wel zien dat het aantal personen met dementie met 74% zal toenemen. Net als in andere steden komen psychosociale problemen vaker voor: per 1.000 inwoners 511 huisarts contacten per jaar tegenover 476 landelijk.

Net als in de rest van Nederland heeft 2 op de 5 mensen in Nijmegen overgewicht, 1 op de 3 beweegt te weinig en 1 op de 5 mensen drinkt veel of erg veel alcohol. In Nijmegen rookt een kwart van de mensen boven de 19.

Duurzaamheid

Nijmegen toont zich steeds meer een duurzame stad. Dit is zichtbaar rond thema's als energie, grondstoffen en mobiliteit. Veel Nijmegenaren zijn bereid mee te werken aan het streven naar een duurzame stad. Nijmegen was finalist voor de European Green Capital Award en investeert veel in duurzame energie. De stad is koploper in het gebruik van hernieuwbare energie binnen het Rijk van Nijmegen (16,2% duurzame energie in 2012). Er zijn veel zonne-energie-installaties, maar nog niet zoveel elektrische laadpunten als landelijk gemiddeld. Dit komt doordat in Nijmegen de nadruk ligt op 'groen gas'. Nijmegen staat op de eerste plaats in de Lokale Duurzaamheidsmeter. De stad heeft een snelfietsroute en al 4.000 woningen zijn aangesloten op het warmtenet. Deze huizen worden verwarmd met restwarmte die vrijkomt bij de verbranding van afval. Nijmegen produceert per inwoner overigens minder afval dan enkele andere vergelijkbare steden. Samen met Groningen, Enschede en Maastricht hoort Nijmegen tot de stadsgemeenten die het minste afval per inwoner inleveren. Het hergebruikpercentage is gestegen naar 67%. Daarnaast nam het totale energieverbruik tussen 2009 en 2013 af met 5,2%.

Nijmegen is ook een van de twee Nederlandse Sharing Cities. Als Deelstad wordt maximaal gebruik gemaakt van de aanwezige kennis, infrastructuur, voedsel, ruimte transport om een duurzame en verbonden stad te zijn. Nijmegen legt de lat hoog: de stad wil in 2045 net zoveel energie opwekken als gebruiken. Er moet echter nog veel veranderen om dit doel te bereiken.

Krachten

- + Jonge, studerende bevolking en bevolkingsgroei
- + Goede voorzieningen
- + Gezondheidszorg belangrijke sector
- + Grote groep hoogopgeleiden
- + Meer sporten en bewegen en minder overgewicht
- + Veel zelfstandigen met groeimogelijkheden
- + Lage huizenprijzen/goede startersmarkt
- + Veel werkgelegenheid in zorg
- + Deelstad, circulaire economie (meer hergebruik, minder vernietiging van producten) en duurzame mobiliteit
- + Ontwikkeling van het universiteitsterrein

Zwaktes

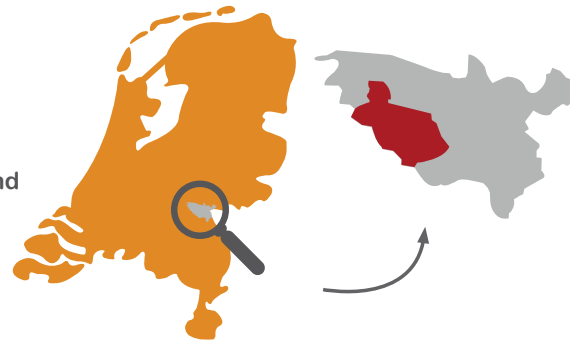
- Veel alleenstaande ouderen
- Uitdagingen rondom jeugd
- Grote groep laagopgeleiden
- Hoge werkloosheid
- Veel alcohol en roken
- Doorstroom woningaanbod voor starters en mensen met lage inkomens
- Onvoldoende capaciteit voor woonzorg en dementerenden in de toekomst

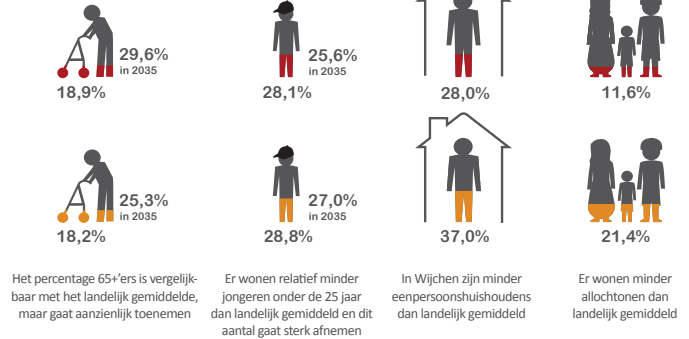
Sociaal Economische Scan Wijchen

Rijk van Nijmegen
2025

Demografie

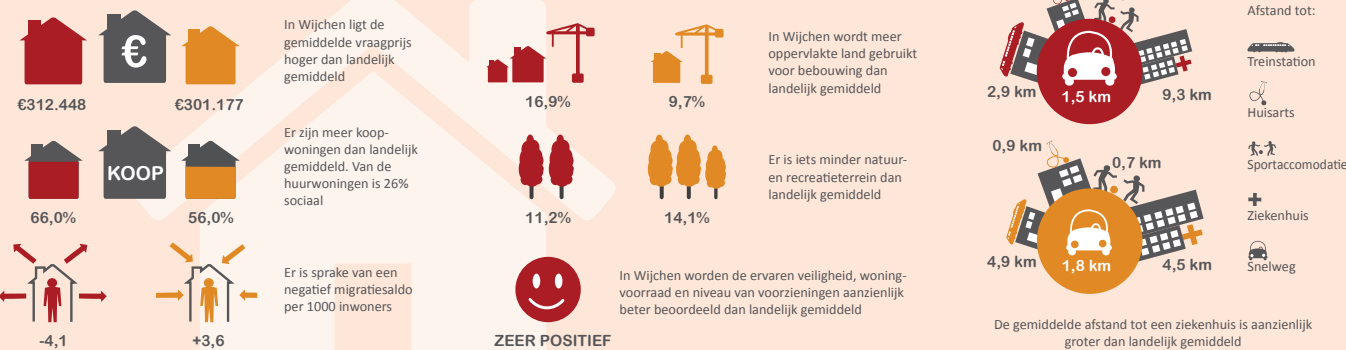
Werk, innovatie & onderwijs

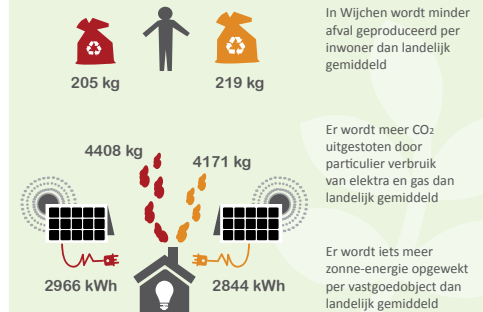
Zorg en Welzijn

Wonen en leefbaarheid

Duurzaamheid

Demografie

Wijchen heeft na Nijmegen de meeste inwoners binnen het Rijk van Nijmegen. De leeftijdsverdeling van de inwoners is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde: 24% van de inwoners is jonger dan 20 jaar en 17% is 65-plusser. In 2035 zijn de vergrijzing (meer ouderen) en ontgroening (minder jongeren) naar verwachting nog sterker zichtbaar: 56% meer ouderen en 9% minder jongeren. De totale bevolking krimpt dan met 6,8% tot ongeveer 38.000 mensen.

Wijchen kenmerkt zich door veel huishoudens met kinderen (40% tegenover landelijk 34%) en weinig eenpersoonshuishoudens (28% tegenover landelijk 37%). Het percentage mensen met een buitenlandse achtergrond ligt een stuk lager dan het Nederlandse gemiddelde: 11,6% tegenover 21,4%. Hiervan is 1 op de 3 van niet-Westerse komaf.

Werk, innovatie & onderwijs

Wijchen is een hoogopgeleide gemeente. In verhouding tot de totale Nederlandse bevolking zijn er iets meer mensen met een hbo of wo opleiding en minder laagopgeleiden met basisonderwijs of vmbo.

Jaarlijks hebben de inwoners van Wijchen een gemiddeld te besteden budget van € 14.900. Dit ligt net onder het landelijk gemiddelde van € 15.100.

De werkloosheid is net als in de rest van het land de laatste jaren gestegen. Toch ligt het cijfer met 6,1% iets lager dan landelijk gemiddeld. Naar verwachting gaat dit cijfer het komende jaar verder dalen. Relatief weinig mensen in Wijchen ontvangen een uitkering en binnen de uitkeringsontvangers zijn het voornamelijk mensen die in aanmerking komen voor een WW-uitkering.

De grootste werkgevers in Wijchen zijn te vinden in de sectoren gezondheidszorg, de maakindustrie en transport en logistiek. Het banenaanbod is echter zeer verdeeld over alle sectoren. Hoewel het aantal banen het afgelopen jaar iets harder is gestegen dan gemiddeld in Gelderland, is de banengroei in Wijchen minder sterk dan verwacht.

Wonen & leefbaarheid

In Wijchen zijn relatief veel koopwoningen (66%) en de gemiddelde vraagprijs ligt met € 312.448 boven het landelijk gemiddelde van € 301.177. Deze combinatie maakt het voor starters moeilijker de markt te betreden. Daarbij komt dat de beschikbaarheid van sociale woningbouw iets lager ligt dan landelijk gemiddeld (26% tegenover 32% van de woningmarkt).

Als stedelijke gemeente heeft Wijchen meer bebouwing en minder natuur- en recreatieterrein per inwoner dan het Nederlandse gemiddelde. Daar tegenover staat wel dat het treinstation en de snelwegen dichtbij en goed bereikbaar zijn. Inwoners uit Wijchen geven aan dat de leefbaarheid zeer goed is in de gemeente. Mensen voelen zich veilig, maar ze moeten wel iets verder reizen dan de gemiddelde Nederlandse inwoner naar voorzieningen als de huisarts, het ziekenhuis en sportaccommodaties.

“ Mooi om te zien dat er vaak dezelfde kansen in de zeven gemeenten zijn genoemd. We hopen het gebied te versterken door het verbinden en opschalen van lokale initiatieven op regionaal niveau. We willen niet als individuele gemeente vechten om een groter deel van de koek, maar samen de koek groter maken. ”

Agnes Schaap – wethouder gemeente Wijchen

Zorg & welzijn

Inwoners van Wijchen hebben vaker dan gemiddeld een chronische aandoening. Toch ervaren de mensen over het algemeen een goede gezondheid.

Ouderdomsziekten en multimorbiditeit komen minder vaak voor, maar mede door de vergrijzing verwachten onderzoekers dat in 2040 het aantal personen met dementie met 158% zal toenemen.

Net als in de rest van Nederland is er ook in Wijchen het een en ander te verbeteren op het gebied van leefstijl. Meer dan de helft van de bevolking heeft overgewicht, 2 op de 5 mensen bewegen te weinig en 1 op de 5 mensen drinkt veel of erg veel alcohol.

Duurzaamheid

Wijchen is een Millenniumgemeente, wat betekent dat de gemeente sinds 2011 als één van acht doelstellingen hard werkt aan het verzekeren van een duurzame leefomgeving. Als doelstelling hebben ze om energieneutraal te zijn in 2040 (evenveel energie opwekken als verbruiken). Veel gebouwen hebben al zonnepanelen, maar er zijn nog niet zo veel laadpunten voor elektrische auto's. Ook wordt er nog weinig energie duurzaam geproduceerd. De ambities voor de toekomst zijn ambitieus en er moet nog veel veranderen om deze plannen te kunnen verwezenlijken. De inwoners van Wijchen verbruiken in huis iets meer energie dan landelijk gemiddeld en stoten daarmee 4408 kg CO2 uit. Gemiddeld in Nederland is dit 4171 kg CO2. Bedrijven stoten met 28331 kg juist iets meer CO2 uit (29667 kg in Nederland). Jaarlijks produceren de Wijchenaren minder afval per inwoner per jaar dan landelijk gemiddeld (205 kg restafval per jaar).

Krachten

- + Veel gezinnen, weinig eenpersoonshuishoudens
- + Goede gezondheid van inwoners
- + Hoog opleidingsniveau
- + Goede bereikbaarheid
- + Banen in verschillende sectoren
- + Veel stadse voorzieningen

Zwaktes

- Vergrijzing, ontgroening en krimp van de bevolking in de toekomst
- Werkgelegenheid wordt beter, maar nog niet genoeg
- Slechte leefstijl: veel alcohol, weinig beweging en veel overgewicht
- Relatief dure huizen maken het voor de starters moeilijk
- Weinig recreatiemogelijkheden
- Voorzieningen zijn minder goed bereikbaar
- Veel ouderdomsziekten en hoge zorgvraag bij ouderen

Sociaal Economische Scan

Berg en Dal

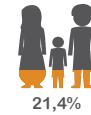
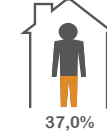
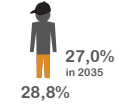
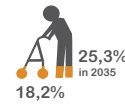
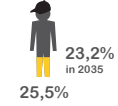
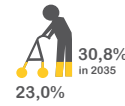

Rijk van Nijmegen
2025

Berg en Dal
Nederland

Demografie

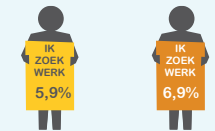
Er wonen meer 65+ers dan landelijk gemiddeld en dit aantal zal sterk toenemen

Er wonen minder jongeren onder de 25 jaar dan landelijk gemiddeld en dit aantal zal sterk afnemen

In Berg en Dal zijn minder eenpersoonshuishoudens dan landelijk gemiddeld

Er wonen minder alloctonen, waarvan 1 op de 5 van Niet-Westerse afkomst

Werk, innovatie & onderwijs

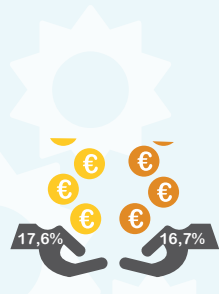
De werkloosheid in Berg en Dal ligt iets lager dan landelijk gemiddeld

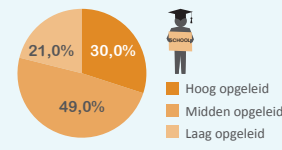
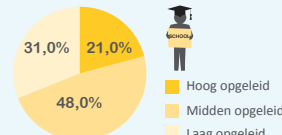
Inwoners hebben ongeveer evenveel te besteden als landelijk gemiddeld

De grootste werkgever is de sector gezondheidszorg, gevolgd door zakelijke dienstverlening en detail- en autohandel

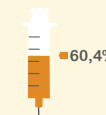
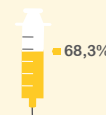

Er zijn aanzienlijk meer uitkeringsontvangers (17,6%). Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is hierbinnen aanzienlijk groter dan landelijk gemiddeld

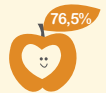

Er zijn minder hoogopgeleiden en meer laagopgeleiden dan landelijk gemiddeld

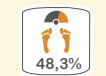
Zorg en Welzijn

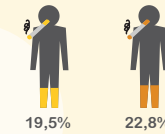
In Berg en Dal hebben meer mensen een chronische aandoening dan landelijk gemiddeld

Minder mensen hebben een goede ervaren gezondheid dan landelijk gemiddeld

Er hebben meer mensen overgewicht dan landelijk gemiddeld

In Berg en Dal roken minder mensen dan landelijk gemiddeld

Maar er voldoen relatief meer mensen aan de bewegnorm dan landelijk gemiddeld

Er wordt iets minder vaak overmatig alcohol gedronken

Wonen en leefbaarheid

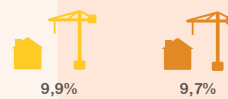
In Berg en Dal ligt de gemiddelde vraagprijs hoger dan landelijk gemiddeld

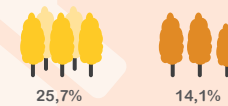
Er zijn relatief meer koopwoningen dan landelijk gemiddeld. Van de woningen is 30% sociale huur

Er is sprake van een lager migratiesaldo per 1000 inwoners dan landelijk gemiddeld

In Berg en Dal wordt ongeveer evenveel oppervlakte land gebruikt voor bebouwing als landelijk gemiddeld

Er is aanzienlijk meer natuur- en recreatierrein dan landelijk gemiddeld

In Berg en Dal wordt de leefbaarheid zeer positief ervaren, maar het niveau van voorzieningen scoort slechter dan landelijk gemiddeld

Afstand tot:

Treinstation

Huisarts

Sportaccommodatie

Ziekenhuis

Snelweg

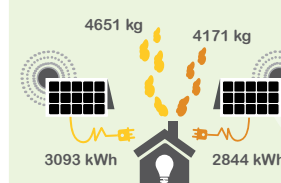

De gemiddelde afstand tot een ziekenhuis en treinstation is aanzienlijk groter dan landelijk gemiddeld

Duurzaamheid

In Berg en Dal wordt minder afval geproduceerd per inwoner dan landelijk gemiddeld

Er wordt meer CO₂ uitgestoten door particulier verbruik van elektra en gas dan landelijk gemiddeld

Er wordt meer zonne-energie opgewekt per vastgoedobject dan landelijk gemiddeld

Demografie

Berg en Dal is een groene gemeente met een sterk vergrijsde bevolking (meer ouderen). Nu is al 23% van de inwoners ouder dan 65, in 2035 zal dit liggen op 31%. In de gemeente wonen ook relatief de meeste 80-plussers van het Rijk van Nijmegen (1 op de 17, dat is 5,9% van de totale bevolking ten opzichte van 4,4% in Nederland). Dit komt voor een deel door de verzorgings- en verpleeghuizen in de gemeente.

Naast vergrijzing is er ook sprake van ontgroening (minder jongeren). Bijna 26% van de inwoners is jonger dan 25 en het aantal jongeren neemt af tot 23% in 2035. De hele bevolking krimpt met 6,3% naar ongeveer 32.000 inwoners, al werkt de gemeente hard om dit op te pakken.

Berg en Dal kenmerkt zich door relatief veel meerpersoonshuishoudens zonder kinderen (33%). Dit komt voor een deel door de hoge gemiddelde leeftijd in de gemeente. Er zijn minder eenpersoonshuishoudens (32%). Het aandeel inwoners met een buitenlandse achtergrond ligt met 12,4% lager dan het landelijk gemiddelde (21,4%). Van deze groep is 1 op de 5 van niet-Westerse komaf.

Werk, innovatie & onderwijs

Het opleidingsniveau in Berg en Dal ligt lager dan het landelijk gemiddelde: er zijn minder hoogopgeleiden en meer laagopgeleiden. Jaarlijks hebben de inwoners van Berg en Dal gemiddeld € 15.000 te besteden, vergelijkbaar met andere Nederlanders (€ 15.100).

De meeste werkgevers zijn te vinden in de gezondheidszorg. Ruim 41% van de mensen in Berg en Dal werkt in deze sector. Er zijn hier dan ook een aantal grote instellingen, zoals de Sint Maartenskliniek, Kalorama, ZZG Zorg-groep en stichting Pluryn. Ook de sectoren als de zakelijke dienstverlening en detail- en autohandel voorzien in een groot aandeel banen. Met de 320.000 toeristen die jaarlijks Berg en Dal bezoeken is ook de horeca een belangrijke sector. Ongeveer twee derde van de inwoners werkt buiten de gemeente en ruim de helft van de banen in de gemeente wordt ingevuld door iemand van buiten de gemeente.

De werkloosheid is net als in de rest van het land hoger dan tien jaar geleden. Toch ligt het cijfer met 5,9% iets lager dan in Nederland. Veel werklozen zijn ouder dan 45 (ruim 60%) en voorheen werkzaam in beroepen met een laag of middelbaar opleidingsniveau. De werkgelegenheid is vooral gegroeid in de zorg en horeca, o.a. door nieuwe bedrijven en gedaald in de bouw en industrie. De verwachting is dat de werkloosheid in 2016 weer zal afnemen. Het aantal vacatures groeit nu harder dan het Gelders gemiddelde.

In Berg en Dal zijn behoorlijk veel mensen die een uitkering ontvangen. Binnen deze groep is het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen een stuk groter dan landelijk gemiddeld. Deze groep neemt sinds 2015 sterk toe.

Wonen & leefbaarheid

Berg en Dal is een echte woongemeente, ze scoort hoog op leefbaarheid en de kwaliteit van ruimte is goed. Ook heeft de gemeente een gevarieerd landschap met natuurwaarden. De gemeente heeft binnen het Rijk van Nijmegen de laagste bevolkingsdichtheid. Er is dan ook veel ruimte per inwoner beschikbaar voor recreatie.

De huizen in Berg en Dal zijn voor een groot deel koopwoningen. De gemiddelde vraagprijs ligt met € 306.175 net iets boven het landelijk gemiddelde van € 301.177. Er zijn ongeveer evenveel sociale huurwoningen beschikbaar als landelijk gemiddeld (30% tegenover 32% van de woningmarkt).

Berg en Dal ligt dicht bij de snelweg, maar verder weg van treinstations, huisarts, ziekenhuis, sportaccommodaties en andere voorzieningen. Veel mensen wonen in Berg en Dal, omdat het dicht bij Nijmegen ligt.

De gemeente doet er veel aan om inwoners te betrekken en burgerinitiatieven te stimuleren. Bijvoorbeeld door ondersteuning te bieden bij organisatie en financiering.

Zorg & welzijn

Het percentage inwoners met een chronische aandoening ligt beduidend hoger dan gemiddeld in Nederland. 68,3% van de mensen heeft tenminste één langdurige aandoening. Dit komt mede door het grote aantal ouderen. Ouderdomsziekten als diabetes, COPD, hartfalen, artrose en reuma komen het vaakst voor. Nog zorgelijker is het dat het aantal ouderen zal blijven stijgen. Naar verwachting zijn er in 2040 twee keer zo veel ouderen met dementie als nu.

De uitdagingen in zorg en welzijn zijn terug te zien in het hogere zorggebruik en de ervaren gezondheid van de inwoners. Van de mensen van 20 tot 64 jaar geeft 1 op de 7 aan zich matig tot erg ongezond te voelen. Leefstijl lijkt hier een grote invloed op te hebben. De inwoners van Berg en Dal roken dan wel minder dan de gemiddelde Nederlandse inwoner, toch is ruim de helft te zwaar en er wordt veel alcohol gedronken.

Duurzaamheid

Berg en Dal houdt zich aan de landelijke richtlijnen voor CO₂-uitstoot en heeft een gemiddelde groene energieproductie. Op dit moment zijn er iets meer zonne-energie-installaties dan gemiddeld, maar nog niet zo veel laadpunten voor elektrische auto's. De inwoners produceren iets minder afval dan gemiddeld en scheiden hun afval actief.

In 2015 heeft Berg en Dal een energieconvenant afgesloten met een tiental bedrijven/instellingen waarbij de komende drie jaar tussen 3-5% minder CO₂ wordt uitgestoten per jaar. Daarnaast is de gemeente gestart met het opstellen van een visie duurzaamheid.

De ambitie is om van 3,3% groene energie in 2012 naar 14% in 2020 te gaan. Daarmee legt de gemeente, net als de regio, de lat hoog. Er moet nog veel veranderen om deze ambitie te kunnen verwezenlijken. De gemeente heeft nu bijvoorbeeld minder geld beschikbaar voor duurzaamheidsinitiatieven dan andere gemeenten.

Krachten

- + Mensen blijven graag in de regio wonen
- + Groene en landelijke omgeving, aandacht voor natuur
- + Aantrekkelijke woon- en werkomgeving
- + Er is veel werkgelegenheid in de zorg (sterke sector)
- + Actieve en betrokken gemeenschap
- + Aantrekkelijke regio voor toerisme
- + Dicht bij grote stad Nijmegen

Zwaktes

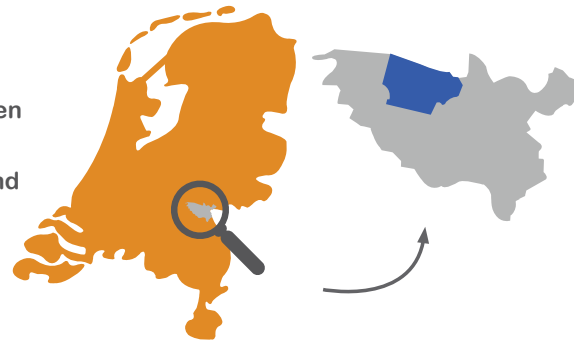
- Vergrijzing, ontgroening en krimp van de bevolking
- Tekort voorzieningen in de toekomst voor ouderen
- Bereikbaarheid via hoofdwegen en per spoor is beperkt
- Monopolie in de zorgsector
- Veel werklozen met lage opleiding en ouder dan 45
- Winkels staan onder druk
- Ongezonde leefstijl van inwoners
- Slechte digitale bereikbaarheid in het buitengebied
- Weinig geld voor initiatieven op het gebied van duurzaamheid (in relatie tot de ambitie)

Sociaal Economische Scan Beuningen

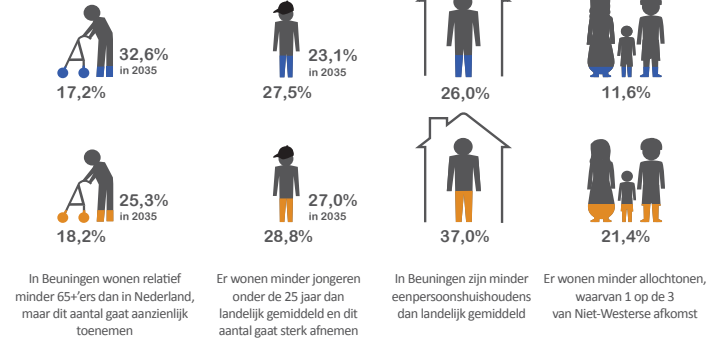

Rijk van Nijmegen
2025

Beuningen
Nederland

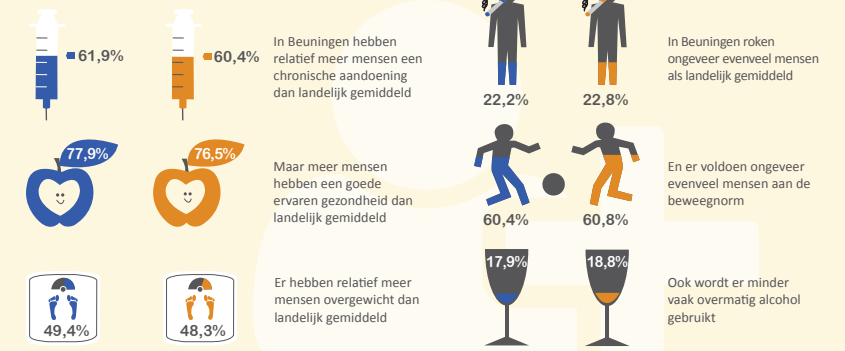
Demografie

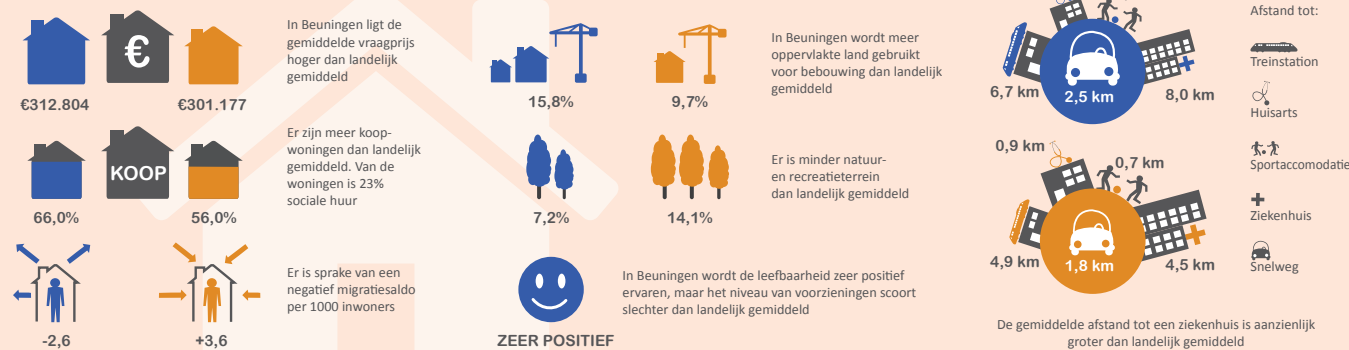
Werk, innovatie & onderwijs

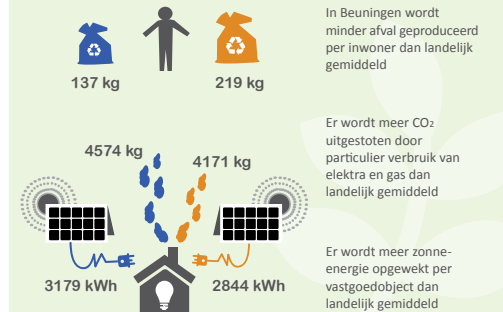
Zorg en Welzijn

Wonen en leefbaarheid

Duurzaamheid

Demografie

In Beuningen is 28% van de inwoners jonger dan 25 jaar en 17% is 65-plusser. Dit is vergelijkbaar met de leeftijdsverdeling in heel Nederland. De verwachting is dat in 2035 de vergrijzing (meer ouderen) en ontgroening (minder jongeren) sterker zichtbaar zullen zijn: 16% meer ouderen en 16% minder jongeren. Dan is 1 op de 3 inwoners ouder dan 65 jaar. De totale bevolking krimpt met 6,6% tot ongeveer 24.000.

Beuningen kenmerkt zich door veel huishoudens met kinderen (41%) en relatief weinig eenpersoonshuishoudens (26%). Landelijk is dit respectievelijk 34% en 37%. Daarnaast zijn er veel minder mensen van buitenlandse afkomst dan landelijk gemiddeld: 11,6% tegenover 21,4% landelijk. Hiervan is 1 op de 3 van niet-Westerse komaf.

Werk, innovatie & onderwijs

Het opleidingsniveau in Beuningen ligt iets onder het landelijk gemiddelde: er zijn net wat minder hoogopgeleiden en meer laagopgeleiden.

De inwoners van Beuningen kunnen jaarlijks gemiddeld € 15.300 uitgeven. Dit ligt vlak boven het landelijk gemiddelde van € 15.100. Relatief weinig mensen leven onder de armoedegrens. De werkloosheid ligt net als in de rest van het land hoger dan 8 jaar geleden, toen de crisis begon. Inmiddels is er een daling ingezet, nu is nog 6,9% van de landelijke beroepsbevolking werkloos. Het aantal mensen dat een uitkering ontvangt, is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. De meeste hiervan komen in aanmerking voor een WW-uitkering.

In Beuningen leveren de detail- en autohandel, gezondheidszorg en zakelijke dienstverlening de meeste banen. Het aantal banen is het afgelopen jaar iets meer gegroeid dan het Gelders gemiddelde. Toch loopt het niet gelijk met de verwachte groei in de beroepsbevolking.

Wonen & leefbaarheid

In Beuningen zijn relatief veel koopwoningen (66%) en de gemiddelde vraagprijs ligt met € 312.804 boven het landelijk gemiddelde van € 301.177. Deze combinatie maakt het voor starters moeilijker om een huis te kopen. Daarbij komt dat er minder sociale woningen beschikbaar zijn dan landelijk gemiddeld (23% ten opzichte van 32% van de woningmarkt).

In de gemeente is meer bebouwing en minder natuur- en recreatieterrein per inwoner dan het Nederlands gemiddelde. Daar staat tegenover dat voorzieningen zoals de huisarts en sportaccommodaties goed bereikbaar zijn. Ziekenhuis, treinstation en snelwegen liggen wel iets verder weg dan voor de rest van de Nederlandse bevolking. Al met al is de leefbaarheid in Beuningen goed. Het is een veilige plek om te wonen.

Zorg & welzijn

Inwoners van Beuningen hebben iets vaker dan gemiddeld een chronische aandoening (61,9%). Toch ervaren mensen hun gezondheid in het algemeen als goed. Ouderdomsziekten en multimorbiditeit (meer ziektes tegelijkertijd) komen minder vaak voor. In 2040 zal, mede door de vergrijzing, het aantal mensen met dementie bijna drie keer zo hoog liggen. Net als in de rest van Nederland heeft bijna de helft van de mensen in Beuningen overgewicht; 2 op de 5 beweegt te weinig en 1 op de 5 drinkt veel of erg veel alcohol.

Duurzaamheid

Beuningen doet mee met de Millennium Gemeente Campagne en probeert goed om te gaan met het milieu. Veel mensen wekken zonne-energie op (8,9 installaties per 1.000 inwoners) en elektrische auto's kunnen op veel plekken hun stroom halen. Er zijn steeds meer huizen met zonnepanelen. Mensen in Beuningen stoten door het hoge energieverbruik wel meer CO₂ uit (4574 kg) dan andere Nederlanders. Dit komt waarschijnlijk omdat de huizen groter zijn. Bedrijven verbruiken iets minder energie (27625 kg CO₂). Gemiddeld is de CO₂-uitstoot door bedrijven in Nederland 29667 kg per gebouw en door personen 4171 kg per woning.

Krachten

- + Relatief goede gezondheid van inwoners
- + Veel duurzame energie
- + Veel mensen doen mee: hoge participatiegraad
- + Goede leefbaarheid en veiligheid

Zwaktes

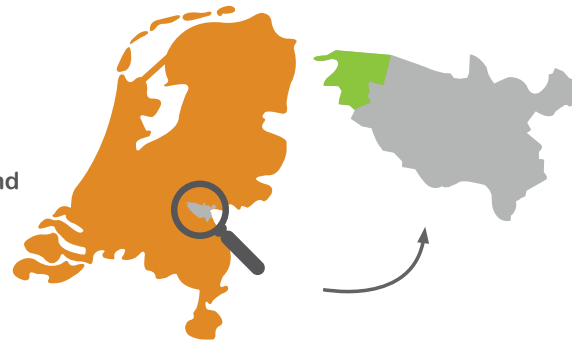
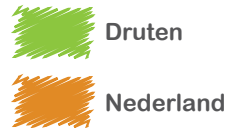
- Vergrijzing (meer ouderen), ontgroening (minder jongeren) en krimp van de bevolking in 2035
- Werkgelegenheid trekt aan, maar nog niet genoeg
- Voorzieningen op grotere afstand
- Slechte leefstijl: veel alcohol, weinig beweging en veel overgewicht
- Onvoldoende capaciteit voor woonzorg en dementerenden in de toekomst

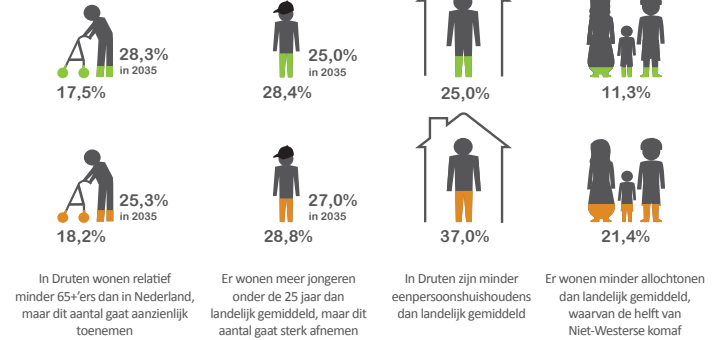
Sociaal Economische Scan Druten

Rijk van Nijmegen
2025

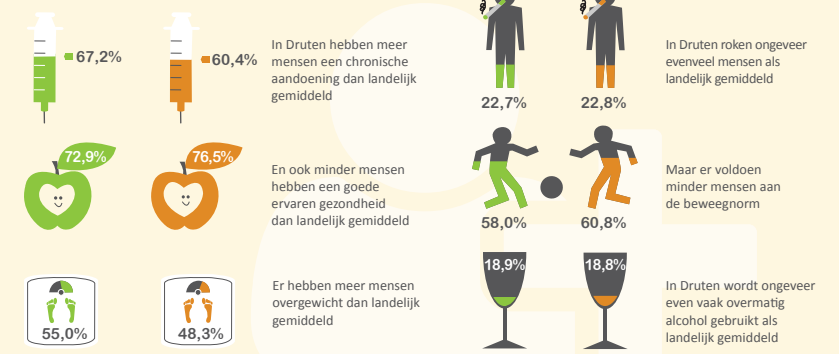
Demografie

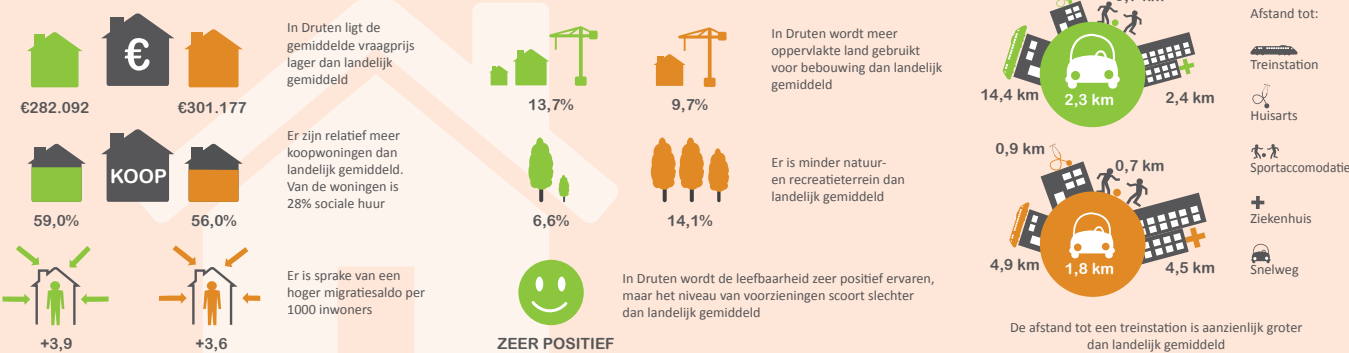
Werk, innovatie & onderwijs

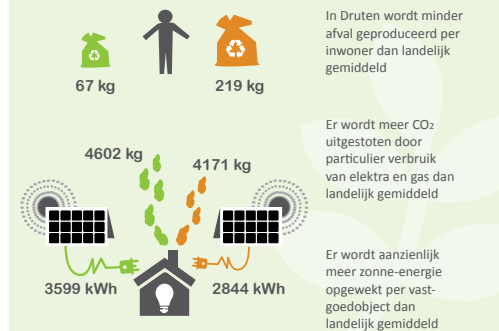
Zorg en Welzijn

Wonen en leefbaarheid

Duurzaamheid

Demografie

Druten is een plattelandsgemeente met van oudsher een verzorgende functie voor de regio in onderwijs, zorg en andere voorzieningen. De leeftijdsverdeling van de inwoners in Druten is vergelijkbaar met die van Nederland: 28% van de inwoners is jonger dan 25 jaar en 18% is 65-plusser. De verwachting is dat in 2035 de vergrijzing (meer ouderen) en ontgroening (minder jongeren) nog verder zijn doorgezet: in totaal 61% meer ouderen en 12% minder jongeren. De totale bevolking krimpt met 3,1% tot ongeveer 17.600 mensen. Dan is 28% van de inwoners ouder dan 65 jaar.

Typisch aan Druten is dat er veel huishoudens met kinderen zijn (42% tegenover 34% landelijk) en weinig eenpersoonshuishoudens (26% tegenover 37% landelijk). Het percentage mensen met een buitenlandse achtergrond ligt aanzienlijk lager dan gemiddeld in Nederland: 11,3% tegenover 21,4%. Ongeveer de helft hiervan is van niet-Westerse komaf. Van de meeste mensen in deze groep is Turkije het geboorteland.

Al met al laat Druten hetzelfde beeld zien als de gemiddelde Nederlandse samenleving.

Werk, innovatie & onderwijs

In vergelijking met de totale Nederlandse bevolking zijn er minder hoogopgeleiden en meer laagopgeleiden in Druten.

Jaarlijks kunnen de inwoners van Druten gemiddeld € 14.400 uitgeven. Dit ligt onder het landelijk gemiddelde van € 15.100. De werkloosheid ligt net als in de rest van het land hoger dan 8 jaar geleden, toen de crisis begon. Inmiddels is er een daling ingezet, nu is nog 6,9% van de landelijke beroepsbevolking werkloos. In Druten ligt dit aandeel lager (5,7%), maar het aantal banen is het laatste jaar nog verder afgenomen met 1,9% (tegenover 0,1% groei gemiddeld in Gelderland)

Iets minder vaak dan landelijk gemiddeld hebben de inwoners van Druten een uitkering. Een belangrijke oorzaak hiervan is het hoge percentage arbeidsongeschikten (56% tegenover landelijk 47%). Dit komt voor een deel door 's Heeren Loo: een instelling waar veel mensen met een beperking wonen.

De grootste werkgevers in Druten zitten in de gezondheidszorg, detail- en autohandel en zakelijke dienstverlening. Ook de bouwnijverheid en industriële sector zijn groot, zeker in vergelijking met de rest van de regio. Er zijn ook jaarlijks veel startende bedrijven, met name gericht op de industrie, landbouw, groothandel en financiën.

Wonen & leefbaarheid

In alle dorpskernen van Druten zijn een basisschool en dorps huis te vinden. Druten ziet zichzelf als een gemeente met een dorps uitstraling, maar met stadse allure. Het dorp heeft veel voorzieningen waar mensen uit de hele regio op af komen. Als gemeente heeft Druten per inwoner dan ook veel bebouwing en er is minder natuur- en recreatieterrein dan landelijk gemiddeld. Het groene karakter van de gemeente komt voornamelijk van de fruitboomgaarden en andere landbouw en een groot uiterwaardengebied.

De afstand tot het ziekenhuis is door de aanwezige poliklinieken klein. Daar staat tegenover dat de inwoners van Druten verder moeten reizen voor een treinstation, snelwegen en andere voorzieningen. Met het doortrekken van de nieuwe N322 werkt de gemeente hard aan verbetering van de bereikbaarheid.

Uit de zogenaamde Leefbarometer blijkt dat de Drutenaren zich het meest veilig voelen vergeleken met andere inwoners uit de regio.

Binnen de gemeente zijn er veel koopwoningen (59% van alle woningen). De gemiddelde vraagprijs ligt op € 282.092. Dat is onder het landelijke gemiddelde van € 301.177. Er is iets minder sociale woningbouw beschikbaar dan landelijk gemiddeld (28% tegenover 32% van de woningmarkt).

“*Wat in het bijzonder opviel aan de dialoogsessies was dat de deelnemers zich openstelden om buiten gebaande paden te denken. Spontaan ontstond het idee van de grijze-pakken-pizza-party. Voor 2025 streven we naar een regio met een sterke eigen identiteit waarvan je weet waar deze op alle gebieden voor staat.*”

Sjef van Elk – wethouder gemeente Druten

Zorg & welzijn

Inwoners van Druten hebben vaker een chronische aandoening dan de gemiddelde Nederlander. Ook voelen ze zichzelf gemiddeld iets minder gezond. Ouderdomsziekten en multimorbiditeit (meer ziekten tegelijkertijd) komen niet vaker voor dan in de rest van Nederland. Maar in 2040 zullen er, mede door de vergrijzing, 85% meer mensen met dementie zijn.

Qua leefstijl heeft Druten dezelfde uitdagingen als de rest van Nederland. Meer dan de helft van de bevolking heeft overgewicht, 2 op de 5 mensen bewegen te weinig en 1 op de 5 mensen drinkt veel of erg veel alcohol.

In Druten heeft jongerenwerk een belangrijke preventieve functie. Zij werken nauw samen met de politie en gemeente in de aanpak van jeugdoverlast. Op dit moment zijn er in Druten geen jeugdgroepen actief.

Duurzaamheid

In Druten wordt veel zonne-energie opgewekt. Maar er zijn nog niet zo veel laadpunten voor een elektrische auto. Op dit moment wordt slechts 0,6% van de energie duurzaam opgewekt. Toch heeft de gemeente ambitieuze plannen, want Druten doet mee aan het plan 'Energie neutraal in 2045'. Wil de gemeente deze plannen waarmaken, dan moet ze nog grote stappen zetten. Daar is ze op dit moment mee bezig.

Drutenaren werken samen heel hard aan verminderen van hun afval. Binnen het Rijk van Nijmegen blijft er al het minste afval per persoon over: 20% minder dan het landelijk gemiddelde. Maar in Druten is het afval nog verder teruggebracht dankzij een proef met 'omgekeerd afval inzamelen'. Hierbij haalt de gemeente alle recyclebare afval op, het restafval moeten de bewoners zelf wegbrengen. Deze proef loopt in twee woonkernen en heeft het jaarlijkse restafval teruggebracht tot 35 kilogram per inwoner per jaar (landelijk is dit 219 kg). Deze proef is dus erg succesvol en gaat in 2016 in de hele gemeente lopen.

Krachten

- + Veel gezinnen met kinderen
- + Veilige leefomgeving
- + Verdeelde arbeidssectoren – geen sector is extreem dominant
- + Aantrekkelijke woningmarkt voor starters
- + Succesvolle afvalscheiding
- + Veel inwoners zijn bereid vrijwilligerswerk te doen en doen dit al voor bijvoorbeeld verenigingen
- + Veel mantelzorgers

Zwaktes

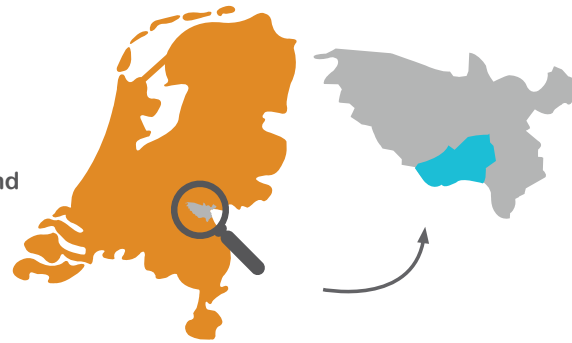
- Vergrijzing, ontgroening en krimp van de bevolking in 2035
- Veel laagopgeleiden
- Werkgelegenheid trekt aan, maar nog niet genoeg
- Grote afstand tot voorzieningen
- Matige gezondheid van inwoners
- Slechte leefstijl: overgewicht en weinig beweging
- Initiatieven voor duurzame energie zijn nog weinig gebundeld

Sociaal Economische Scan Heumen

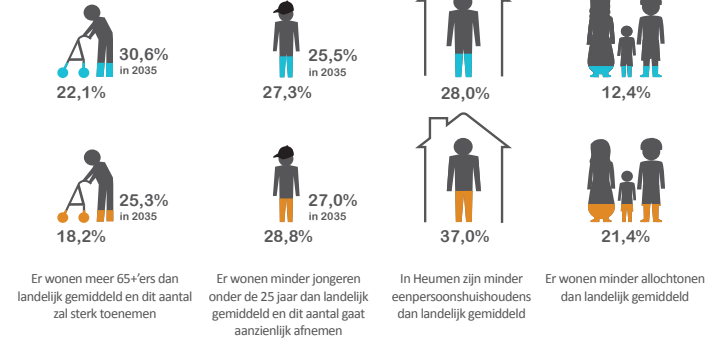

Heumen
Nederland

Rijk van Nijmegen
2025

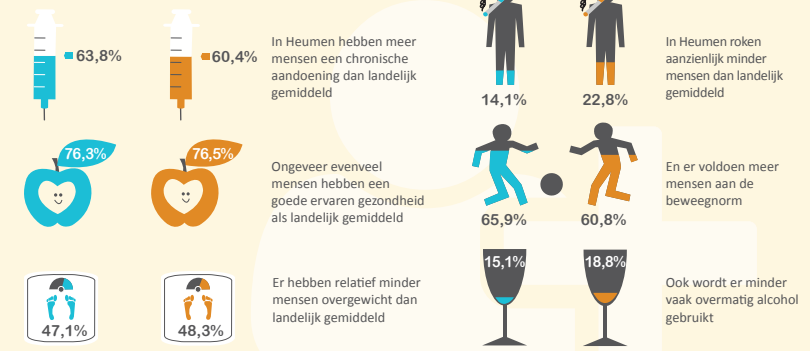
Demografie

Werk, innovatie & onderwijs

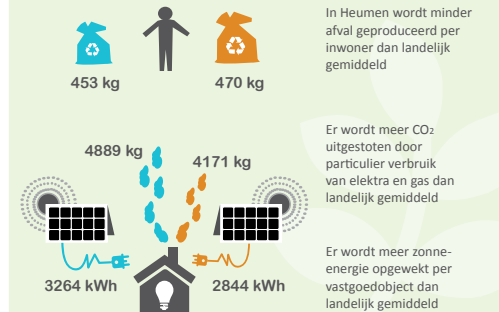
Zorg en Welzijn

Wonen en leefbaarheid

Duurzaamheid

Demografie

In Heumen wonen veel ouderen: 22% is ouder dan 65 en 27% van de inwoners is jonger dan 25. De verwachting is dat in 2035 de vergrijzing en ontgroening sterker zichtbaar zullen zijn: 38% meer ouderen en 7% minder jongeren. De totale bevolking krimpt met 4% tot ongeveer 15.500 mensen. 34% is dan ouder dan 65.

Typisch aan Heumen zijn veel huishoudens met kinderen (39% tegenover 34% landelijk) en weinig eenpersoonshuishoudens (28% tegenover 37% landelijk). Er zijn veel minder mensen met een buitenlandse achtergrond dan landelijk gemiddeld: 12,4% tegenover 21,4% landelijk. Hiervan komt het grootste deel uit voormalig Nederlandse Antillen en Aruba (27%).

Werk, innovatie & onderwijs

De mensen in Heumen zijn hoogopgeleid. Vergeleken met de rest van de Nederlandse bevolking zijn er iets meer mensen met een universitaire of hbo-opleiding en veel minder mensen met een vmbo-opleiding of basisonderwijs. Ook binnen de beroepsbevolking zijn deze verschillen zichtbaar.

De inwoners van Heumen kunnen jaarlijks gemiddeld € 16.500 uitgeven. Dit ligt ruim boven het landelijk gemiddelde van € 15.100 en weinig mensen leven onder de armoedegrens.

De werkloosheid is de laatste jaren gestegen, net als in de rest van het land. Het cijfer in Heumen ligt wel iets lager dan het landelijk gemiddelde: 5,3% tegenover 6,9%. De verwachting is dat de werkloosheid het komende jaar verder daalt. Toch blijft werkgelegenheid een punt van aandacht. De grootste werkgevers in Heumen zijn te vinden in de detail- en autohandel, denk hierbij aan de tuincentra en het winkelcentrum in Malden. Daarnaast zijn de gezondheidszorg en zakelijke dienstverlening de grootste sectoren. Ruim 1 op de 8 banen heeft een oorsprong in de vrijetijdssector binnen de gemeente zelf. Het aantal banen blijft licht groeien en de leegstand van winkelpanden is een stuk lager dan in de rest van het land. Het is wel nodig om het winkelgebied een nieuwe impuls te geven, zodat het ook in de toekomst aantrekkelijk blijft.

Wonen & leefbaarheid

In Heumen zijn veel koopwoningen (71%) en de gemiddelde vraagprijs ligt met € 371.233 ver boven het landelijk gemiddelde van € 301.177. Deze combinatie maakt het voor starters moeilijker om een huis te kopen. Daarbij komt dat er veel minder sociale woningen beschikbaar zijn dan landelijk gemiddeld (19% ten opzichte van 32% van de woningmarkt). Omdat de mogelijkheden tot nieuwbouw beperkt zijn, is het van belang een keuze te maken in het woon- en voorzieningenaanbod. Wat de gemeente bijvoorbeeld kan doen is de voorzieningen optimaal afstemmen op de wensen van de oudere inwoner.

Heumen is een groene gemeente met veel natuur- en recreatieterrein: bijna twee keer zoveel als het Nederlands gemiddelde. Ook scoort de gemeente hoog op leefbaarheid. Daartegenover staat wel dat inwoners van Heumen gemiddeld iets verder moeten reizen naar de huisarts dan de rest van de Nederlandse bevolking. Voorzieningen als het treinstation, snelwegen en sportaccommodaties liggen wel iets dichterbij dan landelijk gemiddeld. Omdat Heumen dicht bij Nijmegen ligt, zijn ook de universiteit, hogeschool en het ROC heel dichtbij. Samenwerking tussen de gemeenten op dit vlak ligt dan ook voor de hand.

Zorg & welzijn

Mede door het grote aantal ouderen hebben inwoners hebben iets vaker dan gemiddeld een chronische aandoening (63,8%). Het zorggebruik ligt iets lager en ouderdomsziekten als diabetes (suikerziekte) en chronische longziekte (COPD) komen iets minder vaak voor. In 2040 zal daarentegen, mede door de vergrijzing, het aantal personen met dementie met 132% toenemen. Ruim 10% van de ouderen lijdt dan aan dementie, dit is 4,8% van de bevolking.

Inwoners van Heumen hebben over het algemeen een gezonde leefstijl, maar ook de landelijke uitdagingen zijn zichtbaar: bijna de helft van de inwoners heeft overgewicht, 1 op de 3 mensen beweegt te weinig en bijna 1 op de 6 mensen drinkt veel of erg veel alcohol.

Duurzaamheid

Heumen is een duurzame gemeente. Veel mensen wekken zonne-energie op en er zijn redelijk veel laadpunten voor elektrische auto's. Op dit moment stoten de inwoners van Heumen gemiddeld meer CO2 uit dan het landelijke gemiddelde. Dit komt voor een deel door bepaalde wijken met grote huizen. Woningen dragen gemiddeld 4889 kg CO2 bij door verbruik van energie. Dit ligt hoger voor bedrijven (15468 kg), maar dat is wel lager dan landelijk gemiddeld (2967 kg). De gemeente heeft ambitieuze plannen om nog duurzamer te worden. Er moet nog veel veranderen om deze plannen te verwezenlijken.

Krachten

- + Dicht bij de stad Nijmegen, universiteit en academisch ziekenhuis
- + Groene, natuurlijke leefomgeving
- + Weinig eenpersoonshuishoudens
- + Relatief gezonde leefstijl (weinig rokers)
- + Veel hoog opgeleiden, relatief hoog inkomen

Zwaktes

- Vergrijzing (meer ouderen), ontgroening (minder jongeren) en krimp van de bevolking in 2035
- Meer werkgelegenheid, maar nog niet genoeg
- Onbekende gemeente, geen grote werkgevers, geen monumentale kernen of andere factoren die mensen aantrekken
- Dure huizen maken het voor starters moeilijk om de woningmarkt op te gaan
- Weinig ruimte voor nieuwbouwprojecten. De gemeente staat voor de keuze: aantrekken van jongere mensen of met voorzieningen inspelen op behoeften van oudere inwoners
- Grote uitdaging op gebied van duurzaamheid (o.m. aandacht voor hoge CO2 uitstoot)

Sociaal Economische Scan Mook en Middelaar

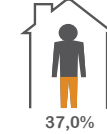
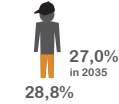
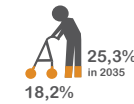
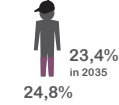
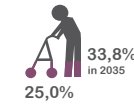

Mook en Middelaar
Nederland

Rijk van Nijmegen
2025

Demografie

In Mook en Middelaar wonen meer 65+ers dan landelijk gemiddeld en dit aantal zal blijven toenemen

Er wonen minder jongeren onder de 25 jaar dan landelijk gemiddeld en dit aantal zal sterk afnemen

Er zijn minder eenpersoonshuishoudens dan landelijk gemiddeld

Er wonen minder alloctonen dan landelijk gemiddeld, waarvan slechts 3% van Niet-Westerse komaf

Werk, innovatie & onderwijs

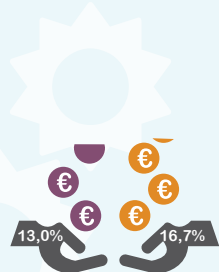
De werkloosheid in Mook en Middelaar ligt lager dan landelijk gemiddeld

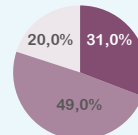
Inwoners hebben meer te besteden dan landelijk gemiddeld

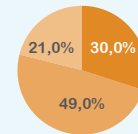
De drie grootste werkgevers zijn zakelijke dienstverlening, handel en horeca en nijverheid en energie

Er zijn relatief minder uitkeringsontvangers (13,0%). Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is hierbinnen groter dan landelijk gemiddeld

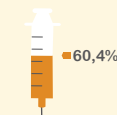
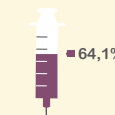
Hoog opgeleid
Midden opgeleid
Laag opgeleid

Hoog opgeleid
Midden opgeleid
Laag opgeleid

Het opleidingsniveau is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde

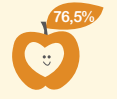
Zorg en Welzijn

In Mook en Middelaar hebben meer mensen een chronische aandoening dan landelijk gemiddeld

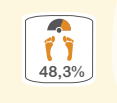
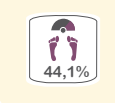
In Mook en Middelaar roken aanzienlijk minder mensen dan landelijk gemiddeld

Meer mensen hebben een goede ervaren gezondheid dan landelijk gemiddeld

En er voldoen meer mensen aan de beweegnorm

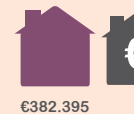

Er hebben relatief minder mensen overgewicht dan landelijk gemiddeld

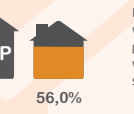
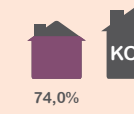

Ook wordt er minder vaak overmatig alcohol gebruikt

Wonen en leefbaarheid

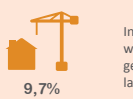
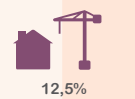
In Mook en Middelaar ligt de gemiddelde vraagprijs aanzienlijk hoger dan landelijk gemiddeld

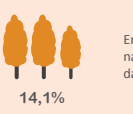
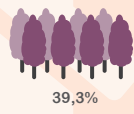
Er zijn meer koopwoningen dan landelijk gemiddeld. Van de woningen is 16% sociale huur

Er is sprake van een negatief migratiesaldo per 1000 inwoners

In Mook en Middelaar wordt meer oppervlakte land gebruikt voor bebouwing dan landelijk gemiddeld

Er is aanzienlijk meer natuur- en recreatieterrein dan landelijk gemiddeld

In Mook en Middelaar worden de ervaren veiligheid, woningvoorraad en samenstelling van de bevolking aanzienlijk beter beoordeeld dan landelijk gemiddeld

Afstand tot:

Treinstation

Huisarts

Sportaccommodatie

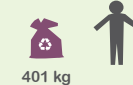
Ziekenhuis

Snelweg

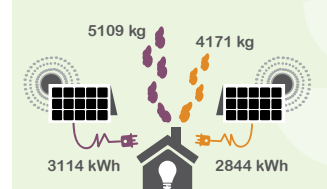

De gemiddelde afstand tot een ziekenhuis is aanzienlijk groter dan landelijk gemiddeld

Duurzaamheid

In Mook en Middelaar wordt minder afval geproduceerd per inwoner dan landelijk gemiddeld

Er wordt aanzienlijk meer CO₂ uitgestoten door particulier verbruik van elektra en gas dan landelijk gemiddeld

Er wordt meer zonne-energie opgewekt per vastgoedobject dan landelijk gemiddeld

Demografie

Mook en Middelaar is een kleine gemeente in Noord-Limburg die zich sterk oriënteert op Gelderland. In de gemeente wonen veel ouderen: nu is al 25% ouder dan 65 jaar en minder dan 25% is jonger dan 25. Onderzoekers verwachten dat in 2035 de vergrijzing (meer ouderen) en ontgroening (minder jongeren) sterk zichtbaar zullen zijn: ruim 34% van de inwoners zal dan ouder zijn dan 65 jaar en minder dan 23% jonger dan 25. De totale bevolking zal krimpen naar ongeveer 7.000 mensen.

Typisch aan Mook en Middelaar zijn veel huishoudens zonder kinderen (37%) en weinig eenpersoonshuishoudens (29%). Gemiddeld zijn er in Nederland minder huishoudens zonder kinderen (29%) en meer eenpersoonshuishoudens (37%). Daarnaast zijn er in Mook en Middelaar aanzienlijk minder mensen van buitenlandse afkomst dan landelijk gemiddeld: 13,1% tegenover 21,4% landelijk. Hiervan is 1 op de 4 van niet-Westerse komaf.

Werk, innovatie & onderwijs

Het opleidingsniveau in Mook en Middelaar komt overeen met het landelijk gemiddelde. Er zijn net iets meer hoogopgeleiden en minder laagopgeleiden. Binnen de beroepsbevolking zijn deze verschillen nog iets groter.

Mook en Middelaar is een welvarende gemeente. Jaarlijks hebben de inwoners een gemiddeld te besteden budget van € 17.400. Dit ligt ruim boven het landelijk gemiddelde van € 15.100, weinig mensen leven onder de armoedegrens. Er zijn meer mensen werkloos dan een paar jaar geleden, net als in de rest van het land. Maar in Mook en Middelaar zijn dit er minder dan het landelijk gemiddelde: 5,66% van de beroepsbevolking is werkloos. Vooral voor mensen van 15 tot 25 jaar is het moeilijk om een baan te vinden. Maar liefst 10,1% van hen had in 2015 geen werk.

De meeste bedrijven in Mook en Middelaar zijn actief in de zakelijke dienstverlening, handel, horeca, en nijverheid en energie. Ruim 1 op de 5 banen heeft een oorsprong in de vrijetijdsector binnen de gemeente zelf. De meeste mensen (1.200) werken in en rond de stad Nijmegen.

Een zorgelijk punt is de leegstand van de winkels: 11,5% van de beschikbare winkelruimte staat leeg.

Wonen & leefbaarheid

In Mook en Middelaar zijn meer koopwoningen (74%) en de gemiddelde vraagprijs lag in 2015 met € 382.395 ruim boven het landelijk gemiddelde van € 301.177. Deze combinatie maakt het lastig voor starters om de woningmarkt te betreden. Daarbij komt dat de beschikbaarheid van sociale woningbouw lager ligt dan landelijk gemiddeld (16% in Mook en Middelaar ten opzichte van 32% in Nederland). Met het oog op de toenemende vergrijzing wordt het in de toekomst van belang om goede woningen voor de oudere en jongere doelgroepen te ontwikkelen.

Mook en Middelaar is een groene gemeente met veel natuur- en recreatieterrein per inwoner, bijna drie keer zoveel als het Nederlands gemiddelde. Daartegenover staat wel dat voorzieningen als de huisarts, het ziekenhuis en sportaccommodaties iets verder weg liggen. Het treinstation en de snelweg liggen gemiddeld wel iets dichterbij dan voor de rest van de Nederlandse bevolking. Al met al vinden de mensen het erg fijn wonen in deze gemeente, veel van hen wonen er dan ook al een lange tijd.

Zorg & welzijn

Dankzij het grote aantal ouderen hebben inwoners iets vaker dan gemiddeld een chronische aandoening (64,1%). De ervaren gezondheid is echter goed en het zorggebruik ligt ook lager. In 2040 zal daarentegen, mede door de vergrijzing, het aantal personen met dementie met 66% toenemen.

Inwoners van Mook en Middelaar hebben over het geheel genomen een gezonde leefstijl. De uitdagingen op het gebied van leefstijl zijn echter landelijk: meer dan de helft van de bevolking heeft overgewicht, 2 op de 5 mensen bewegen te weinig en 1 op de 5 mensen drinkt veel of erg veel alcohol.

Duurzaamheid

Mook en Middelaar is een gemeente die goed omgaat met het milieu. Veel mensen wekken zonne-energie op en elektrische auto's kunnen op veel plekken hun stroom halen. Er zijn steeds meer huizen met zonnepanelen. Mensen zorgen samen voor een lage uitstoot van CO₂. Dit komt vooral omdat bedrijven minder energie verbruiken. Zij stoten gemiddeld 14679 kg CO₂ uit per gebouw. De uitstoot van personen is wel iets hoger dan landelijk gemiddeld (5109 kg). Dit komt omdat de huizen groter zijn en daarmee het particulier energieverbruik hoger ligt. De gemiddelde uitstoot in Nederland door bedrijven is 29667 kg per gebouw en door personen 4171 kg per woning. De gemeente en regio hebben grote ambities voor de toekomst: Energieneutraal in 2050. Er moet nog veel veranderen om deze plannen te verwezenlijken.

Krachten

- + Veel hoogopgeleide mensen met een hoger inkomen
- + Veel natuurterrein
- + Zeer aantrekkelijke leefomgeving
- + Geschikt woningaanbod en voorzieningen
- + Sterke toerisme- en recreatiesector en goede kwaliteit horecavoorzieningen
- + Weinig eenpersoonshuishoudens
- + Gezondere leefstijl van de mensen

Zwaktes

- Meer ouderen (vergrijzing), minder jongeren (ontgroening) en minder mensen in 2035 (krimp)
- Woonaanbod voor jongere mensen
- Woonaanbod voor ouderen
- Werkgelegenheid trekt aan, maar nog niet genoeg
- Dure koophuizen maakt intrede woningmarkt moeilijk voor starters
- Weinig sociale huurwoningen
- Veel werkgelegenheid in 1 sector (recreatief)
- Veel winkelruimte staat leeg

Rijk van Nijmegen
2025